

Zazpi euskal atleta dominen bila lehiatuko dira bihartik Sevillako Mundialean • 26-29

politika

■ Ibarretxek dio alderdiak elkarrekin sartu eta elkarrekin aterako direla ziur dakienean deituko duela mahaira • 5

■ Lizarrako sinatzaileek irailaren 12an «garrantzi handiko» adierazpena kaleratuko dutela iragarri dute • 9

gizartea

■ Herenegun lgerdo atzealdeko itsasertzean galdutako pertsonaren azarnik ez dute aurkitu • 10

kirola

■ Real eta Cvitanovic ez dira ados jarri, eta FIFAk izango du azken hitza • 23

■ Pantanik ez du parte hartuko Espainiako Itzulian, lehiarako prest ez dagoelako • 30

kultura

■ Aingeru Epaltzaren 'Tigre ehizan' eleberria frantsesera itzuli dute • 32

■ Gaur inauguratuko dute Kursaal jauregia, azken orduko lanak amaitu ondoren • 35

Elkarrizketa Milorad Jolanovic

• SERBIAKO ALDERDI DEMOKRATIKOKO BOZERAMAILEA •

► «Herrialde bateko gobernua boz libre bidez aldatzen da, ez plazetako presioen bidez» • 19

Gutxienez 4.000 dira Turkiako lurrikararen ondorioz hilak

Kontrolik gabe eraikitako etxeen kalitate eskasa salatu du herrialde hartako prentsak

■ HONDAMENDI izugarria eragin du Turkiako ipar-mendebaldean herenegun goizaldean izan zen lurrikarak. Atzo iluntzeko zenbaketen arabera, 4.000 gorpu baino gehiago topatu dituzte jada, baina oraindik asko geratzen omen dira honda-

kinen artean harrapatuta. Zaurituak, berriz, 17.000 inguru izan daitezkeela diote Turkiako prentsa agentziek. Zorigaitza larriagotu egin liteke, Izmit hiriko petrolio findegia sutan eta lehertzeko zorian baitago oraindik. Herrialde harta-

ko hedabideek gogor salatu dute Izmit eta Istanbulgo etxebizitza asko, % 65 edo, material merke, arauz kanpo eta kontrolik gabe eraiki zituztela; haietatik asko industrialdeetara lanera etorritako jendearentzat eginak ziren. • 17

Erreskate taldeak emakume bat hondakinen artean ateratzen Istanbul hirian.

9908
narrazioak

Gaur

FERNANDO MORILLO

'Zergatiak ibaiertzean'

Star Wars

Lehia dolarren galaxian

aste honetan

Quinchos: Musika proiektua Nicaraguako haurren alde

Urko Larrañaga: txeloa bizimodu

Jon Maia

barkatu

iritzia

gaurko...

...elkarriketa

Iñaki Aragon

• 'DENBORALDIKO
EGONALDIK' PROGRAMAKO
KOORDINATZAILEA •

**«Gaixoak zahar-
etxeetan uztea ez
da utzikeria,
arduraz jokatzeari
baizik»**

Eibarko Gerontologikoa
aitzindaria da modu
honetako programetan.

■ Zer da eta nolatan jarri zenuten martxan Den- boraldiko egonaldiak programa?

Orain dela zazpi urte hasi ginen, udan bi astez edo hilabetez gaixoak hartzen. Helburua atentzio edo ardura berezia behar duten gaixoen kasuan familiei lana arintzea da. Garrantzitsuena gaixoari atentzio integrala ematea da.

■ Zer gaixotasuneko jendea da ohikoena Eibarko gerontologikoan?

Normalean, dependentzia duen jendea etortzen da, arazo fisiko edo psikikoren bat duena. Horietako batzuk egoera larrian daude eta zainketa espezializatua behar izaten dute. Beste batzuek narrio ertaina edo baxua dute, baina beren familiek nahiago izaten dute leku espezializatuetan utzi ongi zainduak egon daitezen.

■ Leku aldaketa dela eta, nola erantzun ohi du hasieran gaixoak?

Gaixo bakoitzaren egoeraren arabera izaten da. Errealitatearekin harreman gutxi duen gaixoak modu bitxian joka dezake inguru ezezagunean, baina normalean jendea kontzientziatua etorri ohi da. Hasieran lekua arrotz egitea gerta dakieke eta lekuz kanpo aurkitzea, baina berehala ohitzen dira.

■ Zer esango zenieke «utzikeria» dela uste dutenei?

Egia da beti lotu izan dela utzikeriarekin, baina ezjakintasun handia dago gai honen inguruan. Bai gaixoa eta bai familia oso gustura geratzen dira. Ez da utzikeria, arduraz jokatzeari baizik.

Ekaitz Agirre
DONOSTIA

...esaera

«Sekulan ez baino noizbait hobe»

...hizpideak

Ikurrina, Bilboko Udala eta EAJ

■ Bilboko Aste Nagusiko egun handian, ostiralean, bost bandera jarriko dituzte (ikurrina, espainola, Bilbokoa, Bizkaikoa eta Europakoa), Iñaki Azkuna alkatearen erabakiz. Gaia udalbatzarrean eztabaidatu gabe hartu du erabakia alkateak, bandera espainola ez jartzeko EHk eta EAK egin dako eskaerei kasu egin gabe. EAJko BBBk duela aste bat eskatu zion Bilboko alkateari bandera espainola ez jartzeko,

baina azkenean, Azkunen jarrera eta azken egunotan sortutako giroa direla medio, sustengu osoa adierazi dio. Erabakia justifikatzeko, Azkunak legea bete beharra aipatu du. Baina zergatik bete behar da legea Bilbon eta ez, adibidez, Lesakan? Han Etxegarai alderdikidea epaitu egin zuten ikurrina bakarrik jartzeagatik. Jarrera kontserbadorea erakutsi du Azkunak, iraganeko politika moldeen ildotik.

Zazpi euskal atleta Sevillan

■ Ilusioz gainezka, zazpi euskal herritar Sevillako Munduko Atletismo Txapelketetan ariko dira bihartik aurrera: Martin Fiz, Montxu Miranda, Maite Zuñiga, Mikel Odriozola, Amaia Piedra, Nerea Azkarate eta Marta Mendia. Fizen itzalean ariko dira. Hura da dominaren bat lortzeko aukera gehien dituen, eta Mikel Odriozola da hurrengo. Euren markak hobetu eta finalerako sailkatzea, besteen jomuga.

...pertsoneiak

AINERU EPALTZA • Idazle honen *Tigre ehizan* liburua frantsesez irakur daiteke. Liburu horren katalanezko bertsioa ere kalean dago, eta datorren urrian gaztelaniazkoa plazaratuko da.

JOSE RAMOS HORTA • Timorko buruzagi independentistak esan du abuztuaren 30ean egingo den erreferenduma iruzur handi bat izan daitekeela.

MERLENE OTTEY • Atleta jamaikarrak ez du parte hartuko Sevillako Munduko Txapelketan, positibo eman zuelako. Nandrolona aurkitu diote korrikalari veterano honi.

...datua

4.000 lagun hil dira gutxienez Turkian gertatu lurrikaran, eta 17.000 zauritu. Erreskateen eragintza eskasa salatu du prentsak.

...adierazpena

«Britainia Handiak Francori lagundu zion Guda Zibilean, eta hori ezinbesteko izan zen haren garaipenerako»

Paul Preston
Historialaria

...marrazkia

Gizarte-eredu hau

Gero eta panfletarioago eta proselitistago nago azken egunotan etxeko lagunekin, hots, Sara eta Mary eskoziarrarekin eta Miguel madrildarrarekin. Lotsa pixka bat ere ematen dit. Atzo gizarte-ereduaz mintzatu nintzaien, luze eta zabala.

Apirilaren 18an, AHTaren Aurkako Asanbladak deituta, milaka lagun bildu zituen AHTaren aurkako manifestazio handi batek Donostian. AHTrik ez! Gizarte-eredu alda dezagun zen manifestazioko leloa, eta ekologista batzuei bigarren partea larregi

iruditu zitzaie, ez gizarte-eredu hau aldatzearen alde ez daudelako, manifestaziotik zein haren aldarrikapenetik jende asko uxa zezakeelako baizik.

Gizarte-eredu hau aldatzea ez baita ahuntzaren gauerdiko ezutula, batez ere gizarte-eredu honetara —ahalegin eta neke handiz bada ere, kasu askotan bederen— ongi moldatu eta gizarte-eredu honen barruan nola-

udamina

**JUAN LUIS
ZABALA**

baiteko maila eta konforta eskuratu dituenarentzat, hots, gure arteko jende askorentzat. Behin horretara heldua denari, niri neuri adibidez, urrunago joan gabe, zaila zaio benetan gizarte-ereduaren aldatzearen alde egotea.

Datuak argiak dira, eta behin eta berriz eman dizkidate: munduaren heren bat beste bi herenen bizkarretik bizi da, eta ni lehen heren horretan nago.

Lasai dut kontzientzia ordea, nik ez baitut inor hil, nik ez baitot inori eraso, ni bakezalea eta sinpatikoa bainaiz, oso mutil ireki eta tolerantia. Eta ongi bizi naiz, funtsezko ezer —materialik behintzat— ez zait falta. Ez da harritzekoa, horrenbestez, gizarte-eredu honen aldaketari, benetako aldaketari erran nahi baita, beldurra izatea, are gehiago hedabideetatik beldur hori indartu egiten dela aintzat hartuta.

– Baina gizarte-eredu hau kriminala da —amaitu nuen sermoia— eta aldatu egin behar da.

Euskalduna beti erbestean

• PELLO APEZETXEA •

[APEZA]

Kosovo etortzen ahal zai-
gu burura, behar bada,
erbeste solasa irakur-
tzean. Azkenaldian, Albaniako
berria maiz izan baitugu. Edo eta
Alemania, Noruega, Frantzia,
Espainia, Euskal Herria eta aba-
rreko hainbat etxe erraldoi, hain-
bat bizileku hotz, non kosovar
famiak sartu dituzten. Bonbar-
daketa hotsetatik urrun, azkene-
an! Serbiarren itzal beldurgarritik
libre, noizpait! Baina baita beren
etxe-txokoetatik ere urrunara-
ziak, baita beren hiri eta lurreta-
tik botatuak ere. Herritar eta
ahaideenganako harremanak
moztuak, egunero zanpatzen
zituzten bideak galduak, zenbai-
tetan gurasoa edo senideak hilotz
utziak, herrimaren harra bar-
nean, lehen etxeko nagusi orain
eskale bihurtuak, limosnaren
zain. Orain aterbean, bai, hau-
rrak eta agureak, amak eta ama-
txi ahulduak, baina orain begi
arrotzen begiradapean, bertzeen
lurraldean, berea ez den herrian,
erbestean. Eta beren hizkuntza
bertze hizkuntza baten menean,
erbesteko laguntzaileen hizkun-
tzaren menean, *salbatzaileen* hiz-
kuntzaren beharrea.

Euskaldunok badakigu franko
erbesteaz. 36ko gerrateak Pirinio-
ak eta itsasoa zeharkatzera
behartu zituen milaka euskaldun.
Francoren urteetan eta ondoren-
go demokrazia deitutakoaren
denboran ere, Frantziako eta
Ameriketako lurraldeetan aterbe
bila ibili da gure herriko hainbat
jende. Oraintxe bertan arazo bizia
dira erbestetik etorri ezinik dabil-
tzanak. Ni ez naiz horietakoa. Nik
ez dut urrungo lurraldetara joan

beharra jasan. Ni ez naiz itsasoa
zeharkatu beharrean gertatu.
Hala ere, badakit zer den erbeste-
an bizitzea.

Bai. Nire herrian eta nire lurralde-
an bertan ere bada erbestetik,
bada arrotz izaterik, bada nirea ez
denean bizi beharrik. Lau urtetan
eskolara eraman nindutenean,

*Nire herrian eta
nire lurraldean
bertan ere bada
erbestetik, bada
arrotz izaterik. Lau
urtetan eskolara
eraman nindutenean,
eremu arrotzean
sartu ninduten*

eremu arrotzean sartu ninduten.
Han ez zen nire amaren hizkuntza
entzuten, han ez zen nire hizkun-
tza mintzatzen, mundu arrotza
zen hura, erdararen eremua. Ikasi
behar, eta erdaraz. Liburuak
behar, eta erdarazkoak. Gero ber-
tze eskolak etorri ziren, haiek ere
arrotzak, erdaletxeak haiek ere.
Agintariekin egon behar, irakasle-
ekin mintzatu behar, eta euska-
rak ez balio. Ikasketa arrotzak,
liburu arrotzak, agintari arrotzak,

irakasle arrotzak. Egunkari arro-
tza, irrati arrotza, denborapasa
arrotzak. Mundu arrotza. Eta hori
nire herrian, nire lurraldean.
Etxean ni arrotz. Bertzeak ziren
niretzat arrotzak, baina arrotzak
nagusi zirenez, ni bilakatzen nin-
tzen arrotz, ni bihurtzen ninduten
arrotz. Gehienez ere, hildako edo
hilzeharreko mundu baten oroi-
tzapen eta bitxikeriatzat hartzen
ninduten, kupida eta eskuzabal-
tasun sentimenduak eraginda
bezala.

Arrotzak egiten zitzaizkidan
bertzeak, haien mintzaera, haien
izaera, haien espresioak, baina
arroztasun hura nireganatu
beharrean nengoen, mundu
arroztu hartan bizitzekotan, eta
nireganatzen saiatu nintzen. Izan
ere, nik arroztu behar nuen, haiek
ni arrotz ez sentitzeko. Erdararen
arroztasuna eta erdaldunen
arroztasuna nirea egin behar
nuen, nire arroztasuna erdaldu-
nek suma ez zezaten. Erdaldun
bihurtu behar nuen, baztertua
eta bigarren mailako herritar
suerta ez nendin. Ez ote da hori
erbestean bizitzea? Hala ere, hau
dena iraganean gelditutako urte
ilun batzuen oroitzapen soila
balitz!

Gaur ere, ordea, diktaturako
urteak joan eta gero, hogeituroko
demokrazia jasan eta gero, Euskal
Herria euskaldun izateko beti
borrokan ari behar, gure etxean
bizitzeko arrotz bagina bezala ibili
behar, beti eskean, beti protestan,
beti justifikatzen, beti arrazoiak
ematen, beti gure izaera eta gure
etxea defenditzen. Erbeste bihur-
tu diguten gure lurreko hainbat
eremu ezin gureganatuz.

Oooohhh!...

Nire Ray-Ban dotoreek balio ez
zutela esan zidatenean hasi
nintzen kezkatzen. «Zer, ez
dutela balio?! Badakizu
zenbat balio duen honelako
eguzkitako betaurreko
pareak? Nola ez du balio
izango...». Oso merkeak
omen ziren baimendutako
betaurrekoak, ia dohainik es-

kuratuko genituen, eta, beraz, lasai
egoteko esan zidaten orduan. Ez nau harri-
tzen hain merkeak izateak, izan ere, nire bizi-
tzen ez nituen ikusi hain betaurreko xelebre-
ak. «Hauek al dira Europar Batasunaren one-
ritzia daukatenak? Ba, aizu, *gauza* hauek
jartzea baino nahiago dut ez ezer ikustea». Hala
esan eta hala egin: ez nuen ikusi mende-
ko azken eklipsea.

Bizkitartean, lagunek ikusi nahi zutela eta
—badakizue, Mundialik ez, Olinpiadatik ere
ez, zerbaitekin ase behar makrogertakizunen
egarria— beraiekin eman nituen eguerdi alde-
ko ordu haiek... nire Ray-Banen atzetik toki
hartan pilatu zen jendetzari kirika! Ikuskizun
aparta, benetan, betaurreko txit kutreez lepoa
zerurantz luzatuta geratu ziren guztiek eskai-
ni zidatena. Gainera, ilargiaren itzala gailen-
duz joan ahala lurtar arrunten obserbaketa
gero eta dibertigarriagoa bilakatuz zihoan.
Hasieran, su artifizialen eztanda eragin ohi
dituen aho borobiltzeetara mugatzen zen
ikusleen erantzun fisiologikoa. Eki-estaltzea
iragarritako ehuneko 80-era iritsi zenean,
ordea, humanoideen jarrera zertxobait elabo-
ratuagoa izatera igaro zen. Lehen fase batean,
algara batzuk, lotura genetikoaren zutenen arte-
ko kontaktu fisiko arina (gizonak elkarri biz-
karrean txaplaka, emakumeak haurrak
musukatzen), eta pixkanaka familiaren lotura
estuetatik at zeudenenganako sinpatia uhin
ahul baina hedatuak —Spielberg sindromea,
dudarik gabe, azken hau (hurbilekoren
batzuk bista urrutian ezarri, elkarri oratu eta
gizadiaren batasunean sinisten hasten dire-
nean, dei egin urgentzietara, larria dateke)—.

Ez dakit zein puntutaraino babestu zituzten
eklipsearengandik betaurreko haiek baina,
niri dagokidanean, baieza dezaket Ray-Ban
markak ehunetik ehuneko eraginkortasuna
duela spielbergitisaren aurka.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@egunkaria.com

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 lerro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta NAREN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

Kale istiluen helburu konkretuak...

Bizi dugun kale istiluen azken uhai-
naren hasierako erasoak, PP edo
PSOeko zinegotzien aurkakoak bai-
zik ginituen. EH edo HB barneko
tensioak ikusiak eta apreziatuak
ahal izan dira orduantxe. Fase hon-
tarik landa (aurretik) lan prekarita-
tearen aitzakiz baita *guardia civil* fol-
klorarenaz istiluen urrats berri bat
ezaugarri da. Hari esker, EH edo
HBren delako ekintzen gaitzesteko

tirabirak lasaitu bezala dira. Ez da
gehiago halako behar gorririk...

Oso ongi ikusia dago hori.

EH edo HBren gaitzesteko meha-
txuaren urrun arazteko, ez da hobe-
ki jokatzeko ahal. Ta, gauzak aintzi-
netik hain ongi planifikatuak diren,
ustez, ez da baztertzen ahal, hola
segituz eta Madriletik etorriko diren
probokazioaren laguntzarekin, su
etena hautsiko den egunean... agian
ez..., EH edo HBk ez duela orduan
edozoin erantzunik ematen ahalko.
Edo, deuseren esateko.

Beraz ikusten ahal dugun bezala,
kasko gabekoak edo *buru erriak* edo
burumunik gabeko gaztetxo horiek,
nunbait estrategia oso argitxu eta
deliberatu bat daukate.

2000ko martxoan izanen diren
hauteskundeei buruz, egoera honek
lagunduko du su etenaren zarta-
araztea eta Parise eta Madrilei 15
edo 20 ETako komando batzuen
atxilo araztea...

Kanpainaren erdi erdian! Izaiten
ahal litekeena, bixtan dena!

Moncloako erloj-dunaren poderea

zutabetuz ta lagunduz horri esker,
kontzertu autonomoen *kilinka* ezar-
tzeko, giro hobereana luke, orduan,
bigotedunak.

Kale borrokalarien adixkideak dio-
tenez bezala, bide hontarik autode-
terminazio lortu behar balinbada
sakrifizioen egiteko beharko gira
prest izan. Haiek ere bai, dudarik
gabe!

Beraz ez da esan behar *helburu
konkreturik* gaztetxo horiek ez dute-
la, edo *kale istiluek inora eramaten* ez
dutela, bestenez usteko dute mes-
pretxatuak direla. Ez beita hala.

Batere, eta segi dezaten hol hola
Euskadi... nazkatu arte! **Erik Etxa-
mandi** • MITHIRIÑA (NAFARROA
BEHEREA)

Erakargarria zaigu boterea emakumeoi?

• Mª CARMEN GALLASTEGI ZULAIKA •

[EHU]KO ANALISI EKONOMIKOKO KATEDRADUNA. ETA [EUSKO JAURLARITZAKO EKONOMIA SAILBURU OHIA]

Emakumeoi, oro har, ez zaigu gustatzen ageriko ardura politikoko postuetan nahastea. Gure jarreraren oinarrian dauden arrazoiak aztertzen ahaleginduko naiz.

Politika ageriko jarduera esparru bat da. Esparru arriskutsua da, eta arau batzuk betetzea eskatzen du, bai eta erakunde batzuetan (alderdi politikoetan) esku hartzea ere, baina hor emakumeak ez gara beti gustura sentitzen. Jakin badakigu *beste erdia* bezalakoak garelako, eta hein horretan tratatzea gaitzatela nahi izaten dugu, baina ez gaude prest hainbat eginkizun betetzeko, ezohikoak direlako, edo beti gure jardueraren esparrua izandakotik ateratzen direlako; izan ere, eginkizun horiek betetzeko, gure ingurunetik kanpoko jendeak epaitu egingo gaitu, edo protagonismoak anonimatu erosotik urrunduko, edo, era berean, gerta daiteke gaizki gelditzea zein neurria ez emateko beldurra gu emakumeok zernahitarako geldiaraztea.

Ez gaituzte hezi jendaurrean aritzeko, ez eta arriskuak hartzeko ere, eta politikan aritzeko ezinbestekoa dira bi ezaugarri horiek. Gainera, ez gaude prestatuta bizitza politikoan sartzean sortzen den arazo bati aurre egiteko, *ospearen* arazoari hain zuzen ere, ez eta oraino nagusi den beste bati buru egiteko ere, *estandar bikoitz* gorrotagarrien arazoari — emakume baten hutsegitea era sistematikoan handiesten da —, baina horretarako ez genuke inoiz prestatuta egon behar; ildo beretik, gure ekintzen justifikazioaren arazoari ere aurre egin behar izaten diogu, justifikazioa gizonezkoen mundu politikoan baino askoz zorrotzago eskatu ohi zaigu eta.

Behar-beharrezkoa dugu emakumeek berenak balira bezala hartzea bai mundua oro har, bai inguruan duten gizarteak, bai eta beren errealtate hurbilekotik haratagoko alorretako ardurak ere, familia edo auzoa edo toki-esparrua berenak balira bezala hartzen duten gisa

berean hartu ere. Heziketa berezia eman beharko genieke emakumei; sinetsi egin beharko genuke gure mundu orain bezala etorkizunean ere global honetan urruti dagoena ez dela eman dezakeen bezain ezezaguna, eta posible dugula erro sakonak izatea han-hemen mugitu

eta mentalitate globala eduki arren.

Ez badugu mentalitatea aldatzen, ez bagara ahalegintzen politikari dagokionez, gure interes hurbilenetatik urruti dagoelako, erakusten dugun uzkuratsuna gainditzen, nekez eragotziko dugu gure kide askoren ahaleginari esker lortu ditugun aurrerapenetako batzuk desagertzea.

Alde horretatik, beste ideia bat azpimarratu nahiko nuke bizitzea egokitu zaigun garaiaz,

hala nola emakumeok garai honetan bete behar dugun lehen mailako eginkizunaz.

Gerra hotza amaitu ondoren, bakean eta adiskidetsuki biziko ginela pentsatzen zen, baina horren ordez liskar erlijiosoak, etnikoak, generoan oinarritutakoak dira nagusi, eta, gainera, indarkeria dago, indarkeria sendo errotua. Alde horretatik, emakumeen eginkizuna oraindik garrantzitsuagoa da, esparru guztietan egon behar dugulako, ez bakarrik tokian-tokian, baita nazio osoan eta nazioartean ere. Homogeneotasun kultural, etnikoa edo erlijiosoa lortu nahi duen edozein mugimendu politikok kontrolatu behar duen elementua gara, eta, beraz, erasotzen errazak gara, eta, horregatik, hemen daudenetako askorentzat bezala niretzat ere kezkarria da gu gauza ez izatea ahultasun horren aurka borrokatzeko, horretarako definizio estuak baztertuz, hala nola gure indar eta ahalegin guztiaz pertsona desberdinekiko errespetu eta elkartasunaren alde eginez.

Ziur aski, emakumeak gara egungo munduaren aukeren artean ageri den indar global berri garrantzitsuena; badugu indarra etorkizun gizatiarrago bat sortzeko, baina horretarako giza-gober-

nagarritasunean esku hartzea eragozten digun kanpoko erresistentzia hautsi beharra dugu, bai eta hasieran aipatu dudan barne erresistentzia ere.

Lehenik eta behin, onartu behar dugu arlo publikoak eta pribatuak ez daudela batzuetan diruditen bezain bananduta. Oso ondo dakigu arlo pribatuan irakatsi eta ikasitakoa geroago balio nagusi gisa agertzen dela arlo publikoan, eta irakasten badugu elkartasuna, berdintasuna eta indarkeriaren gaitzespena gatazkak konpontzeko irtenbide onargarriak direla, emakumeok ordezkari ditza-kegun balioen aldeko dinamika sortzen ariko gara.

Gainera, badago ezinbestean gainditu behar dugun beste arazo bat: gauza izan behar dugu bizitza emankorra izango badugu nahi-taez hartu beharreko arriskuak baino gehiago hartzeko. Onartu behar dugu besteek jendaurrean gutaz iritziak ematea, huts egiteko arriskua, kritikak jasotzekoa, herri-kontuak kudeatzeak dakarrena, bai eta porrot egiteko arriskua ere. Iruditzen zait gehien-gehienok ezinbesteko arriskuak baino ez ditugula hartu nahi. Egia da aski direla, baina ez dugu erabakirik hartu nahi deseroso sentiarazten gaituzten zalantzen esparrua ez handitzeko.

Beharrezkoa da barne aldaketa bat gertatzea, baina gertatzen ez den bitartean oso defizit garrantzitsua izango da emakumeok bizitza politikoan betetzen dugun eginkizunean. Orain arte adierazitakoak ez du esan nahi ez naizela kon-turatzen kanpoko erresistentziak, ziur aski, aipatu ditudan barne erresistentziak baino handiagoak direla. Kanpoko erresistentzien alorrean ere oraindik bide luzea dugu egiteko.

Bide horretan, badirudi ezinbestekoa dela, adibidez, emakume politikariak gauza izatea gizonezkoen laguntza lortzeko, eta laguntza hori gizonezko hautagaiek emakumeen botoa lortzeko egin duten ahaleginaren neurrikoa izatea. Oraindik ere ez du ematen hori gure

eskura dagoenik. Eta, hala ere, sinetsita nago lor dezakegula nahi badugu. Baina horretarako oso sare trinko bat eratu behar dugu, txostengileak maisutasun handiz azaldu duen ildotik.

Nik ekonomi esparruan dihardut, eta lanbide esparru horri lotutako ideia pa-

re bat gehitu beste-

rik ez dut egingo.

Gaur egun, globali-

zazioa da ekono-

mian gehien erabil-

tzen den kontzep-

tuetako bat.

Mikroekonomiaren

ikuspegitik, globali-

zazioak antolamen-

duan aldaketak egin

eta sareen bidez jar-

dutera behartzen di-

tu enpresak eta in-

dustriak, eta sare

horietan koordina-

zioa funtsezkoa da.

Gainera, ezinbeste-

koa da etengabe be-

rritzea eta malgutasun handiko funtzio-namendu egiturak sortzea. Horrek izan du, nolabait, bere korrelatu praktikoa, eta badaude orokortu beharko lirateke-en hainbat adibide. Esandakoaren erakusgarri, *Emakumeen ahotsak...* programa aipatuko dugu, Kanpo Politikako Emakumeen Taldeak diseinatutakoa.

Era berean, jakina da politika feminis-ten kanpainak finantzatzeko edo emakumeen botoa lortzeko sareek zein egi-turek eragin handia izan dutela iraga-naldian, eta orain ere badutela.

Oraindik ere zer egin franko dago emakumeak bizitza politikoan gizonen maila berean esku har dezan. Gainditu behar ditugun barne eragozpen batzuk aipatu ditut, baita kanpoko batzuk ere, eta beste asko aipatu gabe gelditu dira. Baina, nahi badugu ahal dugula guztiz sinetsita nagoenez gero, uste dut, eta honekin amaitzera noa, gure lanak ez lu-keela ahaztu behar lehen esparrua. Hau da, bizitza politikoak guretzat duen arrotasuna, mundu hurbilen eta ano-nimoenari diogun atxikimendua eta arriskuak eragiten digun uzkuratsuna gainditzea luzamendutan ibili gabe hel-du behar diogun eginkizuna da.

• **Erredakzioan itzulia**

...hemeroteka

EL MUNDO

Interes nazionala

JAVIER ORTIZ

«Espainia ongi doa», dio Jose Maria Aznarrek. Bere etsai politi-koek honakoa erantzut-ten diote: «Gezurra da;

Espainia ez doa ongi». Berez, Espainia ez doa ongi ez gaizki. Ez doa inora. Mugitzen ari da, baina gure lurra mugitzen den erritmo-ra, eta horri geldi ego-tea deitzen diogu nor-malean.

Zuek esango duzue: «Hori da txorakeria. Ar-gi ulertzen da Aznarrek

ez duela Espainia lu-rraz hitz egiten, espai-niar gizarteaz baizik». Bai, baina elkar truka-tze semantiko hori ez da inondik inora toles-gabea. Tranpa du. Izan ere, «Espainia ongi doa» esan beharrean, «es-painiarrak ongi goaz» esango balu, herritar askok berehala eran-

tzungo lioke: «Ez da egia. Egia da batzuei ongi doakiela, oso ongi gainera; baina beste zenbaiti hala moduz doakio, eta askori gaiz-ki»

Espainiari buruz ho-rrera aritzea ez da ba-liabide literario toles-gabea, jokaera ideolo-giko abila baizik. (...)

Espainiako gizarteak apenas duen interes komunik. Ez ditu ia inongo arlotan, baina arlo ekonomikoan are eta gutxiago. Gutxi batzuk aberastea gehienen pobretzeare-kin lor daiteke soilik. Politikari ofizialek inte-res nazionaltzat aur-kezten digutena goi

mailako talde eta kla-seek dituzten intere-sen ohorezko mozorroa besterik ez da.

«Espainia ez doa ongi» diotenek ere Aznarrek erabiltzen duen argazki trukatu bera darabilte. Alde negatiboa erakusten digute. Gauza bera da.

PPK PRESOK EUSKAL HERRIRA EKARRIZ GATAZKA HUMANIZATZEKO ARDURA DUELA NABARMENDU DU LEHENDAKARIAK

Ibarretxek ez du foroa bilduko alderdi guztiak egoteko bermea ez dagoen artean

■ Baldintzarik eta salbuespenik gabeko foro batean alderdi guztiek parte har dezaten lanean diharduela esan du

■ Elkarrekin sartu eta bananduta irtetea akats politiko larria izango litzatekeela uste du EAEko lehendakariak

■ HBrekiko itunak apurtzea iraganeko «sasoi deitoragarrietara» itzultzea izango litzatekeela uste du

Iñaki Uriarte / Bilbo

IBARRETXE lehendakariak lanean dihardu «salbuespenik eta baldintzarik gabeko» elkarrizketa mahai bat osatzeko alderdi guztiekin. PPK atzo bertan ezezkoa eman zion berriro, eta PSE-EEk Ajuria Eneko Mahaia bilera eskatu du. Hala ere, Ibarretxe ez dago etsita: «Lanean segitu behar dugu, arazoak gainditzeko eta etorkizunean indar guztiak ordezkatuak egon gaitezen. Hori da nire saioa»

Foroaren aurka agertu diren alderdien betoen dinamika saihestuz, bere ekimen nagusia guztiak bildu eta guztiarekin aurrera egitea dela nabarmendu zuen Bilbon.

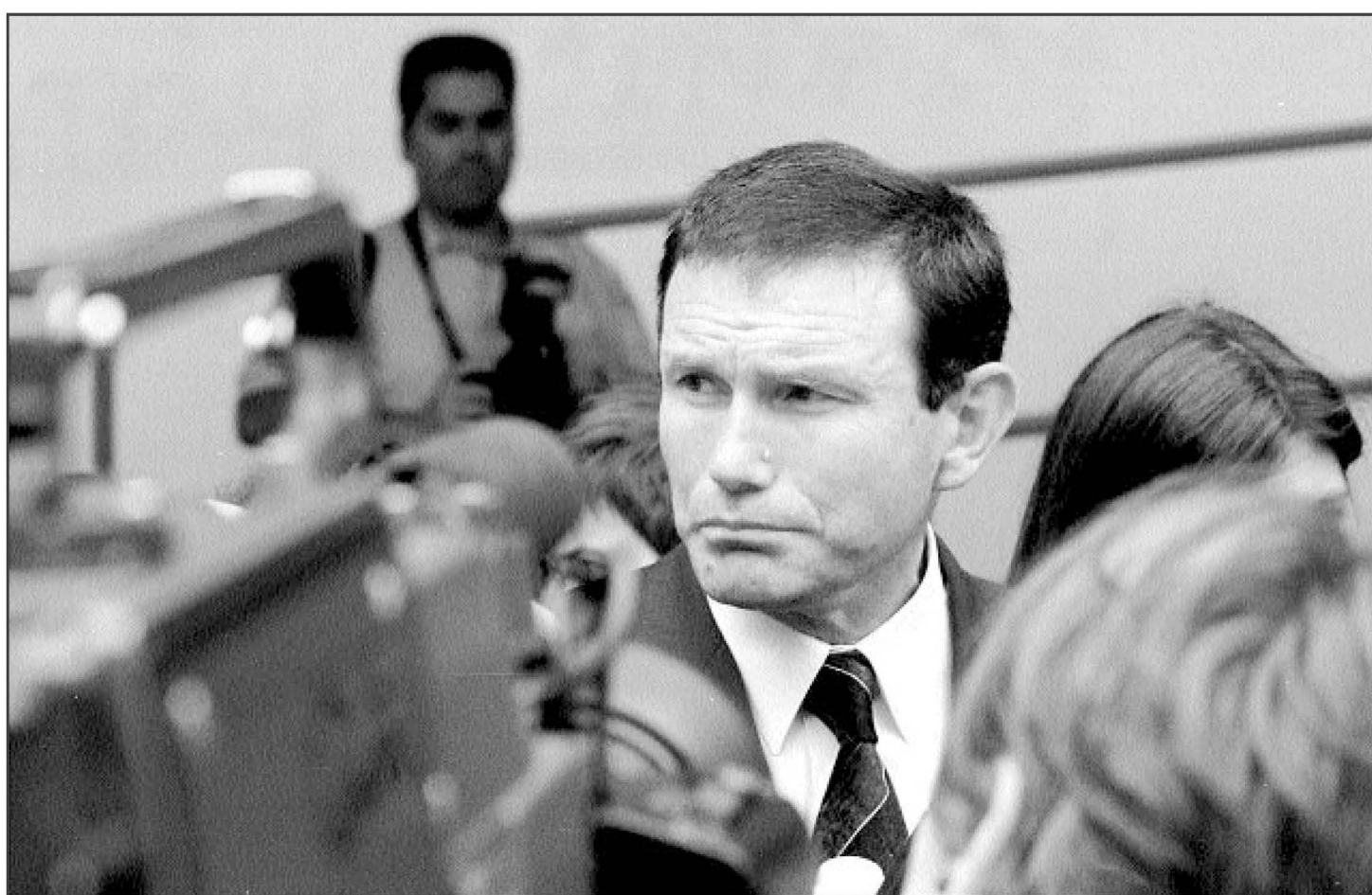
EAEko lehendakariaren ustez, baldintza egokiak behar dira foroa abian jartzeko. «Elkarrekin sartu bananduta irteteko akats politiko larria izango litzateke. Gakoa da, lehendakari izanik, nik deitzea foro hori bermeak daudenean, ez bakarrik batera sartzeko, batera irteteko baizik».

Ibarretxeren esanetan, gero eta argiago dago herritarrek alderdi eta arduradun politikoei eskatzen dietena: «Behingoan jesarri, gure artean hitz egin eta gauzak konpon ditzagun».

Bakea bilatzeko bidean PPK gatazka humanizatzeko erantzukizuna duela berretsi zuen. «Askatasunik gabeko pertsonak hurbiltzeaz gizar-teak, ia aho batez, iritzi bat du, Euskal Herriko espetxetara ekartzea alegia». Bestalde, «EHk kale borrokaren aitakortasunik izan ez arren erantzukizuna da aurrera egiten segitzea, praktika horiek desagertarazteko».

EHrekin elkarrizketa sakondu behar da

«EHkoen munduarekin ere hasitako elkarrizketa eta akordioaren bidea hausteko eskatzen dutenean, norberak pentsatzen du atzera begira-

GORKA BILBAO

Juan Jose Ibarretxe lehendakariak Bilboko zenzenplazaren kanpoaldean egin zituen atzo adierazpenak.

tzea den nahi duguna, alegia, mundu horrekin hitz egin eta konektatzea ezinezko den esparruetara jotzea?», galde-tu zuen.

EH edo lehenago HBrekin hitz egiteko aukera ez zegoeneko iraganeko gauza dela berretsi zuen; «sasoi deitoragarriak ziren», esan zuen Iba-

rretxek. «Nik ez dut atzerantz begiratu, denon artean hitz egin behar dugu, eta gehiago hitz egin behar dugu Euskal Herritarrok taldearekin».

Lehendakariaren aburuz, bidea ez da akordioak haustea, «akordioetan sakondu eta horiek betetzeko aurrera egitea» baizik.

PPk berriro baztertu du HBrekin foro batean biltzea

Europa Press / Bilbo
CARLOS ITURGAITZ
EAEko PPko presidentek azken egunotan bakegintzari buruzko foroaz esandakoak izan ditu hizpide. Carlos Iturgaitzek berriro ere esan zuen PP ez dagoela HBrekin mahai batean esertzeko prest. «Foro batean biltzeko ezinbestekoa da alderdi guztiak elkar errespetatzea eta giza eskubideak errespetatzea, eta HBk ez du egiten. PP HBrekin eseriko da HB demokratikoa denean, eta egun ez da», esan zuen.

Bestetik, Arzalluzek batzuek egon ez arren foroa eratuko dela esanez egin adierazpenak deitoratu zituen, eta «Arzalluzek egin mehatxuekin PP ez da inora joango», adierazi zuen. Halaber, Juan Jose Ibarretxe lehendakariaren aurka mintzatu zen. «Izan ere, Arzalluz baldin bada hari guztiak mugitzen dituen, eta hala dirudi, alderdiak ez ditzala lehendakariak deitu, baizik eta Arzalluzek berak». Hala, lehendakari-gatik «lotsa» sentitzen duela esan zuen.

Ajuria Eneko Mahaia biltzeko eskatu du Nicolas Redondok

Efe / Bilbo
NICOLAS REDONDO PSE-EEko idazkari nagusiaren aburuz, alderdi guztien arteko foroa sortzeko eztabaida Ajuria Eneko Mahaian egin behar da, eta, hala, berau biltzeko deia egin dio Ibarretxeri. «Ajuria Eneko Mahaia bildu behar da aztertzeke egoera ezberdin batean gauden eta bertan eserita ez dagoen alderdia gonbidatzen ote den, eskenatoki berria sortzeko», azaldu zuen Nicolas Redondo Radio Euskadi irrati kateari egindako adierazpe-

netan. «Hori da logikoena eta arrazoizkoena; EAJk azaldu behar du zergatik ez duen Ajuria Eneko Mahaia bildu, horrek legitimitatea emango bailioke arau demokratikoen errespetua eta biolentziaren bazterketa oinarritzat hartuko lukeen beste edozein forori», esan zuen Redondok.

Nicolas Redondok, bestalde, «gutxieneko estrategia bateratua» ez izatea gogor salatu zuen. Akordio ezaren zioa Aznarren gobernuari egotzi zion PSE-EEko buruak.

EAJko BBBk babesak eman dio banderen auzian Iñaki Azkunak duen jarrerari

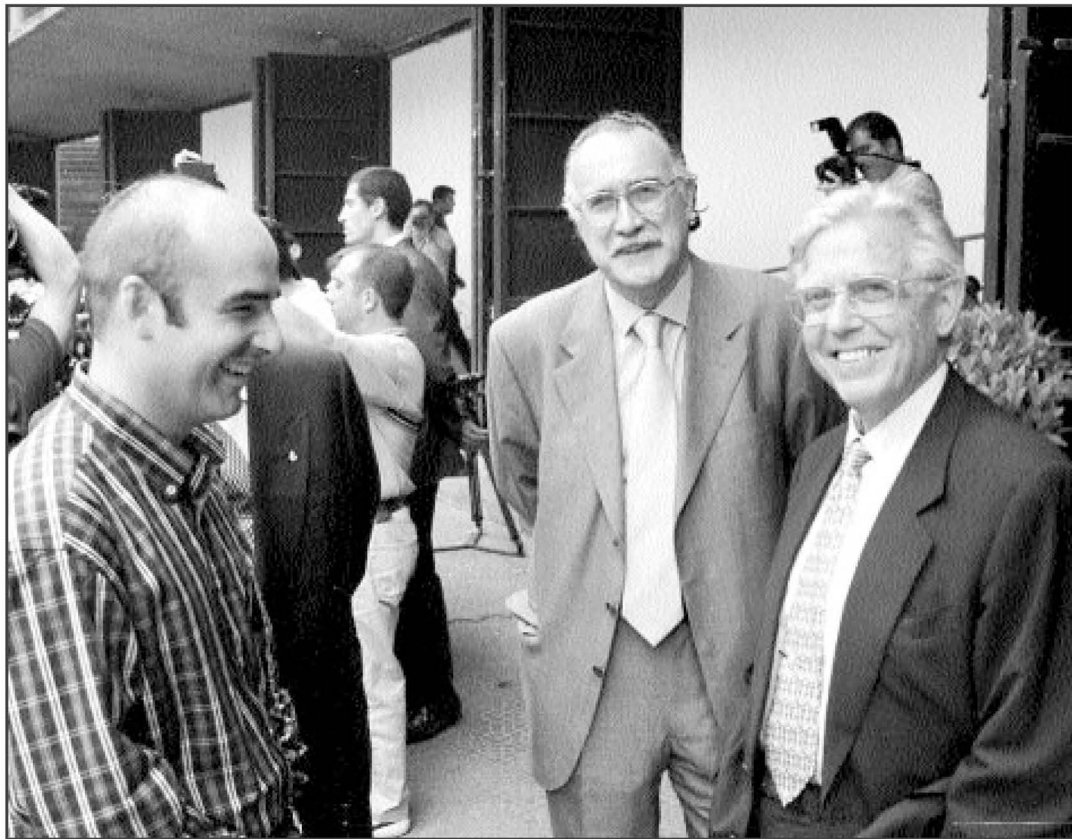
EAJk joera aldatu eta banderak jarriko ditu Bilboko udaletxeko balkoian

Iñaki Uriarte / Bilbo

Bost bandera altxatuko dituzte bihar Bilboko balkoian; hala berretsi zuen alkateak atzo. Javier Atutxak Lander Etxebarria EHko zinegotziari erantzun eta BBBren babes osoa eskaini zion Iñaki Azkunaren jardunari. Banderen gaia udal koalizioa eratzeko eztabaidetako askotan agertu da, eta duela gutxi arte jeltzaleak prest zeuden banderak ez jartzeko. Azkunak, oster, «legea bete» eta bost mastetan beste horrenbeste bandera eskegiko dituela iragarri du.

BIZKAI BURU BATZARRAK «babestu eta lagundu egiten ditu Bilboko alkate Iñaki Azkuna Aste Nagusian azaltzen ari den jarrera eta adierazpen guztiekin» adierazi zuen Javier Atutxak atzo.

Lander Etxebarria Euskal Herriarrok zinegotziak atzo argitaratutako iritzi artikuluari erantzunez, BBBren lehendakariak argi utzi nahi izan du Azkunaren jarrera ez dela berea soilik alderdiarena baizik. «Irailaren 16an sortutako ilusio eta itxaropena, tamalez, ez dira handitu edo iraunarazten iragan larunbateko *liskarra* bezalakoeekin, eta are gutxiago Etxebarria jaunak egindako hitzaldi edo baieztapen demagogikoeekin», nabarmendu zuen Atutxak.

Andoni Aldekoa, Iñaki Azkuna eta Josu Bergara zezenplazan izan ziren atzo.

Bestalde, «egunotan Bilboko kaleak eta irudia lohitzen ari direnei babes edo animorik ez emateko iradokitzen dizut», zuzendu zitzaion EHko zinegotziari.

Javier Atutxaren iritziz, EHko burukide batzuk «ageraldi ez oso egokiak izan dituzte, eta askoren aburuz giroa berotu eta egoera usteltzea izan dute helburu». BBBko burukideak berretsi zuen EAJk era guztietako ekintza bortitzak gaitzetsiko dituela aurrerantzean ere, jaiak izan ala ez.

EAJk iritzia aldatu du

Bilboko udaletxean bost banderak jarriko badituzte ere, EAJk bestelako jarrera izan du arestira arte. Izan ere Bizkai Buru Batzarrak, azken egunetako gertakizunen aurretik, banderarik ez jartzeko erabakia zuen, nahiz eta gertakizunen zain egon.

Bandera espainiarra Aste Nagusiko egun nagusian jarri ala ez jartzeko erabakia Bilboko udalerako koalizioa eztabaidatu duten bilera batzuen mahaian egon da.

Bilboko Konpartsek banderarik ez jartzeko, edo bere kasuan Bilbokoa soilik ipintzeko, eskaria egin dute. Atzo Jai Batzordean eskari bera egin zuten baina erabakia hartuta dagoela eta ez dela jarrera aldatetarik egongo ohartarazi zien Jose Luis Sabas batzorde horren lehendakari jeltzaleak.

Banderak jartzeko erabakia, EAJko zortzi zinegotziek eta EAJko zinegotzi bakarrak osatzen duten Bilboko Gobernu Batzordeak hartu du.

Sabas: «Banderak jartzeko erabakia sendoa da»

Jose Luis Sabas Bilboko zinegotzi jeltzale eta Jai Batzordeko lehendakariak berretsi egin du udaletxean banderak jartzeko erabakia «sendoa» dela. Sabasek argitu nahi izan zuen banderen gaineko erabakia ez dagokiola Jai Batzordeari. «Bilboko Udaleko gobernu batzordeari dagokio, eta horrek atzeratzen den erabakia hartu du», adierazi zuen Basurtuko ospitalera egindako bisitan. Sabasen aburuz, irizpide ezberdinak egon arren konpartsak, alderdiak eta Jai Batzordeak bat datoz «lasaitasun giroan segi dezaten». Zinegotzi jeltzalea ixaropentsu dago istilurik ez delakoan egongo bandera espainiarra alxtatu arren.

Konpartsek ikurrinaren jaitiera egingo dute gaur

Urtero egin ohi duten bezala, Bilboko Konpartsek ikurrina omenduko dute gaur arratsaldean, Aste Nagusiko ostegunean. Zezenketa amaitutakoan, arratsaldeko 8ak aldera, konpartsen jaitsierak zentzu berezia izango du, ikurrinaren aldarrikapenarena alegia. Txarangen doinuez lagunduta, festa giroan helduko dira Arriaga Plazaraino eta han agiri labur bat irakurriko dute. Azken saio horretan Arriaga Plazako mastan dagoen ikurrina aldatu eta berria jarriko dute.

Jarraik dei egin dio EAJri epelkeria eta tinkotasunik eza alde batera utz ditzan

Iñaki Uriarte / Bilbo
JARRAI gazte erakundeak dei egin dio EAJri «epelkeria, erabakigarritasun falta eta tinkotasunik eza» alde batera utzi eta subiranotasunaren alde daukan konpromisoari euts diezaion.

Egunotan Bilbon sortu den giroa dela eta, Aiora Epelde eta Olatz Dañobeitia esan zuten alderdi interesak ezin egon daitezkeela «Euskal Herriak dituen interesen gainetik».

Bilbon eskainitako prentsaurrekoan Jarraiko ordezkariak azaldu zuten bande-

rekin gertatzen dena ez dela Bilboko kontu bat soilik eta nazio mailako transzendetzia daukala. Ildo horretan, «Azkunak bandera espainola jartzen badu Euskal Herriaren prozesuaren aurka joango da» adierazi zuen Epeldek.

Jarraik berriz eskatu zion Bilboko alkateari jar ez dezan bandera espainiarra. «Jartzen badu euskal Herri osoari eman beharko dizkio azalpenak», gaineratu zuen Epeldek. Egungo legaldidarearen balioa hainbat arlotan kolokan jarri zuten.

«Estatuen legalitatea da herrien eskubideak zapaltzen dituelako», nabarmendu zuten. Horren adibide, lurraldetasuna eta euskal herritarren erabakia aintzat ez hartzea, preso sakabanaketak bere horretan irautea, legedia antiterroristaren izaera eta torturaren iraupena jarri zituen adibide.

Jarra eta Zutiken deialdia

Gaur gaueko bederatzieta Herri Batasunak deitutako manifestazioan parte hartze-

Olatz Dañobeitia eta Aiora Epelde, Bilbon eskainitako prentsaurrekoan.

ko dei egin zuten Jarrai eta Zutikek. «Gatazka politikoa konpontzeko aukera ematen duen fase politiko berriaren hasierak gure herrian piztu

duen ilusioa zapuztu egingo du datorren ostiralean azkuna jaunak piperpotoa Bilboko Udaletxean jartzerakoan», dio Zutikek

Euskal Herriarentzat marko juridiko-politiko berria sortzea eginbehar nagusitzat jo du HBk

Hurrengo ekitaldi politikoan alderdien eginbehar nagusia hori izango dela dio

Jon Maya / Donostia

Beren ustez hurrengo ekitaldi politiko berriaren abiapuntuak zein izan behar duen azaldu zuten atzo Joseba Permach eta Jon Gorrotxategi Herri Batasunako Mahai Nazionalako kideek: «Etorkizuneko Euskal Herriaren marko juridiko-politiko propioa martxan jartzea izan behar du».

LIZARRA-GARAZI akordioa sinatu zenetik eta ETak su-etena aldarrikatu zuenetik Euskal Herrian abiatu den prozesu politiko berrian ekin-tzen gaitzespenek eta Ajuria Eneko Mahaia biltzeko eskatzen dutenek lekuri ez dutela adierazi zuen Joseba Permachek. «Iraganean gelditu-dira alderdi eta sektore horiek», eta euskal gizarteak «gaindituta» dauka egoera hori.

Egoera gainditua duela adierazteko bi faktore daude: la azaldu zuen Joseba Permachek: «Lizarra-Garazin, erakutsi genuen euskaldunok irtenbide negoziatua izan eta beren etorkizuna libreki erabaki nahi dutela, eta proposamen horrek gehiengoa eskuratu du egin diren bi hauteskundeetan; eta bestetik etorkizuneko instituzio nazional bat martxan jarri da Udal Hautetsien Biltzarrean». Permachen ustez, bi urrats hauekin euskal gizarteak badaki zein den prozesu politikoaren alde lanean ari dena, eta zein den etengabe trabak jartzen ari dena.

Azken hamaika hilabete-

Jon Gorrotxategi eta Joseba Permachek prentsaurrekoa eman zuten atzo «egungo egoera politikoa aztertzeko».

tan egin ildotik, ikasturte politiko berria hasten denean, alderdien «eginbehar nagusia» Euskal Herriaren etorkizunerako marko juridi-

ko-politiko bat sortzea dela aipatu zuten HBko ordezkariak. Beraien ustez, Espainiako eta Frantziako gobernuak ia Euskal Herrian ireki-

tako prozesua errespetatzeko prest dauden galdetzea da eztabaidaren mamia, eta erantzuna ezezkkoa bada «ia hau ekiditeko zer egiteko prest dauden». Permachek «hortan aritu behar dutela esan du, prozesua desitxuratu nahi duten ke kortinetan erori gabe».

Herri Batasunak euskal gizarteari deia egin zion «alderdi politiko eta komunikabide batzuk egiten dituzten distrakzio ahaleginek engainatzen ez uzteko eta irekitako prozesuan parte hartzeko». Jon Gorrotxategiren ustez, prozesu politikoak «desitxuratzeko» ahalegin bereziak dira atxilotetak, presoan aurkako krudelkeriak eta egun haue-tako kale ekintzak dimentsioz kanpo tratatzea».

har dutela UPN, PSN, UDF, PSF eta RPRk ere». Ibarretxeren mahaiari buruz Permachek esan zuen: «irtenbiderik emango ez duen mahai bat eratu ordez guk nahiago genukeen beste ekimen batzuetan lanean jarraitzea», alderdi batzuk prozesua errespetatzeko prest ez daudelako.

HBren ustez, «euskaldun guztion arteko» eztabaida mahaia behar da

J.M. / Donostia

«Euskaldun guztion arazoa, eta ez arazo partziala», konpondu nahi bada «euskaldun guztiak» batu dituen eztabaida mahai bat behar dela adierazi zuen Joseba Permachek. «Horrek esan nahi du EAJ, EA, PP, PSOE, IU eta HBk egon behar badute baita ere mahai hortan egon be-

zirenean udaltzainak «errieta egitera joan zirenean, kasu egin ordez gazteetako batek ukabilkada bat eman zion ajenteari» azaltzen du Maria Doloren Muñoz epailearen autoak Udaltzaingoa eta Ertzaintzaren atestatueta oinarrituz. Horren arabera, gazte hori atxilotutakoan beste zenbaitzuk hurbildu eta ostikadak eman zizkioten udaltzainari. «Horietako

batek, antza denez Juan Carlos Garcia Iglesiasen eman-dakoak aurpegian jo zion hezurren haustura, eta beste gazteek emandako ostikaden ondorioz hainbat ubeldura eraginez gorputzean». Horren ostean lasterka abiatu zirela dio epaileak.

Bertsio hori ez dator bat gazteak emandakoarekin. Juan Carlos Garciaen esanetan, abuztuaren 14an Kas-

kagorri konpartsaren txosnan zegoen, txanda ardura-dun.

Ertzaintzak ertzain zein udaltzainei lekukoak babes-teko legea ezartzea eskatu zuen. Epaileak Garciaen lekukotasuna eman zuen ertzainari soilik onartu dio, «Ertzaintza eta Udaltzaingoa-ren deskoordinazioagatik», udaltzainen izenak atesta-tuan ageri direlako.

Larreinak uste du bake prozesuan «zuhurtziaz» eta «pribatuan» hitz egin behar dela

■ Lehendakariak alderdiekin berriro bildu behar duela dio Gorka Knörrek

Agentziak / Bilbo

RAFAEL LARREINA Eusko Alkartasunako idazkariorde nagusiak adierazi duenez, «ETAren su-etenean beharrezkoa da zuhurtziaz eta pribatuan hitz egitea». Larreinen ustez, Espainiako Gobernuak gehiagi hitz egin du ETArekin izan dituen elkarriketei buruz, eta «alderdi guztiek gutxiago hitz egin eta gehiago lan egin behar dugu».

Rafael Larreinen ustez, beharrezkoa da alderdi guztiak mahai baten inguruan eseritzea indarkeria mota guztiekin bukatzeko. Gainera, alderdiek «azkar» egin behar dutela lan aipatu zuen, zeren «denbora igarotzen uztea txarra da eta egonkortasun eza sortzen duten beste faktore batzuk sortzea ahalbideratzen du». EAKo idazkari nagusi ordearen ustez, «denei interesatzen zaigu bake prozesua bultzatzea, hau errealitate bat izan dadin».

Larreinen iritziz bake prozesuak aurrera egiteko «itxaropenezko elementuak» daude. «Poliki ari gara, baina piskanaka aurreratzen dugu» esan du. Larreinen ustez, «gertatzen dena da sarri Otegik eta Zabaletak ez dutela esaten guk nahi duguna edo guk nahi dugun eran, baina beraien lekuan jarrita indar dezente du erasoak egiten dituztenen atzean ez daudela esateak». Larreinen iritziz, «denok dugu argi EHko buruak orain ez daudela indarkeriaren alde, bide politikoaren alde baizik».

Bestalde, Gorka Knörr eurodiputatuak Ibarretxek berriro ere alderdi politikoekin hitz egin behar duela adierazi du. PPK EHrekin biltzeko dituen eragozpenak ere ez ditu ulertzen: «Ez da logikoa PPK EHrekin ez hitz egitea ETak gobernuarekin hitz egiten duen bitartean». ETA-Madril bigarren elkarriketa «lehenbailehen» egin behar dela aipatu du Knörrek.

Bilbon atxilotutako gaztea kartzelatu egin du epaileak eta sekretuan aritzeko baimena eman dio ertzain lekukoari

■ Juan Carlos Garcia istiluetan aritu izana ukatu du eta Kaskagorriren txosnan zegoela deklaratu

Iñaki Uriarte / Bilbo

BILBOKO 5. Argibide Epaite-gian deklaratu ondoren, Juan Carlos Garcia astelehen arratsaldean atxilotutako gaztea kartzelatu izan zen atzo goizaldean Martutenen, udaltzain bat jipoitu izanaz akusatuta.

Bandera espainiarra ez jartzeko eskaria eta presoan aldeko pintadak egiten ari

EHri «babes aterkia» kentzeko eskatu diote PPk eta PSOEek Xabier Arzalluzi

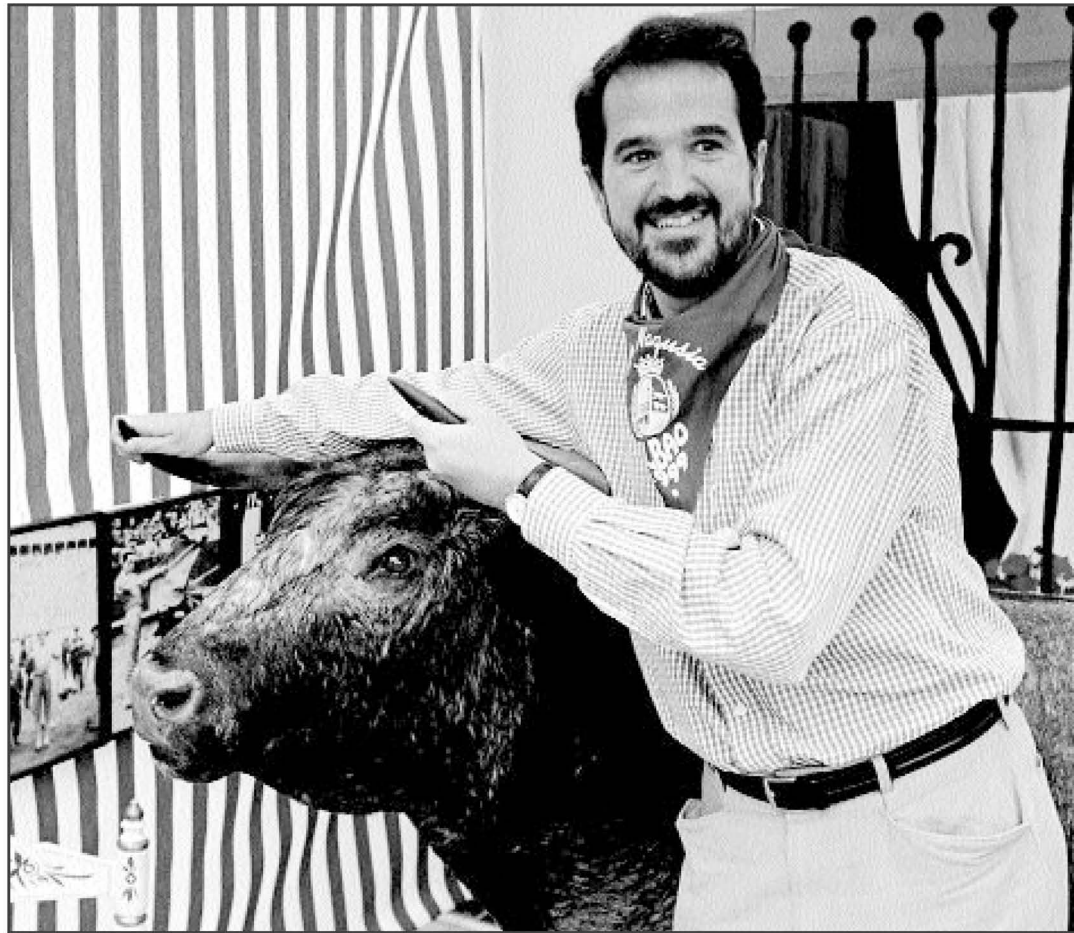
Ibarretxek «itun antidemokratikoarekin babesa ematen dio HBri», dio Iturgaitzek

Agentziak / Bilbo

Xabier Arzalluzek herenegun kale istiluei buruz egindako adierazpenei erantzun zieten atzo PPko eta PSOEko buruzagiek. Alderdi horien ustez, Arzalluzek «babes aterkia» itxi behar lioke EHri; legegintzaldi akordioa, alegia. Izan ere, EAJko buruak kale istiluei «babes aterkia» kentzeko eskatu zion herenegun EHri.

KALE ISTILUEI buruz herenegun Euzkadi Buru Batzarreko lehendakari Xabier Arzalluzek egindako adierazpenek erreakzioak eragin zituen atzo PPko eta PSOEko buruzagiengan. Hala, kale istiluei «babes aterkia» kentzeko eskatu zion Arzalluzek EHri, eta, hori entzunda, EAEko PPko presidente Carlos Iturgaitz eta PSOEko bozeramaile Alfredo Perez Rubalcabak «babes aterkia» EHri kentzea galdegin zioten Arzalluzi.

Carlos Iturgaitzen ustez, Arzalluzek EHri ematen dion «babes aterkia» bi alderdiek Eusko Jaurlaritzan duten itun parlamentarioa da. «EAJk eta Ibarretxe lehendakariak babesa ematen diote HBri, hau da, indarkeria justifikatzen duen alderdi antidemokratiko bati, harekin egin duten itunaren bidez. Gaur egun dagoen kale borroka ikusita, ezin daiteke onar Ibarretxek lotuta jarraitzea indarkeria justifikatzen duen HB horrekin», adierazi zuen PPko buruak.

TXEMA FERNANDEZ / EFE

Carlos Iturgaitzek «zezenari adarretatik heldu zion» atzo Bilboko Aste Nagusira egin zuen bisitan.

Joseba Permach eta Lander Etxebarria, EHko zinegotziek egindako adierazpenak kontutan hartu ditzan dei egin zion fiskaltzari. «Bilboko jaietan bandera nazionala jarritzen bada istiluekin mehatxatu eta giroa berotu dute. Bihar istiluak gertatzen badira erantzunkinzen bat izango dute jendea berotzeagatik», esan zuen.

Alfredo Perez Rubalcaba PSOEko bozeramaileak ere eskatu zion Arzalluzi «babes aterkia» ken diezaion EHri, «ea horrela indarkeria gaitzestea erabakitzen duen».

Bozeramaile sozialistaren iritziz, Arzalluzek «behin eta berriaz defenditzen du EH» eta EAJk «talde honekin itun espizituei eusten dio, horietako batzuk gobernurako».

Su-etenaren inguruan Gobernuak duen jarrera dela eta ETAn itxaropenik ez dagoela esan zuen Arzalluzek eta horri ere erantzun zion Rubalcabak. Ikuspegi hori erabat kontrajarriz, PSOEko bozeramaileak esan zuen itxaropen falta hori «oraindik ikara handia pasatzen duten horiek dute, PP eta PSOEko zinegotzi eta militateetan, az-

ken finean, abertzaleek bezala pentsatzen ez duten pertsonetan, kale indarkeria berpiztu delako».

Rubalcabaren iritziz, «kale indarkerian beti daude interes politikoak. Radikalek esan nahi digute ez dugula ahaztu behar berriro hiltzera itzuli daitezkeela».

Haren ustez, kale istiluak «beste indarkeriak dituen helburu berak ditu: herria ikaratzu helburu politikoak lortzea. Indarkeria horren aurka gauza bera esan behar da: bide horretatik ezin da ezer egin».

Del Burgo: «ETA itzul daitekeela ohartarazi du Arzalluzek»

Europa Press / Madril

UPNko buru eta PPko diputatu Jaime Ignacio del Burgo atzo esan zuenez, Arzalluzen hitzak abisu bat dira Gobernuarentzat. «Gobernuak haiek nahi dutena ez badu egiten, ETA lehengora itzuliko dela esan nahi dute EAJko buruaren adierazpenek», ohartarazi zuen Del Burgo.

Zentzu honetan, Arzalluzek esandakoak «beldurgarritzat» jo zituen diputatu popularrak. Indarkeria gaitzetsi dezan Arzalluzek EHri

egin aholkuak «itxurazkoak» direla esan zuen Del Burgo. «Beraiek nahi dutena ez badute egiten ETAk berriro atentatuak egin ditzakeela abisatzen dio Arzalluzek Aznarren Exekutibari», gaineratu zuen.

Egoera zaila

Une honetan egoera zaila dela azaldu zuen, indarkeriaren gaiaren inguruan EHk «ez duelako jarrera positiborik adierazten. Indarkeria gaitzetsi gabe

jarratzen du». Del Burgoren ustez, gainera espetxe politikan «abertzaleen munduak Gobernuari amore eman dezan eskatzen dio halabeharrez. Hau negoziatziorako eta elkarriketarako arma politiko bakarra dute abertzaleek», esan zuen.

PPko buruak nabarmendu zuenez, egoera zaildu egiten da ETAK «berriro izan ditzakeen intentzioen iragarpenarekin». Mundu horretan gertatzen ari denaz informaziorik ez duela aitortu ondoren, Del Burgo esan zuen

«lehengoetara itzuliko direla pentsatzea zaila egiten» zaio. «Egia esan, gauza bat da pertsona normalaren arrazoinamendua eta beste gauza bat, logikarik ez dutenen pentsatzeko era», azpimarratu zuen.

Azkenik, ETA eta Gobernu espainolaren artean izandako lehen kontaktuei buruz Arzalluzek esandakoaren inguruan, Del Burgo esan zuen EAJren buruak ETArekin «kontaktu zuzena du. Hori esan nahi dute Arzalluzen hitzek».

EHrekin akordioa hauts dezan galdegin dio Rosa Diezek EAJri

Europa Press / Bilbo

Rosa Diez PSOEko europarlamentarioak Europa Press agentziari atzo adierazi zionez, EAJk «EHri babesa ematen dion aterkia zenbat eta lehenago itxi», talde abertzaleak ere lehenago itxiko du «ETARI babesa ematen dion bere aterkia».

«EAJk EHrekin legegintzaldi akordioa du eta, beraz, HBren aterkia da», esan zuen, eta gaineratu zuenez, jeltzaleak «koherenteak badira, zenbait erabaki hartu beharko lituzkete, herri honek HBren laguntza duen lehendakari bat duelako. Eta HBk indarkeriazko ekintzak babesten ditu».

«Hitzaldi sutsuak alde batera utzi eta koherentziaz joka» dezala eskatu zion Arzalluzi. «Euskadin egunero atentatuak egiten dituztenak babesten dituzten horiekin akordioak hautsi behar ditu», ohartarazi zuen.

Diezen iritziz, «intentsitate baxuko indarkeria deitzen duten hori, helburu politikoak dituen indarkeriazko jarrera da».

PSE-EEK EBBko lehendakaria kritikatu du, Marañonen eraso gutxietsi duelako

Erredakzioa / Donostia

Donostiako Udaleko PSE-EEKo zinegotziek «neurri eta zuzentasunik eza» egotzi zioten atzo Arzalluzi, Arritxu Maraño zinegotzi sozialistari egindako eraso eta Donostiako Salbean Juan Jose Ibarretxeri gertatutakoa desberdindu zituelako.

Marañonen erasoari buruz, Arzalluzek esan zuenez, «edozeinen gerta dakiok alkohola eta kokaz beteta dauden gazteen aurrean», eta Donostiako Salbean Juan Jose Ibarretxeri gertatutakoaz, «ezker abertzaleak apoiazen duen lehendakari bati» eginikoa izan zela adierazi zuen.

Arzalluzek «atsegin ez zaion errealitate bat gordetzen du, hau da, euskal Gobernuan laguntzen dituzten intolerantziako eta indarkeriazko jarrerak hor dirauela».

Lizarrako sinatzaileek «garrantzi handiko» adierazpena iragarri dute irailaren 12rako

Hala azaldu zuen Joseba Egibarrek atzo, talde iraunkorraren bileraren ondotik

Erredakzioa / Donostia

Lizarra-Garaziko Akordioaren sinatzaileek irailaren 12an «garrantzi handiko adierazpen politikoa» kaleratzeko asmoa dutela iragarri zuen Joseba Egibar EAJko buruzagiak Donostian. Hain zuzen, hiriburu horretan bildu zen atzo Akordioaren sinatzaileen talde iraunkorra, besteak beste adierazpen hori prestatzeko. Egibarrek amaieran azaldu zuenez, «gatazka politikoa gainditzeko proposamen bikaina da»

ARRATSALDEZ bildu ziren Lizarra-Garaziko Akordioako talde iraunkorra osatzen dutenak Donostian, ELA sindikatuak duen egoitzan. Akordioa sinatu zeneko urteurrena heltzear denean kaleratu asmo duten adierazpena prestatzea zuten egin-behar nagusia. Hain zuzen, bilera ostean Joseba Egibarrek iragarri zuen agiria.

Bilerak hiru ordu iraun zuen. Bertan izan ziren, EAJ, EA, HB, IU-EB, ELA, LAB eta Elkarriko ordezkariak. Batzuk aipatzen hasita, EAJko Rafa Larreina, LABeko Rafa Diez, Elkarriko Jonan Fernandez, EAJko Joseba Egibar eta HBko Joseba Permach eta Jon Gorrotxategi. Udan, iraileko urteurrenara begira, zenbait zirriborro prestatzen ibili dira sinatzaileak. Zirriborro horietatik abiatuz, irailaren 12an kaleratuko duten adierazpena osatuko dute, eta atzoko bileran adierazpen horren arda-

JUAN HERRERO / EFE

Lizarra-Garaziko talde iraunkorraren bilera atzo Donostian.

JOSEBA EGIBAR

■ ■ ■ «Gizarteratzeaz gain, batez ere gatazka politikoaz mintzatu nahi ez duten alderdiekin bat-egite esparruak sortu nahi ditu Lizarrak»

tzak tajutzea zuten helburu. Talde iraunkorrak prestatutako agiria Akordioaren sinatzaileen osoko bilkurak onartu beharko du.

Atzo, bilera amaitu ondoren, Joseba Egibar EAJko kideak hitz egin zuen talde iraunkorraren izenean. «Garrantzi handiko adierazpen politikoa» iragarri zuen irailaren 12rako, sinatzaileen

izenean. Agiri horrek datoren kurtso politikorako plangintza jasoko duela azaldu zuen, akordioa gehiago gizarteratzeko, eta, batez ere, sinatu ez duten alderdiekin bat-egite eremuak sortzeko. «Lizarraren egitasmoak elkargune esparru berriak zabalduko ditu sakonean dagoen arazoaz mintzatu nahi ez duten alderdiekin, erakunde

armatu baten aktibitatea alde batera utzita, gatazka politikoaz hitz egin nahi ez dutenekin». Egibarrek ez zuen aurreratu egitasmoaren edukia, baina honela mintzatu zen: Lizarrak gatazkaren konponbiderako proposatzen duen ereduak arkitektura demokratiko bikaina du».

Adierazpena urteurrena betetzen den egunean kalera- tu arren ez dela besterik gabeko ospakizun bat izango dio, «gatazka politiko bat dagoela eta hari heldu behar zaiola gogorarazi nahi da».

Donostian norekin gobernatuko duen lehenbailehen esateko eskatu dio PPk Elorzari

■ EAJ-EArekin ere egingo duen galdetu diote

Efe / Gasteiz

DONOSTIAKO PPk eskatu dio Odon Elorza alkateari lehenbailehen esan dezala norekin gobernatuko duen Donostiako Udalean. Efe agentziaren arabera, PPk eskatu dio Odon Elorza alkateari gobernu konpromisoak definitzeko eta zehazteko ea gobernu osatzeko negoziazioak PPekin bakarrik egingo dituen edo EAJ-EA koalizioarekin ere ariko den. PPren inguruko iturriek Eferi azaldu ziotenez, negoziazioak nolakoak izango ziren jakin nahi zutela azaldu zuten, biren edo hiruren artean negoziatzea ez baita gauza bera.

Preso gaixoak Euskal Herriratzeko eskatu dute Bilbon

Erredakzioa / Bilbo

PRESO gaixoen aldeko plataformek antolatuta, manifestazioa egin zuten atzo iluntzean Bilbon. Gai-xorik dauden bost preso Basaurira ekartzeko eskatu zuten, Osasun esku-bidearen alde leloarekin. Arenalatik Plaza Zirkularrera joan ziren eta gobernu ordezkariordetzan agiri bat utzi zuten.

Bilbon zauritutako udaltzaina poliki-poliki errekuiperatzen ari da ospitalean

■ Iruñeko erasoaren ondoren ospitalera eramán zuten emakumea etxean da

Erredakzioa / Donostia

JOAN den larunbatean Bilbo-ko Aste Nagusian izandako istiluetan zauritu zen udaltzainaren osasuna hobetzen ari da pixkanaka. J.S.R. Udaltzaingoko sarjentuak matrailezurreko haustura zuen, eta ebakuntza egin zioten igandean. Bere osasunak hobera egin duela adierazi zuten ospitaleko zerbitzuek.

Ez zuten adierazi noiz eman- go dioten alta, baina egun gutxitan izan daiteke. Bestetik, Gasteizko alkateordeak, PPko Miguel Angel Etxeberriak udaltzain hori bisitatu zuen atzo.

Udaltzaina ez ezik, Migel Angel Etxeberriak joan den igandean kamioi batek harrapatuta zaurituta gertatu zen J.M.R.G gazteari ere egin dio bisita.

Bestalde, asteartean Iruñeko Iruña Empleo aldi baterako lan enpresari egindako erasoaren ondorioz ospitalera eramán zuten emakumea etxean da jada. Leherketak sortu zuen kearen eraginez arnasa hartzeko arazoak izan zituen, hasiera batean, 40 urteko emakumeak. Baina sei orduz ospitalean egon ostean alta eman diote.

M NIFEST L I

EUSKAL HERRIAREN HITZA ETA ERABAKIA

PRESOK EUSKAL HERRIRAK!

st r l k 2 rrts. 3 t n
l k u l t k

DONOSTIATIK HIGER LURMUTURRERAINOKO EREMU GUZTIA ARAKATU ZUTEN ATZO HAREN BILA

Ontzi bateko lagun bat galdu zen asteartean Igeldo parean

■ Lekuko batzuek *Gure Eguzki* ontzia noraezean ikusi zuten asteartean, barruan inor ez zuela

■ Desagertutakoa Donostiako gizonetzko bat da; antza denez, ontzitik erori zen

■ Bilaketan elkarrekin ari ziren atzo Ertzaintza, Gurutze Gorria eta Itsas Salbamenduko taldeak

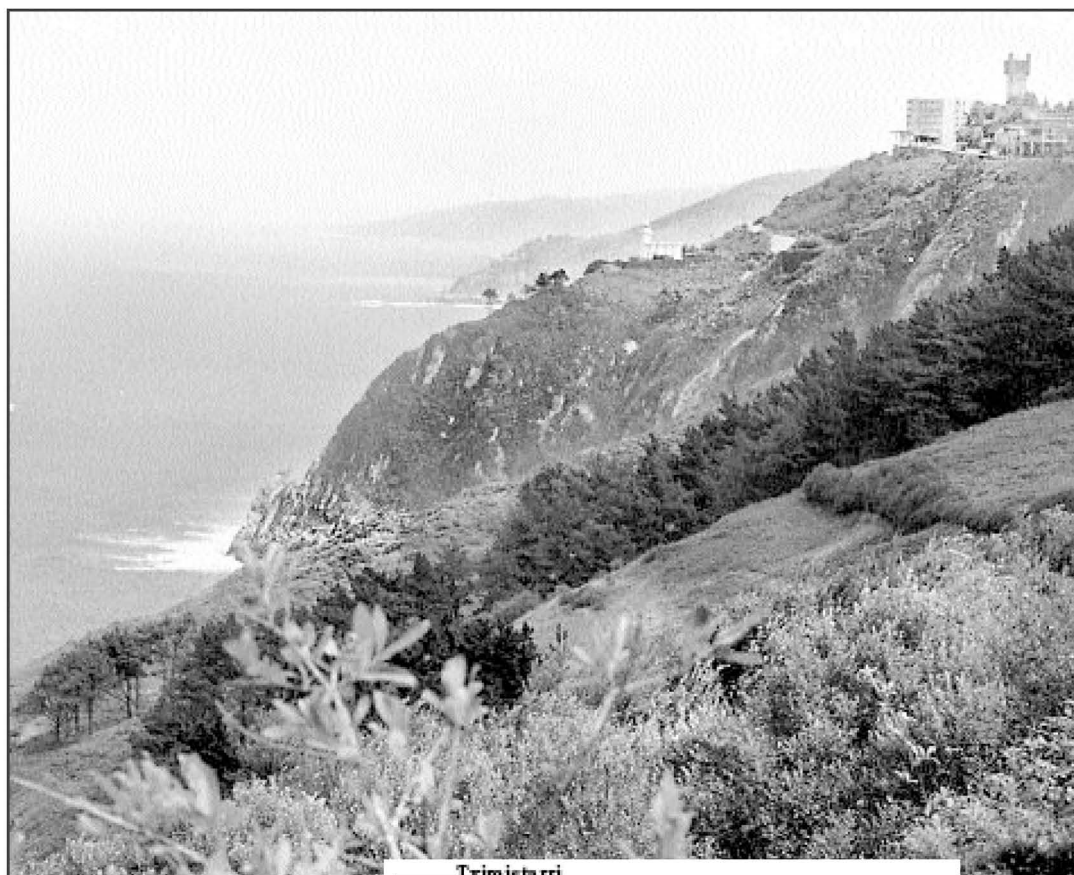
Erredakzioa / Donostia

ASTEARTEAN, ilunabar aldera, pertsona batzuek noraezean zebilen ontzi txiki bat ikusi zuten Donostiako Igeldo auzoan, Tximistarri deritzan tokian, hain zuzen. Adierazi dutenez, ontzi barruan ez zihoan inor, eta arroka batzuen kontra talka egin eta hantxe geratu zen, ez atzera ez aurrera.

Gertaera horren berri berehala izan zuten ertzainek zein Gurutze Gorriko kideek, eta berehala bertaratu ziren. Itsasontzia hutsik aurkitu zuten, arroka batzuen kontra, eta berehala jarri zituzten abian desagerturiko tripulatzailea aurkitzeko bilatze lanak. Ontzia, berriz, —itsasontzi txiki bat da, *Gure eguzki* izenekoa, Donostian matrikulatua— arroka arte- tik atera eta Donostiako kaira eraman zuten, bertan baitu gorderik atrakatzeko tokia.

Galdutako laguna bilatzeko lanei elkarlanean ekin zieten astearte iluntzean bertan Ertzainak, Gurutze Gorriak eta Itsas Salbamenduko taldeek. Hondarribitik, Higer lurmuturretik, Donostiara bitarteko eremu guztia arakatu zuten atzo, desagerturiko lagunaren bila. Izan ere, jaso zuten informazioaren arabera, itsas bazter horretan ibili zen desagertu aurretik.

Ez zuten ezer ere aurkitu, ordea. «Tamalez, ezer ere ez da agertu», esan zioten atzo arratsaldean EGUNKARIARI Jaurilaritzako Herrizaingo Saileko informazio iturriek. Ondorioz, gaur ere lanean jarraitzeko asmoa dutela esan zuten. Hala ere, azaldu zuten, eragin handia izango du gaur bilaketa lan horietan itsasoaren egoerak, eta eguneko plana neurri handi batean horren arabera antolatuko dutela azaldu zuten. Ondorioz, gaurko bilaketa eremua atzo arratsaldean zehaztu gabe zuten oraindik. Hala ere, eremua nor-

malean honelako bilaketetan egunez egun aldatu egiten dela azaldu zuten.

Gurutze Gorriaren lau ontzi, Itsas Salbamenduko taldeetako ontzi bat eta bi helikoptero aritu ziren atzo bilaketa lanetan.

Helikoptero bat ertzainena zen, eta bestea, berriz, Itsas Salbamenduko taldeek propio bilaketa honetarako Gijondik ekarritakoa. Hala-ber, talde horien guztien ondoan, Pasaiako Portuko Aduanetako Zainketako ontzi bat ere aritu zen bilaketa lanetan.

Tripulatzailea, Donostiako gizon bat

Eusko Jaurilaritzako Barne Sailak atzo arratsaldean desagertutako tripulatzailea Donostiakoa dela azaldu zion EUSKALDUNON EGUNKARIARI, eta gizonetzkoa dela. Haren izenaren siglak ere jakinarazi zituen: J.M.B.

Itsasontzia noraezean ikusi zutenean, aurrena matxura baten ondorioz urak bertaraino eramango zuela pentsatu zuten

J. HERRERO / EFE

Ertzaintzako agenteek. Berehala ohartu ziren, ordea, tripulatzaile bat falta zela, eta ontziaren matrikula ikusita, berehala jakin zuten hura nor zen.

Tripulatzailea ontzitik erori zela pentsatzen dute, eta horregatik zebilela ontzia noraezean. Marinelari zer jazo zitzaion ez da argitu oraindik.

Kartzelan sartu dute Getxon Andra Mari egunean jazotako erasoaren ustezko egilea

■ Udaltzainen arabera, atxilotu dutena da gizon bat sastatu eta zauritu zuena

Europa Press / Bilbo

JOAN den igandean, Andra Mari egunean, Getxon, Portu Zaharreko jaietan gizon batek beste bat sastatu zuen eta zauri larriak eragin zizkion zango batean eta bular aldean.

Atzo Getxoko Udaleko informazio iturriek adierazi zuten, astelehenan atxilotu zuten udaltzainen ustezko erasotzailea: U.A.H., 26 urteko gizonetzko bat, Getxoko bizilaguna. Udaltzainen esan dutenez, ustezko erasotzailea atxilotu aurreko ikerketetan oso garrantzitsuak izan dira erasoak ikusi zuten lekukoak testigantzak. Ikerketa oraindik zabalik dagoela esan zuten, gainera, ez baitago oraindik argi eraso horretan beste norbaitek esku hartu zuenetz.

Atzo epailearen aurrean hitzordua izan zuen atxilotuak, eta haren aginduz espetxera eraman zuten, Basauriko kartzelara hain justu.

Auto istripu larria jazo zen astearte gauean Baztanen, eta kamioilari batek bizia galdu zuen

Europa Press / Iruñea

MURTZIAKO kamioilari batek —Jose Manuel C.S., 34 urtekoa— bizia galdu zuen astearte gauean Baztanen gertatutako auto ezbehar batean. Istripua 121-A errepidean jazo zen, Iruñea-Behobia bidea egiten duen errepidean hain zuzen.

Foruzainek adierazi dutenez, kamioia —handia zen oso, artikulatua— irauli egin zen aurrea; ondoren, errepidetik atera eta eraikin baten kontra egin zuen talka.

Kolpe horien guztien ondorioz larri zaurituta gertatu zen kamioilari eta haren bizia salbatzeko ahaleginak alferrikakoak izan ziren, berehala hilotz baitzen.

Iruñean Arga ibaian egiten ari diren lanak kontrolatzen ari da Gurelur

Lanetarako baimenik ez dutela eta landaretza hondatzen dutela salatu dute ekologistek

Asier Azpilikueta / Iruñea

Iruñean Arga ibaian egiten ari diren lanak gelditzeko eskatu du berriki Gurelur talde ekologistak, Iruñeko Udalari Ebroko Konfederazio Hidrografikoaren baimenak falta omen zaizkiola eta ibaiartzeko landaretzan kalteak eragin dituztelako. Egunotan Udaleko teknikariak eta Gurelurrekoak batera ari dira lanak aztertzen.

ARGA ibaiaren Plan Integralaren barnean, abuztuan hasi ziren lanak Magdalena, Miluze-Landaben, Rotxapea ezkerre, Rotxapea eskuina eta Caparroso Errota zatietan. Iragan ostiralean Gurelurrek salaketa jarri zuen Sepronan, Guardia Zibilaren Naturaren Babeserako Zerbitzuan. Salaketak honako kalte hauek biltzen ditu: «Ibaiertzetik bereizi gabe zuhaitz eta zuhaixka anitz errotik ateratzea, ur emaria desbideratzea eta legarrak mugitzea». Gurelurreko idazkari nagusi Antonio Munillaren aburuz, «ahalik eta lasterren egin dituzte lanak eta hori zorigaiztokoa izan da ibaiarendako».

Gurelurreko biologoek adierazi dutenez, Arga ibaia- ren landaretza aberatsa da oso, landaretza mediterrane- arrak eta europarrak bat egi-

Arga ibaian egiten ari diren lanek polemika piztu dute Iruñean.

ten dutelako. Zumarrak, era askotako makalak, haltzak eta ihiak ditu, besteak beste. Udalaren langileek, ibaiertza atontzeko, hainbat zuhaitz moztu dituzte. «Udalak kontrakoa dioen arren, ez dituzte soilik zuhaitz ustelak moztu», adierazi du Gurelurreko biologoetako batek. Moztu dituztenen ordez beste batzuk landatu ditu Udalak. Munillarendako, hori ez da batere ona: «Naturak jarri duenak balio du, eta ez Udalak jarritakoak».

Diotenez, bestelako kalteak ere egin dituzte lanek. Txantreako auzokideen pla-

taforma batek salatu du hondeamakinaren palek XV. mendeko errota baten zati batzuk hautsi dituztela.

Ekologistek behin eta berriro erran dute Iruñeko Udalari Ebroko Konfederazio Hidrografikoaren (CHE) baimenak falta zaizkiola. Udalak, ordea, ukatu egin du. Eta, bitartean, CHEk adierazi du Sepronan jarri duten salaketa jaso bezain pronto espediente informatiboa irekiko duela. Sepronan jarritako salaketarekin batera, Europako Batasunean kexa agertzeko moduan zela abisatu zuen Gurelurrek. Arga-

ren Plan Integralak diru laguntza handia jasotzen du Europako Batasunatik. Azken horrek eragina izan zuen Udalean.

Astelehenean bilera izan zuten Gurelurreko Udaleko teknikariekin eta Argaren Plan Integraleko teknikariekin. Orduan erabaki zuten bizpahiru egunetan Gurelur eta Iruñeko udaleko teknikariek lanen 11 kilometroak bisitatuko zituztela. Gurelurreko proposamenak egin eta teknikariek onartuko zituzten bideragarriak izanez gero. Bisitak asteartean hasi ziren eta atzo egin zuen Gurelurrek lehen proposamen zehatza.

Komunikatu baten bitartez, EHk atzo bere kezka agertu zuen Arga ibaian egiten ari diren lanak direla-eta. EHk kontraerrian ikusi ditu «Argaren Plan Integrala aurkeztu zeneko intentzio onen eta egin diren suntsiketen artean».

Nafarroako Gobernuari Estatuaren esku dagoen A-15aren erdia erosteko eskatu dio IU-EBk

■ Eskaera betez gero, Foru Administrazioa izanen da autobidearen jabe bakarra

Erredakzioa / Iruñea

A-15 AUTOBIDEAREN %50a erosteko eskatu dio IU-EBk Nafarroako Gobernuari —gaur egun Estatuaren esku dago—. Indar ezkertiarak atzo Foru Erkidegoko Parlamentuko Erregistro Nagusian aurkeztu galderaren bitartez egin du eskaera. Egun, A-15aren erdia Foru Administrazioarena da, eta beste erdia Espainiako Autobide Enpresa Nazionalarena (ENA). ENA enpresa publikoa da, baina Madrilgo PPko gobernuak pribatizatzeko asmoa azaldu du. Nafarroako Gobernuak IU-EBren eskaera onartzen badu, Foru Administrazioa izanen da errepidearen jabe bakarra. IU-EBren aburuz, pribatizazioa «une egokia izan daiteke Foru Gobernua A-15 osoaz jabetu dadin; izan ere, autobide horrek garrantzi handia du Foru Erkidegoko komunikazioetan». Parlamentuko Erregistroan aurkeztu agirian, IUk galdetu dio Gobernuari ea erosketa egiteko urratsik egin duen.

Nolanahi ere, IU-EBrena ez da legeintzaldi berriko A-15aren inguruko lehen ekimen parlamentarioa izan. Gogoratuko denez, EH-Nafarroak lege proposamena aurkeztu zuen, A-15 autobidea musu-trukekoa izan dadin. Autobidearena gai nagusietako bat izan zen hauteskundeetan.

Antonio Munilla • GURELURREKO IDAZKARIA •

«Gure proposamenak onartuz gero, proiektua hagitz hobetuko da»

ARGA ibaian egiten ari diren lanen kalteak ahal den tiki- kienak izan daitezten, akordio batera heldu dira Gurelur eta Iruñeko Udala.

■ Zer-nolako akordioa lortu duzue Udalarekin?

Lanak zehaztasunez aztertzen ari gara, eta proposamenak egiten dizkiogu Udaleko teknikariek aldatetako egin behar direla uste badugu. Eurek proposamenei kasu egiteko konpromisoa hartu dute, baldin eta bideragarriak badira. Bitartean ez dute ukituko landaretza. Hori guzia aste honetan egin

behar da Udalak izugarritzko presa duelako, lanak euririk egiten ez duen bitartean egin behar baitituzte. Eta, gainera, Europako Batasunak eman dizkien milioiak gastatu behar dituzte.

■ Ez da normala ekologistek salaketa egitea eta berehala Administrazioarekin hitz egitea.

Ez, ez da normala, baina jokoan kanpo hartu ditugu. Europako diruaren behar handia dute eta guk kexa bat prestaturik daukagu. Ilegaltasunagatik eta eragin dituzten kalteengatik diru laguntzarena bertan behera

gelditzeko eska dezakegu. Eta hori kenduz gero, akaboa lanak. Salaketa horrekin egin diezaiekegun mina dela-eta agertu dira elkarritzketarako prest.

■ Tarte bat eman diozue Administrazioari?

Eurek presa dute eta guk ere bai. Aste honetan hainbat proposamen egingen dizkiegu. Onartzen badituzte, proiektua hagitz hobetuko da. Hori horrela egiten bada, gure jarrera motelduko dugu. Gure kezka nagusia da obra horiek egitea naturak merezi duen errespeta- renean.

I TZUNG U L

7- nEunr k3. rrl n r u z k H l k
unk Ur n z z r klunHerk n n n r kn
1 k kn n21 k 7 z n kk kaur unzk r kn
kts tkus nz n n n rzn n z l zuz nzn

U l hnt k kt-Lnn krk1 k kn n21 k 7
zn kk klurn n zLusSu u Maru Jh k m n s
Su u S.Lrnzn n urk zlv t J s r r n n Jk
tzk r r u z k n l k unk Ur n z z r k
tur1 k kn n21 nEusk Hrk rkl kt nEkr
tz l r nG z k k r zkrz ks n ts jhsrk n r n
m t r k z u n.

hns tuk ktz l z n zuz n l z k urk z h l z n
n n klut r s n t h m st unk n n u
n n d n

Arzo n, 1 k urt r n1 n. LK TE.

Euskal mendizale bat hil da Boliviako mendirik altuenean bakarka eskalatzen

Barakaldoko Jesus Maria Gonzalezek igandean izan zuen istripua Sajaman

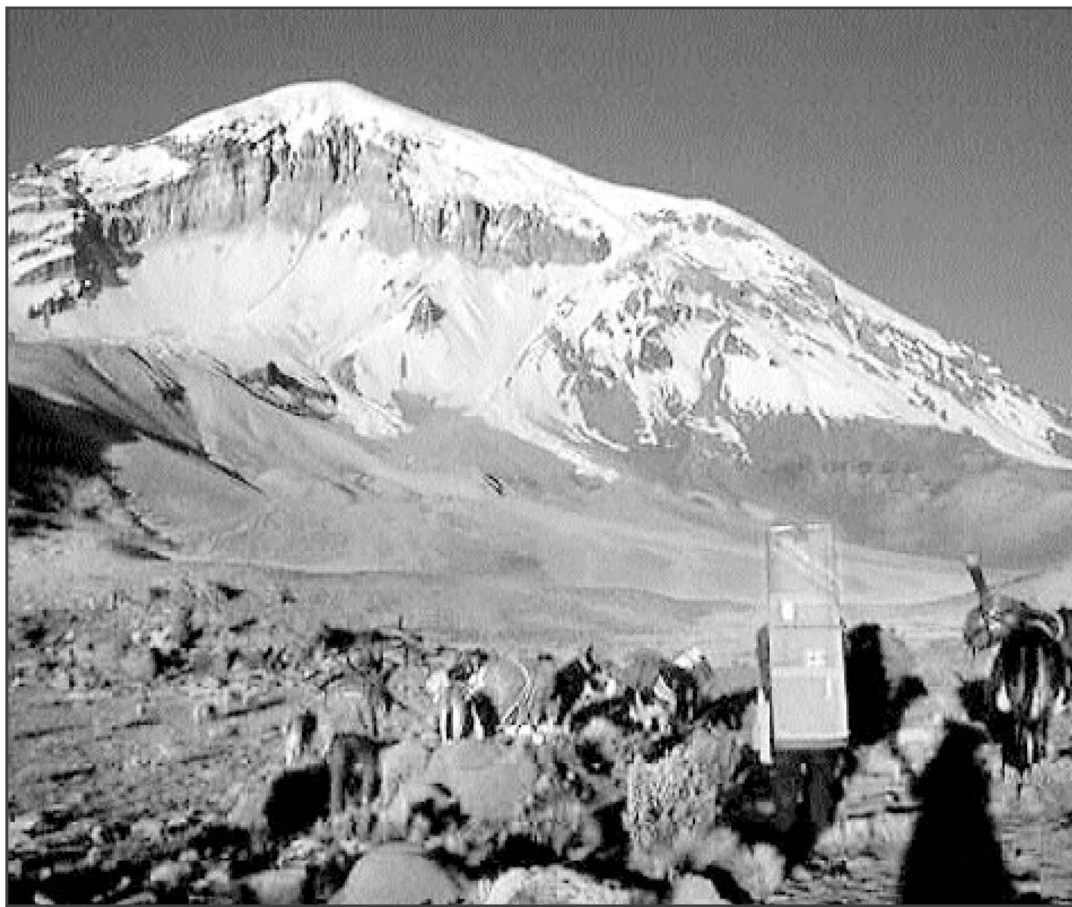
Erredakzioa / Bilbo

Jesus Maria Gonzalez, Barakaldon jaioetako mendizalea, joan den igandean hil zen Sajama Boliviako mendirik altuenean (6.542 metro) bakarka eskalatzen ari zenean. Mendizalearen gorpua 200 metroko sakan batean erreskatatu zuten joan den astelehenean.

JOAN den larunbat gauean eskalatzaile talde batek laguntza eskatzen zuen mendizale bat ikusi zuen Sajama mendian. Mendizalea bakarrik omen zegoen, eta bere linternaz baliatuta laguntza eskatzen zuen. Eskalatzaile taldea laguntzen saiatu zen arren, ezinezkoa izan zitzaion mendizalea zegoen lekura gerturatzea.

Ondorioz, larunbat gauean bertan eskalatzaile taldeak laguntza behar zuen mendizalearen berri eman zioten Sajama Parke Nazionalako agintariei. Hala ere, igande goizeko lehen orduak arte ez zen erreskate taldea haren bila abiatu.

Astelehen goizean bilatze lanetan ziharduen Sajama Parke Nazionalako gidari batek aurkitu zuen mendizalearen gorpua 200 metroko

Sajama, 6.542 metroko mendia, Boliviako altuena da.

sakan batean. Dirudienez, bakarka eskalatzen ari zen euskal mendizalea sakanatik behera amildu egin zen.

Hildakoaren familia Espainiak La Paz duen enbaxadako agintariekin jarri da harremanetan, eta mendizalearen gorpua erraustea eta

errautsak herriratzea eskatu du.

Boliviako hego-mendebaldean dago Sajama, Txileko mugatik hurbil. Adituen ustez, teknikoki nahikoa erraza da. 60 bat metroko izotz korridore bat da zailtasun tekniko bakarra. Urte osoan

elurtuta dagoen mendia da, baina igoerako bidea harritsua da oso.

Sajama igotzeko sasoi berezirik ez dago, baina urritik apirilera elur jausien arriskua handia da. Bolivian urtaro hezea, euritsua da hilabete horietan.

Saturnorako bidean abiada hartzeko Lurretik hurbil igaro da Cassini ontzia

■ 1997an aireratu zutenean protestak eragin zituen hiru sorgailu nuklear daramatzalako

Erredakzioa / Donostia

SATURNO planetarako bidean indarra eta abiada hartzeko Lurretik oso hurbil pasatu zen Cassini-Huygens espaziontzia atzo goizaldean, eta NASAko eta ESAko (Europako agentzia espazialeko) iturriek adierazi zutenez, «dena» ongi irten zen. Espaziontzia Lurretik 1.171 kilometrora igaro zen, Itsaso Barearen hegoaldearen parean, Lurraren grabitate indarrak baliatzeko helburuz.

Cassini ontziak hiru sorgailu nuklear daramatza —32,8 kilo plutonio—, eta 1997an aireratu zutenean eztabaida handia piztu zuen, aireratzeak huts eginez gero gerta zitekeenagatik. Lurrera hurbiltzeko operazioak ere protestak eragin ditu.

Cassini ontzia 2004. urtean da Saturnora heltzekoa, lau urtez Saturno planeta aztertzeko, eta Huygens modulua Titan satelitean utziko du, honek Saturnoren azala eta atmosfera azter ditzan.

Emakumezko zientzialarien ekarpenak nabarmentzeko erakusketa Iruñean

Historian zeharreko asmakizun eta aurkikuntzak ikusgai ipini ditu Udalak

Miren Iriarte / Iruñea

UNAMUNOREN *Emakumeek asma dezaten!* esaldia izenburu moduan harturik, zientzia eta teknologiaren historian emakumeek egindako asmakuntzen eta aurkikuntzen berri ematen duen erakusketa zabaldu zuen atzo Iruñeko Udalak, Gotorlekuko Armen aretoan. Betidanik gizonezkoentzat gorde izan diren eremuetan emakumeek ere lan handia egin dutela erakutsi nahi du erakusketak.

Emakumeek asma dezaten! erakusketa 30 panelek osatzen dute, lau arlotan banaturik: Biologia eta Biokimika, Fisika eta Kimika, Ekologia

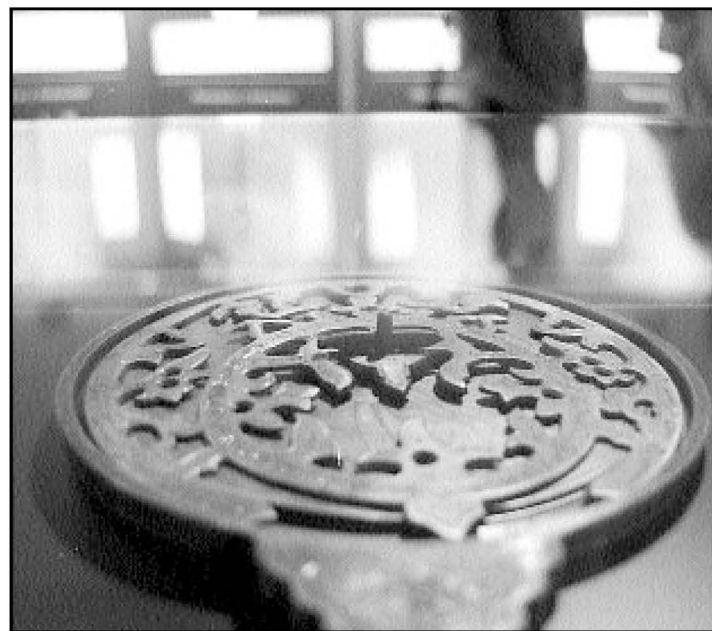
eta Eguneroko bizitza eta Matematika eta Astronomia. Atal bakoitzean zenbait emakume zientzialariren biografia laburra eta asmatu edo aurkitu zutenaren inguruko informazioa azaldu dute.

Fernando Frances erakusketaren komisarioaren arabera, emakumeak historian zehar bete izan duen lana nolakoa izan den galdetzetik etorri da erakusketa. Emakumea lurrarekin, sentimenduekin, amatasunarekin eta familiarekin lotu izan da beti. Bestelako ekintzetan aritu izan diren emakumeek isilpean egin izan dute lan, eta askotan euren senar edo irakasleek jaso dute emakumeek merezi zuten izena.

Zientzialari ezezagunak

«Maria bainua, esate baterako, guztiok ezagutzen dugu», azaldu zuen Francescek, «baina inork ez daki Maria hori benetan existitu zela; Maria Hebraitarra III. mendean bizi izan zen, eta ezagutzen den lehenengo emakume zientzialaria da; maria bainua deitutakoa asmatu zuen». Honekin batera Melitta kafeontzia asmatu zuen emakumearen biografia ere ikusten ahal da.

Gainera, eguneroko bizitzarako asmakizunak egin zituztenekin batera zientzialari ezezagunen berri ematen du erakusketak. B12 bitamina aurkitu zuen Dorothy

JOXE LACALLE

Hypatiak asmatutako astrolabioa ikusgai da atzodanik Iruñean.

Hodgkin Crowfoot, fisio nuklearra aurkitu zuen Lise Meitner, minbiziaren aurkako tratamenduak aurkitu zituen Gertrude Elion eta beste hainbat emakume eta asmakuntzaren berri ematen du erakusketak. Gainera,

Marie Curie bezala, aski ezezagunak diren beste emakume batzuk ere ekarri ditu erakusketak.

Erakusketa irailaren 19a arte izanen da zabalik Iruñeko Gotorlekuko Armen Aretoan.

Jon Ander Etxebarria

• BILBAO BIZKAIA UR PARTZUERGOKO KONTROL LABORATEGIKO BURUA •

■ ■ ■ Ura egoera onean edukitzeko ardura norena den zehazten du Europako arau berriak, Jon Ander Etxebarriak atzo Miramarren esan zuenez ■ ■ ■ Urak zein osagai izan ditzakeen, garraiatzeko materialak zeintzuk diren, ura egoera onean mantentzeko ardura norena den eta beste hainbat gauza arautzen ditu

«Leku pribilejiatuan bizi gara»

JON ANDER ETXEBARRIA Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoko Horniketa eta Kalitate Kontrol Laborategiko burua eta Euskadiko Biologo Eskolako dekanoa da. Uraren kalitateaz eta edateko uraren Europako araudi berriaz mintzatu zen atzo, *Hirietako ura XXI. mendean* ikastaroaren barruan.

■ Nolakoa da Euskal Herriko uraren kalitatea?

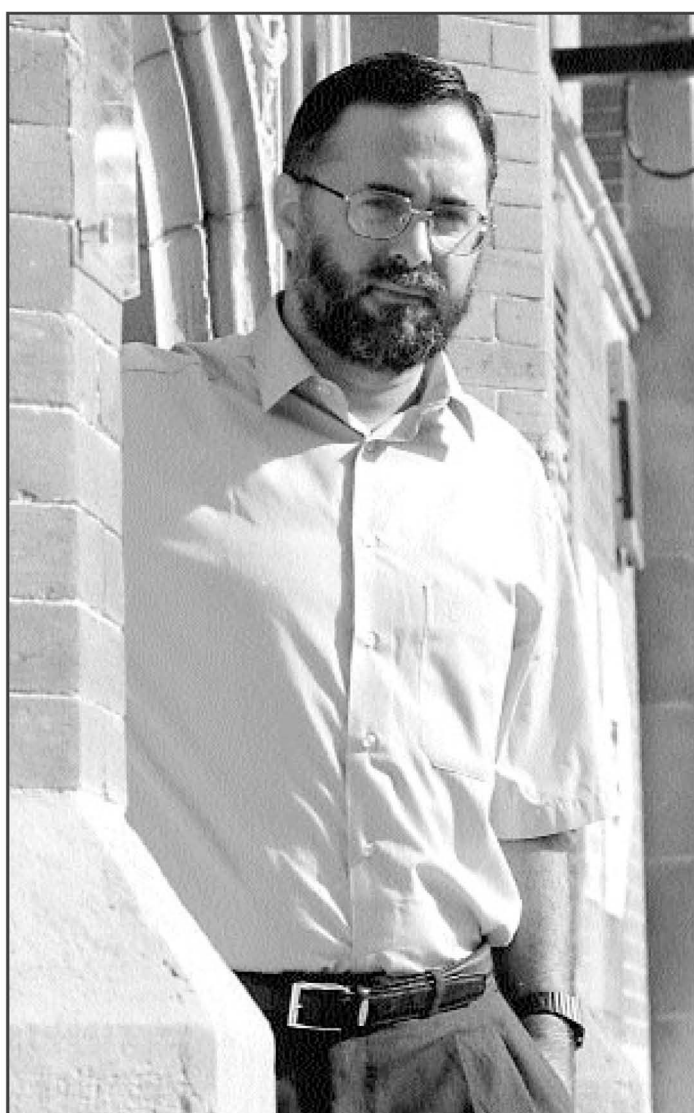
Leku pribilejiatuan gaude la uste dut, ez baita lehorterik. Lehortee kalte egiten diote uraren kalitateari, isuriak gutxiago desegiten direlako. Hemen ur ugari dago, eta ez daukagu nekazaritza ordeka zabalik ia. Araban beharbada, baina eremu txikia da.

■ Zer egin daiteke ura edateko ona, garbia eta osasuntsua izateko?

Hiru gauza: uraren jatorria kontrolatu, tratamendua eman eta kalitate kontrolak egin. Azken finean, ura edateko on bihurtzea ekoizpen prozesu bat da, fabrika bat. Lehengaia jatorrizko ura da, gero ekoizpen prozesua dago, eta azken produktua. Azken produktuak kontsumorako egokia izan behar du. Ura jatorriz zenbat eta hobea izan, orduan eta hobea izango da prozesua. Hori ingurugiro politika egokiek lortzen da; urtegiak babestuz, arroak babestuz, horniketa baliabideak kutsaduratik babestuz. Euskadin lortzen ari gara; Zadorrako urtegia babesteko mahai bat egin dute Eusko Jaurilaritzak, Arabako Foru Aldundiak, Gasteizko Uren Partzuergoak eta Bilbo Bizkaiko Uren Partzuergoak.

■ Nolakoa izan da kutsaduraren bilakaera azken urteotan?

Edateko uraren portzentia handituz joan da poliki-poliki. Bizkaian, adibidez, %98 inguru da ona edateko. Banatzaile handiaren ikuspe-

EDURNE KOCH

gitik ari naiz hitz egiten, baina badakigu denok Euskadin oso sakabanatua dagoela dena: baserriak, alde garaiak eta beste daude, eta leku horietan zaila da kontrolatzea. Arazo toxikologikorik ez dute izaten, euriak sortutakoak izaten dira. Arau berriak aukera ematen du, adibidez, berrogeita hamar biztanle baino gutxiagoko lekuetan araudia ez inposatzeko. Nik uste dut uraren egoera nahiko ona dela Euskadin, ur asko dagoelako, prozesu teknologikoak badauzkagulako eta kalitatea

zorrozki kontrolatzen dugulako.

■ Euskal Herriak betetzen al du Europako araua?

Txosten bat egin behar izan dut Bizkaiko Ur Partzuergoarentzat, eta arauak betetzen ditugu. Tratamendu prozesua ez dugu aldatu behar, eta kloroa erabiltzen jarrai dezakegu desinfektagarri gisa. Beste lekuetan berdintsu gertatuko dela pentsatzen dut. Beste arazo batzuk izango dituzte agian, baina ez dira zailak konpon-

■ Datorren urteko abenduan amaituko da Europako arau berria indarrean jartzeko epea. Martxan jarriko al da ordu-rako?

Indarrean jarri beharko litzateke, baina ez litzateke izango Espainiak hitzarmen bat betetzen ez duen lehen aldia, eta ez nintzateke harrituko beteko ez balute. Osasun Ministerioak epea betetzea espero duen arren, hainbeste jende parte hartuko duenez —Defentsa Ministerioak...—, zaila ikusten dut. Aurten ikusiko dugu ea bultzadarik ematen dioten.

■ Zeintzuk dira arau berriaren eta zaharraren arteko ezberdintasunak? Zein alde on eta txar dituzte?

Alde batetik, aurreko arauak baino hobeto definitzen ditu erantzukizunak. Ura hornitzen duenak ardura hartzen du ur hori kontsumitzaileengana egoera onean irits dadin. Jabeen komunitatea pribatua da, hornitzaileak ez da komunitateak dituen baldintzen erantzule. Hori lehen ez zegoen hain definituta, eta orain, berriaz, argi dago. Osasun agintaritzak etxeetako sistemaren erantzule da publikoarentzat denean ura: ospitaleak,

leku publikoak, jatetxeak eta ikastetxeak. Gainera, sistema pribatua modu onean egon dadin zaindu behar du, ikuskatu, baina ez da erantzule. Arauak ezarri behar ditu kontsumitzaile komunitateak jakin dezan zein neurri hartu behar dituen. Arau berriak, halaber, finkatuko du nola egin behar duen kalitateari buruzko txostena estatu kide bakoitzak. Txosten hori Europako Batzordera bidali behar dute. Bestetik, parametroak gehiago zehazten ditu arau berriak. Munduko Osasun Erakundearen datuetan oinarritzen ari da konpuesto organikoen balio parametrikoko definitzeko, eta giza osasunean eragina izan dezaketen produktuen gaineko kontrola askoz handiagoa izango da.

Eta arauaren alde txarrak: zenbait gauzatan sortzen diren anbiguotasunak. Urak kontsumitzailearentzat onargarria izan behar duela esateak, esaterako, ez du ezer argitzen, oso subjektiboa baita. Estatuaren zeregina izango da araua indarrean jartzean behar bezala definitzea.

Ainara Mendiola
DONOSTIA

Kalitatea

«Egoera ona da Euskadin; ur asko dago eta kalitatea zorrozki kontrolatzen dugu»

Kultura Sailak diruz
lagundutako egunkaria

Neurriz gaineko kutsadura izan da duela hamar egun Donibane-Lohizuneko hondartzan

Hogei minutu iraun zuen matxura baten ondorioa izan dela dio Herriko Etxeak

Eneko Bidegain / Baiona

Serge Tonnerre Donibane-Lohizuneko hautetsi abertzaleak agorrilaren 9an Erromardi hondartzan izan kutsadura "itzelaren" berri eman dio prentsari. Jean-Baptiste Mourguy axuantak dio ur zikinen tratamenduaren hogei minutuko matxura baten ondorioa izan zela.

HIL honen 9an, Donibane-Lohizuneko Erromardi hondartzan kutsadura handia izan zen, DDASSak (departamenduko sozial eta osasun zerbitzuen zuzendaritza) 11:40an egin zuen azterketaren arabera. Bildu zuten urean, 100 mililitroko 34.659 kutsu aurkitu zituzten; onartua den gehienekoa 2.000koa da eta kalitate oneko urean bainatzeko 100 baizik ez dira behar. Zenbaki horien berri Serge Tonnerre hautetsi abertzaleak eman zuen atzo.

«Eritasun larrien eragile diren kutsu horiek ugaltu ziren Erromardiko uretan, eta nehor ez zen abisatua izan», salatu zuen. Halaber, Herriko Etxearen joakera gaitzetsi zuen, bainatzea ez debekatzeagatik. «Menturaz, ez zituzten beldurtu nahi jadanik aro txarrak gaitzitu udako bezeroak», gaineratu zuen.

Arazo teknikoaren ondorioa

Jean-Baptiste Mourguy itsasoaz arduratzen den zinego-

BOB EDMÉ

Donibane-Lohizuneko Erromardi hondartza, atzo arratsaldean ateratako argazki batean.

tziak EGUNKARIari esplikatu dio kutsadura hori ixakako ur zikinen tratamenduko ur-hagaren matxuratzearen ondorioa izan zela. Matxurak hogei eta hogeita bost minutu bitartean iraun omen zuen, eta, «zorigaitzez, memento horretan DDASSa ur biltzera etorri zen». Baina kutsadura mota hori arazoa konpondu bezain laster desagertzen dela segurtatu zuen. Herriko Etxea biharamunean izan zen jakinean, Mouguyk esan zuenez. Horregatik ez omen

zuten bainatzea debekatu. Hondartza baten hestea erabaki garrantzitsua dela gehitu zuen.

Serge Tonnerrek bere prentsagirian zioenez, «Udalak beti erraten ahalko du istripu bat izan zela, baina hori beste noizbehinkako kutsadura andanari gehitzen zaio». Kutsadura horien ondorioz, Donibane-Lohizuneko hondartza C kategorian (noizbehinkako kutsadura) sailkatua izan zen iaz. «Sailkapen hori bi urtez jarraian

errepikatzen balitz, Europako arauak hondartza handian bainatzeko debeku osoa ezar lezakete», ohartarazi zuen Tonnerrek.

«Urteak badira elkarte andana batek hondakin kutsagarriak itsasora botatzea salatzen duela, baina nehor ez ditu entzuten. Donibane-Lohizuneko hondartzak oso ki debekatuak izan arte beha egon behar ote da osagarri publikoaren arazoaz gogoe-tak abia daitezen?», galdegin zuen.

Irakasleek ahotsa galtzea lan istripua dela dio epai batek

■ *Irakasle bati errehabilitazioaren tratamendua ordaindu beharko dio Bizkaiko Zergintza Alkarteak*

Erredakzioa / Bilbo

SANTURTZIKO Emilia Zuza ikastetxe publikoko haur hezkuntzako irakasle bati ahots-galtzea lanak ekarri diola eta, lan istriputzat jo du Bizkaiko Gizarte Arloko 8. Epaitegiak kaleratutako sententzia batek. Ondorioz, Bizkaiko Zergintza Alkarteak ordaindu beharko du tratamenduaren kostua, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailko Bizkaiko langileak mutua horretan baitaude aseguratua.

Iazko urrian, 12 urtetan

irakaskuntzan jardun ostean, irakasle horrek hilabete igaro zuen ahotsik gabe. Horren ondorioz, gaixo agiria hartu eta, ahotsa berreskuratzeko, kontsulta partikular batera jo eta berak ordaindu behar izan zuen, Osakidetza ez baitu eskaintzen zerbitzu hori.

Epaia arabera, ahotsa da irakaslearen lan tresnarik funtsezkoena, eta ume txikiei eskolak eman behar zaizkien, ahotsa hondatu eta galdu ere egin daiteke, eten-gabe behartuz gero.

EILAS sindikatuak oso

garrantzitsutzat jo du epaiak: besteak beste, irakasle lanaren eta ahots arazoaren arteko lotura zuzena onartzen delako, eta gaixotasun profesionalen zerrenda berrian irakaslearen ahots arazoak gaitz profesionaltzat jotzeko lagun-garia izango delako.

Sindikatu horretako kideen hitzetan, «gaixotasun profesionaltzat jotzeak prebentzio neurriak hartzea behartuko lituzke administrazio publikoa eta patronal pribatua; esaterako, prestaketa berezia lantzea, ikasgelen ezaugarri akustikoak aintzat

hartzea, gelako ikasle kopurua murriztea...».

EILASEk emaniko datuen arabera, egun irakasleen % 70ek dituzte ahots arazoak. Hala ere, gaitzok ez dira ageri indarrean dagoen Gaixotasun Profesionalen Zerrendan.

Hori dela eta, sindikatu horrek dei egin die ahots arazoak dituzten irakasleei «beren eskubideak defendatzeko» auzitara jo dezaten. Sindikatuko kideen hitzetan, «hori da egungo zerrenda aldatzeko dagoen bide bakarra; alegia, sententziek arazoa lan istriputzat jotzea».

Espainiako Polizia Nazionalak bi lagun atxilotu ditu Iruñean

■ *Emakume bat bortxatzea leporatzen diote bati, eta ez eragozte besteari*

Europa Press / Iruñea

IRUÑEAN bi lagun atxilotu ditu Espainiako Polizia Nazionalak abuztuaren 16 eta 17an. Bien laguna zen emakume bat bortxatzea leporatzen diote bati, eta bortxaketa ez eragozte besteari.

Polizia Nazionalak abuztuaren 16an —astelehena— hasi zituen ikerketak. Bertako iturriek atzo jakinarazi zuten, emakumeak egun horretan jarri zuen salaketa.

Salatzaileak emandako informazioaren arabera, abuztuaren 6an gerora atxilotu zituzten bi lagunen bisita jaso zuen etxean. Haietako bat, 42 urteko Francisco D.C., kalera irteten zen edariak erostera eta etxeko nagusiaren txakurrarekin itzuli bat egitera.

Etxean bakarrik geratu, eta beste lagunak, 48 urteko Jose C.S.-k, logelara eraman zuen, indarrez; emakumeak kontra egin zionez, jo egin zuen, konortetik gabe utzi arte. Emakumea konortea berreskuratu zuenean konturatu zen gizonak bortxatzen ari zela. Garasika laguntza eskatu zuen arren, beste lagunak —jadanik etxera itzulia zen— ez zuen eragotzi bortxaketa.

Kanpin-auto bat azkarki funditua izan da atzo Angelun

Erredakzioa / Baiona

MOLOTOV KOKTEL batzuk bota zituzten kanpin-auto baten aurka Angeluko Santa Madalena karrikan, atzo goizean. Furgoneta aparkatua zen etxe baten aurrean, eta azkarki funditua izan zen sutearen ondorioz. Badi-rudi sua azkar joan dela eta suhiltzaileek ez dutela denborarik izan sua itzaltzeko. Ekintza politikoa baztertu badute ere, poliziek inkesta ireki dute berin puska batzuk aurkitu ondoren inguruan.

DATORREN HILAREN LEHEN EGUNETARAKO TOLEDOKO ITUNA DEITU DU PIMENTELEK

Espainiako Gobernuak pentsioen erreforma irailera aurreratu du

■ Gizarte Arazoetarako ministroak Toledoko Ituna aztertzeke batzorde parlamentarioa iragarri du

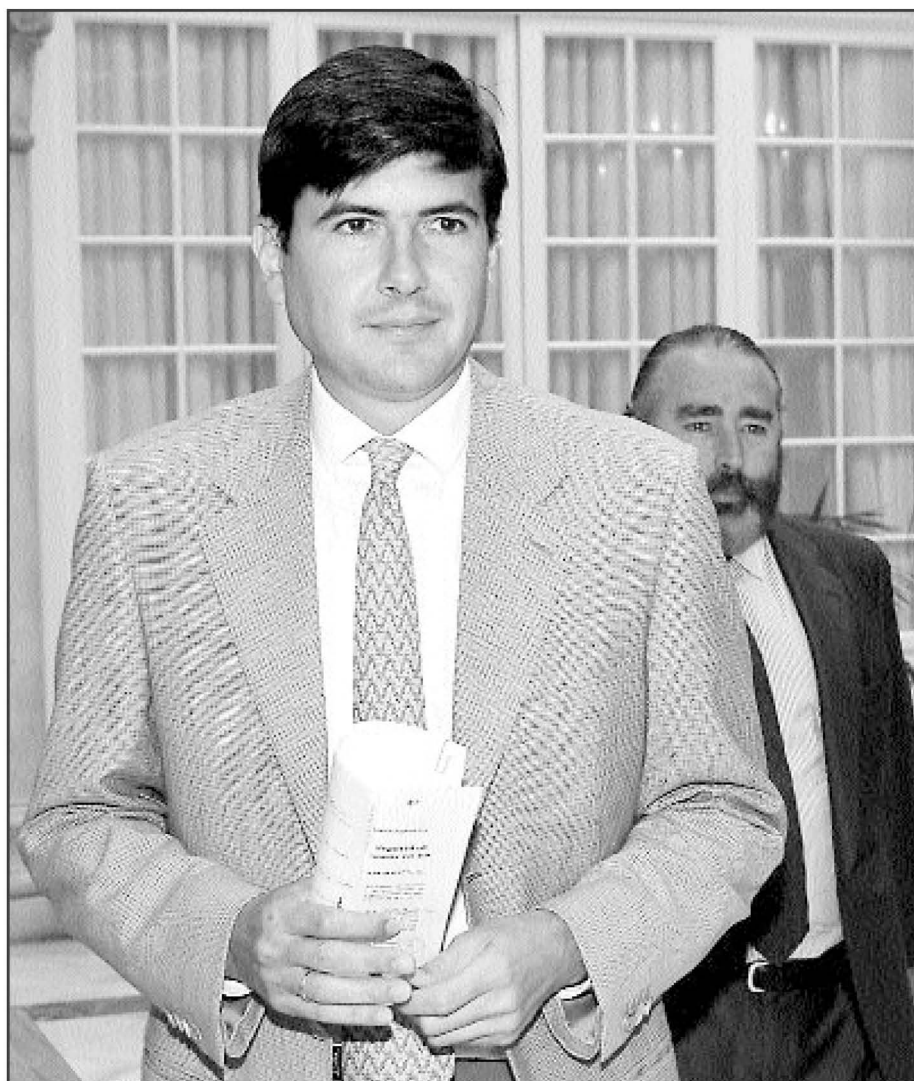
■ Itunaren ibilbidea ebaluatu eta zenbait pentsio hobetzeko proposamenak egingo dituzte alderdiek

■ UGT eta CCOO-k sindikatuak parte hartzeko eskatu dute, erabakia ez dadin erabat politikoa izan

Agentziak / Sevilla-Madril

ESPAINIAKO pentsio sistemen erreforma aurreratu dezakeen batzorde parlamentario bat osatuko da iraileko lehen egunetan, Manuel Pimentel Lan eta Gizarte Arazoetarako ministroak deituta. 1995ean alderdi politiko espainiarrek sinatutako Toledoko Ituna berraztertzea izango da finean batzorde horren zeregina, Pimentel ministroak Sevillan atzo aurreratu zuenez. «Toledoko Itunaren alde positibo eta negatiboak ebaluatzea da asmoa eta alderdi politikoek euren proposamenak aurkezteko aukera izango dute ahal den heinean zenbait pentsio hobetzeko, beti ere ongizate mailaren barnean», azaldu zuen atzo Pimentelek.

PSOE alderditik Andaluziako Juntako presidente Manuel Chavesek egindako adierazpenak —pentsio ez kontributiboak eta asistentzialak KPlaren gaineratik igotzeko eskatzen zuen— kritikatzen zituen Gizarte Arazoetarako ministroak. «PSOE-k Toledoko Ituna hausteko jarrerak izan ditu, baina orain alderdien arteko batura lortu behar da», esan zuen. «Arazo askotan erraza da hitz egitea, baina PSOE bere ekin-tzengatik epaitu behar da. Orain urtebete Gizarte Segu-

Manuel Pimentel, Lan eta Gizarte Arazoetarako ministro espainiarra, atzo, Sevillan.

JULIO MUÑOZ / EFE

rantzia porrot eginda zegoela zioen eta orain, bapatean, osasunez primeran dabilela dio», gaineratu zuen ministroak.

Espainiako Gobernuak Toledoko Ituna deitzearen

arrazoia azken hilabeteetan pentsioei buruz —batez ere ez kontributiboekin— zabaldu den eztabaida izan da. Pentsio horiek bere kabuz igotzeko erabakia hartzen lehena Andaluziako Junta

izan izan zen eta orain bi aste Kataluniako Generalitateak ere antzerako pausoa eman zuen. Espainiako zenbait erkidegok ere iragarri dute pentsioen igoera bat aztertze-ko asmoa.

erreakzioak

Alfredo Perez Rubalcaba • PSOE
«Pentsioen eztabaida Kongresuan egin behar da»

► «Gobernua minorian dagoenez, botoen indarrak konbentzitu du pentsioa lege-dekretuz igotzearen beharraz —CiU-ren aldetik izan dezakeen sustengua iradokiz—. 1996an Gobernuak kapital errenten rententziazko dekretuz jaitsi bazituen pentsioak igotzeko dekretu bat egiteko arrazoi gehiago dago orain. Horregatik Estatuko Aurrekontuak pentsioak igotzeko behar diren 90.000 milioi pezetak bilatu behar ditu. Guk borrokan jarraituko dugu, %3ko hazkundea duen herrialde bateko gobernuak ezin baitie 38.000 pezeta ira-

bazten duten pentsiodunei 2.000 pezeta gehiago ukatu».

Jesus Perez • UGT

«Elektoralismo usaina dario»

► «Sindikatuarekin adostutako konpromisuak betetzea da garrantzitsua. Pentsio minimoen osagarriak garatu behar dira eta egoera ekonomiko onean pentsioak igo, akordioan jasotzen den bezala. Toledoko Ituna berraztertzea ondo dago, baina elektoralismo usaina dario».

Joaquin Nieto • CCOO

«Kontuan hartu behar gaituzte»

► «Toledoko Itunaren berraztertzeak

agente sozialen partaidetza behar du, eta horretarako bide egokia litzateke Pentsio Sistema Sendotzeko Akordioaren segimendu batzordea».

Josep Lopez de Lerma • CiU

«PP ederragoa dago errektifikatzen duenean»

► «Ondo dago Toledoko Ituna deitu izana, baina argi utzi behar da bilera horrek ez duela aplikazioa ebaluatzeke bakarrik izan behar. Aztertu egin behar da 2000ko Aurrekontuetan pentsio minimoak, kontributiboak eta ez kontributiboak, eta alarguntza pentsioak igotzea. Alderdi Popularra ederrago dago errektifikatzen duenean».

Paribaseko Kontseiluak
Andre Levy-Lang
presidenteak postuan jarraitzea erabaki du

■ Kontseiluko zuzendari Michel Francois-Poncetekin batera, BNPrako hurbilketa presta dezan nahi dute

Agentziak / Paris

BNPk bere akzioen %65 erdietsi ostean, Paribas banku frantziarrek Kontseilua atzo bildu zen lehen aldiz Parisen. BNPrek esku gelditu eta Societe Generalekin adostutako fusioa bertan behera gelditu denean, Kontseiluak bere desagertze prozesua hasi du, baina BNPrako hurbilketa prozesuan lan egiteko entitatearen presidentzian Andre Levy-Lang berretsi du, eta, harekin batera, Kontseiluko presidente Michel Francois-Poncet.

Paribasek BNPrako hurbilketa horri eta multzo berriaren sorrerari izpiritu zabalarekin ekingo diola esan zuen atzo,

BNPk astebete du SGko akziodunak tentatzeko

Frantziako Inbertsio eta Finantza Entitateen Batzordeak (CECEI) BNPK Societe Generalekin kontrola duen ala ez datorren astean erabakiko duela iragarri zuen astearten iluntzean egindako bilaren ostean.

Finantza agintariak asteartean emango dituzte burtsako borrokako behin betiko emaitzak, ziurrenez astelehenean CECEI erabakia jakinarazi ostean. Bitarte horretan BNPK Societe Generaleko akziodunak bereganatzeko astia izango du.

BNPk Erosteke Eskaintza Publikoa egin zuen Societe General eta Paribaseko akzioak eskuratu eta SBP entitatea, munduko lehena izango litzatekeena osatzeko. Societek eta Paribasek EEP hori erasotzailatzat hartu zuten, euren artean batzoko otsailan lortu akordioa hobetsiz. Burtsako gerran, ordea, BNPK Paribasen akzioen %65 eskuratu zuen eta SGko %36,8 bateratze hori bertan behera utziz. Orain CECEI erabaki behar du BNPK kontrola dezakeen SG ala ez.

Repsol, Cepsa eta BPek ukatu dute prezioak igotzeko ados jarri direla

Petrolioaren prezioak gorantz jarraitu du, eta upeleko 20 dolarretik gora dago

Agentziak / Madril-Viena

Espainian lan egiten duten petrolio alorreko enpresa nagusiek —Repsol, Cepsa eta BP Oil-ek— ukatu egin dute erregaien prezioak igotzeko euren arteko adostasuna dagoela. Haien aurka zabaldu-tako ikerketa txostenen emaitzak jakin arte akusaziorik egin ez diezaieten eskatu dute konpainia horiek.

PETROLIO alorreko enpresa horiek %70etik gorako merkatu kuota daukate. Haiekin batera, beste 30 bat enpresak dihardute Espainian petroliotik eratorritako erregaiak merkaturatzen.

Prezioen inguruan elkar hartuta ez daudela ziurtatu ostean, lehiari egotzi diote gasolinaren prezioen berdintasuna. «Merkatu libre batean lehia handia dago, eta horregatik prezioek berdintasunera jotzen dute leku askotan», azpimarratu dute.

Nolanahi ere, Lehiaren Defentsarako Zerbitzua hamaika txosten atzertzen ari da gasolinaren merkatuari buruz, beste hainbeste salaketaren ondorioz, eta beste lau txosten dagoeneko Lehiaren Auzitegira iritsi direla egiaztatu du Rodrigo Rato Madrilgo Gobernuako lehendakariorde eta Ekonomia ministroak.

Txosten horiek eragin dituen salaketa ugarietako bat UCE Espainiako Kontsumitzaileen Elkarteak uztailean aurkeztutakoa da. Elkarte

Cepsa, Repsol eta BPek lehiari egotzi diote gasolinaren prezioen berdintasuna.

horrek 37 gasolina zerbitzугune aztertu zituen Espainiako zazpi probintzian, eta euren prezioen arteko aldea oso txikia zela ondorioztatu.

«Konpainia handiek prezioak finkatzen dituzte, eta txikiak azkenean prezio horiek parekatu egiten dituzte», UCEn txostenaren arabera.

Beste salaketa bat CETM garraiolarien elkarteak egin dakoa da, azken hilabeteotan gasolioa jasaten ari den etengabeko garestitzea ikertzeko helburuarekin. Garraiolarien patronala ziur da petrolio konpainiek hitzartu egin dituztela prezio horiek, denak bateratsu garestitzeko.

Ofizialki, ordea, gasolina eta butanoa bezalako erregaien prezio igoera petrolioaren kotizazioari zor zaio, eta lehengai horren salneurriak azkenaldian izan duen gorakadari egotzen zaio erregaien garestitzea.

LPEEren jokabidea

Horretaz, Lurralde Petrolio Esportatzaileen Erakundeak (LPEE) atzo iragarri zuenez, petrolio gordinaren upelaren prezioak 20 dolarrak gainditu zituen atzo, eta 20,01 dolarrra heldu zen.

Aztertzaileen ustez, petrolioaren prezioak azkenaldian

izan duen gorakadaren arrazoi nagusietako bat LPEEko kideek erabakitako ekoizpenaren murrizketa izan da, baita murrizketa horri eusteko erakutsitako diziplina ere.

Lurralde horiek (Saudi Arabia, Argelia, Arabiar Emirre-ri Batuak, Indonesia, Iran, Irak, Kuwait, Libia, Nigeria, Qatar eta Venezuela) upeleko 21 dolarrra igoarazi nahi dute petrolioaren prezioa eta hor geratzea.

Helburu horrekin, hamai-ka estatuak Vianan elkartuko dira datorren irailaren erdialdean, merkatuaren egoera aztertu eta ekoizpen kuotak egokitzeko.

laburrean

■ Cementos Lemonak iaz baino %86 gehiago irabazi du

CEMENTOS LEMONA euskal enpresak 971 milioi pezeta irabazi ditu aurtengo lehenengo sei-hilekoan, iazko epealdi berean baino %86 gehiago. Zementu enpresaren fakturazioa 3.898 milioi pezetara iritsi da, 368.214 tona zementu eta *clinker* salduta. Cementos Lemo-na 5.397 milioi pezetaren inbertsioak egiten ari da 1997-2000 urteetan. Inbertsio horien ondorioz, hilabete honetan bertan 16.000 tonako kapazitatea duen zementu silo bat jarriko du martxan.

■ TotalFinak hobetu egingo du Elf Aquitaine erosteko eskaintza

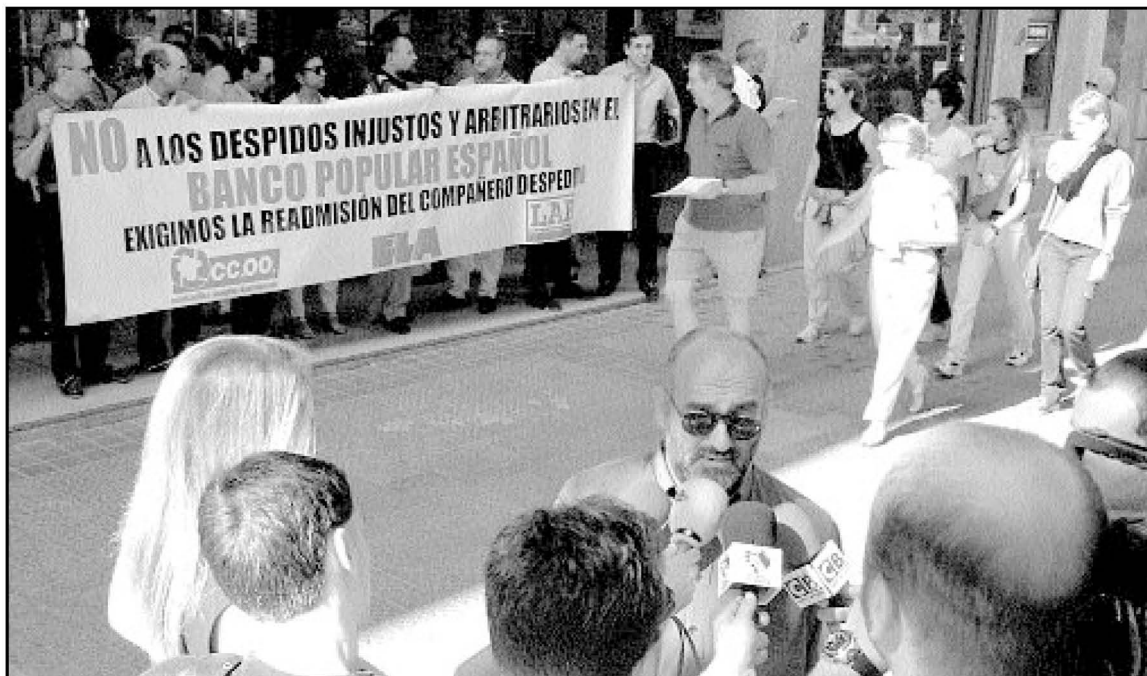
TOTALFINA Frantzia-Belgikako petrolio konpainia prest agertu da Elf Aquitaine erosteko eskaintza hobetzeko. Bi enpresek elkarri aurkeztu dizkiote erosteko eskaintzak, eta aldi berean biek errekur-tsoak aurkeztu dituzte Auzitegietan besteen eskaintzaren aurka. Paris-ko Apelazio Auzitegiak atzera bota zuen atzo Elf-en errekurtsioa. Erabaki hori TotalFinaren garai-pen bat izan dela uste dute merkatuetan.

■ Alcanek ez du Reynolds erosiko

ALCAN aluminio alorreko Kanadako enpresak atzo iragarri zuenez, ez du EEBBetako alor bereko Reynolds konpainia eros-teko eskaintzarik egingo. Jakina denez, alor honeta-ko munduko enpresa nagusia, Alcoa, Reynolds erosi nahian dabil lidergo-ari eusteko. Alcanek, bes-talde, Frantziako Pechiney eta Suitzako Algroup enprekin bat egin du.

■ Vespa motor enpresa EEBBetako talde baten eskuetara

VESPA motor ezagunak egiten dituen konpainia italiarra, Paggio, EEBBe-tako Texas Pacific Group izeneko fondoaren eskuetara igaroko da, talde honek 700 milioi dolarre-tan erosiko baitu (695 milioi euro). Talde honek Italiako Ducati motor enpresa ere kontrolatzen du. Piaggiok industri berregituraketa egin du, bi urtez dirua galdu ostean. Iaz, 1.430 langile kanpo-ratu ostean, 995 milioi euro irabazi zituen.

Protestaldia Banco Popularren.

CCOO, ELA eta LAB sindikatueta-ko ordezkari talde bat Banco Popular entitateak Bilbon duen egoitza nagusiaren aurrean elkartu zen atzo, langile baten kaleratzea salatzen. Sindikatuek ziurtatu dutenez, langilea kale-ratzeko arrazoia haren senide batek egindako finantza operazioa izan zen. Bankuak, berriz, «lege trikimailuak era-bili ditu kaleratzea jus-tifikatzeko».

MIKEL MARTINEZ

TURKIAKO PRENTSAK GOGOR SALATU DU HIRIGINTZA BASATIA ETA SALBAMENDU ZERBITZUEN ERAGINTZA ESKASA

Gutxienez 4.000 lagun hil eta 17.000 zauritu dira Izmiteko lurrikaran

■ Hogeitaz bat herrik sorosleak eta salbamendurako materialak bidali dituzte, etxe hondakinen pean dauden milaka lagun salbatzeko

■ Izmiteko iraztegia sutan da, eta, leherketa arriskuengatik, bost kilometroko inguruan bizi direnei alde egiteko agindu diete

■ Turkiako industrialdeetan egoitza asko baimenik gabe eraikiak izan dira eta gutxienezko segurtasun arauak errespetatu gabe

Erredakzioa / Baiona

ANATOLIA prentsa agentziak jasotako datuen arabera, astelehen gaueko lurrikararen behin-behineko balantzea 4.000 hil eta 17.000 zaurituko kopurura igo zen atzo iluntzean. Alabaina, Izmit herrialdeko ehunka etxeren pean milaka lagun hondakinen artean harrapatutako zeuden, eta haietatik zenbait bizirik aurkitzeko itxaropena bazen.

Hala, Izmiten bertan, adineko bikote bat euren etxearen apurkineetatik kendu zuten soldadu turkiarrek, zakurrez lagundurik. Yalova hirian, berriz, erreskate egile frantsesek hiru pertsona ateratu zituzten egoitza baten hondakinetatik.

Lurrikararen sorgunea izan zen Izmit eta haren ingurune hurbila zen hondamendiaz larrienik kalteak: orain arte zenbatutako hilen erdiak eta zaurituen laurdenak han izan dira. Sakaryako hirialdean ere biktimen kopurua oso handia izango da, orain arte 721 hil zenbatu baitira. Hiri handiaren, Istanbulen, berriz, 460 hil eta 5.000 zauritu baino gehiago zen atzo iluntzeko balantzea. Lurrikarak gogor astindutako zazpi herrialdeetako hiri guztietan ere hilak eta zaurituak badaude, hala nola Golcuk; han, itsas armadako base batean orain arte atzemandako hogeitaz hilez gain, ehunka jende harrapatuak baitzeuden etxe errauskineen artean.

Izmiteko findegiak sutan jarraitzen du

Lurrikarak eragindako hondamendiaz gain, Izmit eta inguruko biztanleek beste zoriz gaitz bati behar dute ere buru eman. Izan ere, Turkiako iraztegi handiena den Izmiteko findegia sutan jarri zen lurrikaren ondorioz eta atzo arratsaldean sugarrak ez ziren oraingoz itoak. Sugarrak hartuta zauzkaten iraz-

BORIS HORVAT / AP

Soldadu frantziar bat, Yalova hirian, hondakinen artean harrapatutako pertsona baten eskuari eusten.

tegi honetako hogeitamar biltegietatik zazpi eta suhiltzaileen zein industriaguneko agintarien beldurra zen sutea hedatu zedin. Suteak eragindako bero ikaragarriagatik, itotzeko saio gehienak aurretik egiten ziren hegazkin urbotatzaileekin.

Izmiteko findegian, Husamettin Danis zuzendariak emandako datuen arabera, 700.000 tona erregai badaude eta Turkiako kontsumoaren % 86 ziurtatzen du berak bakarrik. Iraztegiaren inguruan, gainerat, 8.000 tona amoniako gordetzen duen planta bat dago eta suteak hunkitzearen kasuan, produktoto toxiko hau aineratzeko arriskua balitzateke.

Etheen % 65 arauz kanpo daude

■ MARMARAK jende multzo izugarriak erakarri ditu, eta, jendeketa hori aterpetzeko, egoitzak eta bizitegiak nolanahika eraiki dira, materialik merkeenak baliatuta. Hortaz, ez da batere harritzekoa lurrikarak etxebizitza haietatik gehienak lurrera bota baldin bazituen.

Merkataritza Elkargoaren kalkulu baten arabera, Turkiako eraikin guztietatik % 65 baimenik gabe edota segurtasun arauak bete gabe altxatuak daude. Ankara, Istanbul eta beste hiri han-

dietako biztanleen erdiak legez kanpoko eraikinetan aterpetuak da.

Turkiako prentsak egoera hau salatu zuen lurrikararen biharamunetik. *Hurriyet* egunkariak, esaterako, «Hiltzaileak!» titular nagusia agertzen zuen lehen orrialdean, Izmiteko egoitza txikituen argazkiekin batera. Prentsak azpimarratu du makurkeriak aurretik ere agerian ezarriak izan zirela eta agintariak ohartarazi zirela lurrikara indartsu batek eragin letzazkeen ondorio larriez.

Turkiako eskualde industrializatuena hunkituta

ISTANBULGO eskualdearekin batera, Marmarako itsasertzea da Turkiako industria kokagunerik handiena. Hortaz, jende ugari bildu da Turkiako ipar-mendebaldera eta, Koray Aydin Alojamentu eta Herrilantetako ministroak berak zehaztu duenez, turkiar biztanleen % 45 bizi dira hor. Herengungo lurrikarak hunkitutako zazpi herrialdeetan Turkiako industria sareko % 45a hedatuta da eta Barne Produktu Gordinen (BPG) % 34,5aren egile dira. Izmiteko herrialdean soilik jarria da Turkiako industria sarearen % 15 eta honek deragi esportazioen % 5a eta BPGren % 5a baita ere.

Marmarako itsasertzeko garapen industrialaren bultzatzaileak enpresa publikoak izan dira baina, azken urteotan, sektore pribatukoek lekukoa hartuta daukate. Izmiteko iraztegiaren kasua aipatzeko, Tupras enpresa publikoak du kudeatzen.

Azken urteotan Mendebaldeko enpresa handi batzuek ere plantak eraikiarazi dituzte Turkiako ipar-mendebaldean. Hala, Renault autogileak fabrika bat dauka Istanbul hegoaldean, Bursa hirian. Lurrikara jasan duen arren, lantoki honetan ez dela kalterik batere izan zehaztu zuen atzo Renaulteko zuzendaritzak. Auto hornikuntza alorrean diharduen Valeo enpresak ere planta bat badu Bur-san eta beste bat Gebze hirian. Azken toki honetako lantegiak galera batzuk jasan zituen. Zimendu, betoi eta teilak fabrikatzen dituzten Lafarge frantziarraren hiru lantokiak andeatuta egon ziren.

Bosniako agintariek miliar bat dolar ostu dituztela ukatu du Izetbegovicek

Suitzak jada iragarri du herrialde horri ematen dion laguntza gutxituko duela

Agentziak / Sarajevo-Berna

Bosniako buruzagi musulmanek, serbiarrek eta kroaziarrek diru publikoko edo nazioarteko laguntzako miliar bat dolar beraientzat gorde

dituztela esatea «gezur» hutsa da, atzo Alija Izetbegovic Lehendakari-tzako kide musulmanak adierazi zuenek. *New York Times* egunkariak egin du salaketa, Nazio Batuetako Bosniarako ordezkariaren ikerketa

batean oinarrituta. Salaketa egiaztatzen bada, kalte handia egin diezaioke Bosniari, gaur egun nazioarteko laguntza ezinbestekoa baitu aurrera egiteko. Dagoeneko Suitzak esan du diru gutxiago emango diola.

BOSNIAKO agintarien artean Izetbegovic izan da lehena *New York Times* egunkariaren informazioa gezurtatzen. «Salatutakoa gezurra da; Bosniako Gobernuari kalte egiteko zabaldu dute berria, eta herrialde adiskideek gure herriari finantza eta militar laguntza eman ez diezaioten». Izetbegovicen iritziarekin bat egin zuen Haris Silajdzic lehen ministro musulmanak. «Ikerketak kalte handia egin dio Bosnia-Herzegovinari, une honetan ahalegintzen ari baikara nazioarteko finantza erakundeen konfiantza eta atzerriko inbertsoreena lortzen», esan zuen.

New York Times-en arabera, Nazio Batuetako Goi Komisariatuko iruzurraren aurkako taldeak amaituta du ustelkeriari buruzko txostena, baina publizitaterik ez dio eman nahi, atzerriko laguntzei oztupoak ez jartzeko.

Bosniako Goi Komisariatuko buru berria Wolfgang Petritsch austriarra da; lehen Carlos Westendorp espainiarra zegoen. Petritschek jada ohar bat egin die Izetbegovici eta Bosniako Lehendakari-tzako kide serbiarrari eta kroaziarrari. Arazoa seriozki tratatzeko eskatu die, gaur egun Bosniak nazioarteko laguntza behar duelako. Petritschek ez zituen egunkariak zabalduetako datuak baieztatu nahi izan, baina ustelkeriak

Bosniako Lehendakari-tzako hiru kideak, kargua hartu zutenean, iazko urrian: Ante Jelavic kroaziarra, Zivko Radisic serbiarra eta Alija Izetbegovic musulmana.

biziki kezkatzen duela argi utzi zuen.

New York Times-ek dioenez, Goi Komisariatuko iruzurraren aurkako taldea 220 kasu ari da aztertzen. Jasotako dirua errepideak konpontzeko, eraikinak eta eskolak egiteko eta udal zerbitzuetarako zen, baina, uste denez, hiru etnietako zenbait burukideren poltsikoetan bukatu zuen.

Desbideratutako diru gehiena bertakoen zergeta-

koa den arren, nazioarteko laguntzaren zati bat ere bada-go. 1995ean gerra amaitu zenetik, Bosniak 5,1 miliar dolarreko nazioarteko laguntza eskuratu du.

Suitzak laguntza gutxitu nahi du

Suitzak dagoeneko azaldu du Bosniari diru-laguntza gutxitzeko asmoa duela. Suitzak emandako laguntzatik, 1,5

milioi libera suitzar (910.000 euro) BH Bank bankuan dau-de, zein porrot egiteko zorian dagoen. Banku horretan jarritako 20 milioi dolar galdu dira orain arte, likidezia arazoak dituelako.

Bernako Gobernua saiatu da diru hori berreskuratzen, baina orain arteko saioek huts egin dute. Diru hori berriz itzuli ezean edo Bosnian bertan erabiltzen ez bada, laguntza murriztu egingo du

Sinn Fein bake negoziatioetatik kanpo nahi duela esan dio UUPk Mowlami

■ Datorren astean erabaki behar du gobernu britainiarrak IRAren su-etanak balio duenetz

Erredakzioa / Donostia

UUP ULSTERKO ALDERDI UNIONISTAKO buruki-deak Mo Mowlam Ipar Irlandarako ministro britainiarrarekin elkarrizketatu ziren atzo Belfasten. Elkarriketa horretan, Sinn Fein bake negoziatioetatik kanpo uzteko eskatu zituen Mowlami buruzagi unionistek.

UUPren arabera, Sinn Feinek ez du bete Ostiral Santuko bake akordioa, hari lotutako talde armatuak su-etena bortxatu duelako. Unionisten eta Ipar Irlandako RUC Poliziaren arabera, IRAk zenbait arma eraman nahi izan zituen Estatu Batuetatik Ipar Irlandara eta gutxienez gazte baten hilketan zerikusia izan du.

Ekintza horietan ez duela parte hartu ziurtatu zuen iragarri astean IRAk.

Sinn Fein: «Su-etena ez da hautsi»

Sinn Feinek, bere aldetik, esan du ez duela loturarik IRArekin eta, gainera, talde armatuak ez duela su-etena hautsi. «IRAren su-etena edo operazio militarren etena, nire iritziz, bere horretan segitzen du», adierazi zion herenegun Mowlami Martin McGuinness alderdi errepublikanoko bigarren buruzagiak.

Sinn Fein eta SDPL alderdi nazionalista nagusia haserre daude unionistekin, beraien ustez, bake prozesua blokeatzen dutelako. Uztailan, UUPk uko egin zion Ipar Irlandako gobernu autonomikoa osatzeari, aurretik IRAk armak utzi behar zituela argudiatzen zuelako. Eskaera hori, ordea, ez da Ostiral Santuko akordioan agertzen.

Bake negoziatioak irailaren 6an hasiko dira berriro. Aurretik, Londresek datorren astean erabakiko du IRAren su-etena oraindik indarrean dagoen eta, hortaz, Sinn Feinek negoziatio mahaian jarraitu ahal duen.

Errusiarrek arazoak dituzte gerrillariak garaitzeko

■ *Aspaldian wahhabiten esku zeuden bi herri bonbardatu dituzte, islamisten propaganda etetearren*

Erredakzioa / Donostia

AZKEN ofentsibaren atarian, gerrillari islamistak garaitzeko arazo handiak izaten ari dira Dagestanen soldadu errusiarrak. Atzo goizean, Tando herrixkan egindako erasoan —gerrillarien esku dago— zortzi soldadu errusiar hil zirela eta beste 20 zauritu zirela onartu zuen Dagestango Barne Ministerioak. Egun bakar batean

izandako galerarik handiena da. Errusiako iturrien arabera, dagoeneko 29 hil izan dituzte gerra honetan errusiarrek eta Dagestango Gobernuko tropek. Tsumada barrutian izandako borroketan bi polizia dagestandar hil ziren atzo.

Errusiarrek bezalaxe, gerrillariak propaganda handia egiten dute hildakoen kopuruarekin. Groznin, Txetxennian, zabalduetako prentsa

agirian, islamistek ziurtatu zuten Tandon 60 paraxutista hil zituztela. Gatazka hasi zenetik 30 hil baino gutxiago izan dituztela aitortu dute matxinatuek, baina Moskuk dio gutxienez 600 gerrillari hil dituela.

Borroka gehienak Botlikh eskualdean gertatu dira. Inguru hori eta Txetxenia lotzen dituen Kharamiko mendi gaina kontrolpean zutela ziurtatu zuen atzo Errusiako Barne

Ministerioak. Horrenbestez, islamistek zailagoa izango dute errefortzuak jasotzea.

Botlikhetik 60 bat kilometro, Errusiako hegazkin eta helikopteroek Karamakhi eta Txabanamakhi herrietako irratia eta telebistako hedagai-lua txikitu zuten. Aspaldian talde musulman wahhabitaren esku dauden bi herri horietatik islamisten aldeko informazio ugari bidaltzen zen Errusiara.

Milorad Jolanovic

• SERBIAKO ALDERDI DEMOKRATIKOKO BOZERAMAILEA •

■ ■ ■ Oposizioak manifestazioa egingo du gaur Belgraden, Jugoslavian trantsizioa bermatuko duen aditu gobernua aldarrikatzeko. ■ ■ ■ Serbiako Alderdi Demokratikoa Slobodan Milosevic botatzearen alde dago, baina bozen bidez, ez Milosevicek berak ere hasieran erabili zituen «kontzentrazio populistekin». ■ ■ ■ Hori dela eta, bere alderdia manifestazioan izango ez dela esan dio Jolanovicek EGUNKARIAri.

«Gobernua bozetan aldatzen da, ez plazako presioen bidez»

■ **Oposizioak bihar [gaur] manifestazioa egingo du Belgraden aditu gobernu bat eskatzeko. Mendebaldean Milosevicen amaieratzat ikusten du hori askok. Hala da?**

Guk ez dugu manifestazio horretan parte hartuko, ez gatzelako bat antolatzailerik jarritako helburuekin. Xedea Jugoslavian trantsizioa gobernua egitea da, aditu talde batek osatua. Gure ustez, hori irreal da egun, Milosevic Legebiltzarrak kendu behar du boteretik, Legebiltzarrak berak aukeratu zuelako.

■ **Beraz, hauteskundeak egin beharko lirateke aldaketa prozesua egiteko?**

Bai, gu ez gaude ados opo-

sizioko sektore horiek hartu duten bidearekin. Metodo horiek, azken batean, Milosevic bera duela hamar urte Kosovoren gaia manipulatzat erabiltzen hasi zen metodo populistak dira. Herrialde bateko gobernua bozketa libreen bidez aldatzen da, ez plazetako presioen bidez.

Aldaketa
«Milosevic, bozen bidez barik, presioen bidez aldatzea arriskutsua da orain: NATOk inguratuta gaude, egoera ez da egonkorra...»

■ **Hala ere, oposizioa banatuta dago. Ez litzateke erraza izango bozak irabaztea.**

Bai, egia da, baina oposizioko hiru alderdien artean Milosevicek baino boto gehiago lortuko genituzkeela uste dut. Gure aldetik ez dago arazorik Draskovic eta Djindjic-en alderdiekin koalizio bat egiteko, baina hori hauteskundearen ondoren aztertu beharko litzateke. Egun ezin gara bozetara elka-

rrekin joan. Hamar urte honetan asko banatu gara elkarrengandik eta Vuk Draskovicen SPO Serbiako Berritze Nazionalerako boto emaileek ez lukete ulertuko gure idazkari nagusi Vojislav Kustunica zerrenda berean egotea; ezta gurek gu Draskovicekin joatea ere.

■ **Oposizio guztia ez da manifestazioan izango.**

Bai. Gu ez gara bakarrik, beste alderdi batzuk ere ez dira manifestazioan joango. Draskovicek ez du azkenean hitz egin nahi, eta Perisic jeneralaren alderdiak esan du berak ere ez duela ekitaldian parte hartuko.

■ **Zure alderdiko buru Kustunicak esan du egoera arriskutsua dela orain Serbian oposizioko sekto-**

re batzuek hasi berri duten kanpaina hori egitea. Zergatik?

Oso dinamika arriskutsua sor litekeelako hortik. Gober-

nua kalearen presio edo indarren bidez aldatzea ez litzateke egokiena orain: NATOko tropek inguratuta gaude, egoera barruan ere ez da oso egonkorra...

Esan bezala, Milosevic Legebiltzarrak aukeratu zuen eta Legebiltzarrak kendu behar du. Horrexegatik eskatzen ari gara hautes-

kundeak lehenbailehen egitea, bozak datorren urterako aurreikusita dauden arren.

■ **Kosovoko gaia ere hor dago. Zein ikuspuntu du zuen alderdiak herri horren geroari buruz?**

Gerraren ostean bi eskual-

de oso bereziak ditugu Kosovon. Iparraldean frantsesak daude eta ondo ari dira herri-
tar serbiarrak defendatzen. Hegoaldean, Pristinan kasu, estatu batuarrek eta ingelesak ditugu eta horiek UÇKren garbiketa etnikoari laguntzen ari zaizkio. Italiarrak eta frantsesak dauden lekuan, Mitrovican esaterako, serbiarrak babesean daude; baina amerikarrak garbiketa etnikoa bultzatzen ari dira.

■ **Kosovoren independentzia onartuko zenukete?**

Kosovo bi kantoitan zatitzearen alde gaude, betiere Jugoslaviako Federazioaren barruan. Iparraldean gehien-
go serbiarra kokatuko litzateke; hegoaldean, albaniarrak. Errefuxiatuen krisia dago oraindik eta bozen ondoren denok bueltatu beharko lukete. Nazio Batuen 1244. ebazpenak dio Kosovo Jugoslaviaren zatia dela. Guk horixe uste dugu baina Euskal Herriak edo Kataluniak Espainian duten autonomia nahi dugu Kosovorentzat.

■ **Montenegron ere geroan gerra pizteko arriskua dago. Batzuek diotenez, bigarren Kosovo izango da errepublika hori.**

Ez nago ados. Egoera desberdinak dira. Kosovon serbiarrak gutxiengoa dira; Montenegron, ez. Arazo nagusia Milosevicekin du Montenegrok. Milosevic joan ostean konponduko da hori.

Jose Mari Pastor
DONOSTIA

laburrean

VIKTOR POBEDSKI / AP

Ukraina eta Moldavia mugak finkatu nahian. Petru Lucinstxi Moldaviako presidentea eta Leonid Kutchma Ukrainakoa Kieven bildu ziren atzo, bi herrialdeen arteko muga behin-betiko finkatzeko. Transnistresian dituzte arazoak; hango biztanleak ukrainarrak eta errusiarrak dira.

ESPAÑA

■ **Aberchane GILekin duen paktua hautsiko du**

MUSTAFA ABERCHAN Melillako hiri autonomoko lehendakariak atzo iragarri zenez, hautsi egingo du GIL alderdi populistarekin duen paktua. Erabaki horrekin, «Estatuarekiko borroka ankerra» eragotzi nahi du Aberchane. «Estatua Melillako herriaren aurka dago; Fiskaltza Nagusia eta Ustelerkiaren Aurkako Fiskaltza mobilizaturik daude eta epaileak eta komunikabideak aurka ditugu», azaldu zuen. Aberchane akordio bat bilatuko du orain PPrekin eta PSOEekin, bere aurka aurkeztu duten zentsura mozioa

bertan behera utz dezaten. GILEk du diputatu gehien, baina aliaturik gabe dago.

POLONIA

■ **Bonba bidezko bost atentatu izan dira azken sei egunotan**

BI lehergailuk eztanda egin zuten atzo goizaldean Konin hirian. Bonbetako bat auto baten azpian jarrita zegoen eta beste bat etxe bateko jardinera bota zuten. Kalte material handiak eragin zituzten. Ostiralaz geroztik halako beste hiru ekintza izan dira Varsovian, Sopot-en eta Gdansk-en. Poliziak uste duenez, negozioetako jabeek estortsioa egin nahi dieten gaizkile taldeek egin dituzte atentatuak.

ABUZTUAREN 30EAN EGINGO DEN ERREFERENDUMAK EZ DUELA SEGURTASUN BERMERIK DIO RAMOS HORTAK

Timorko independentistek ziber guda batekin egin diote mehatxu Indonesiari

■ Jose Ramos Horta buruzagi independentistak esan du erreferenduma iruzur handia bilaka daitekeela

■ Segurtasun falta horrek indarkeria handitzea ekarriko duela baieztatu du, eta ziber guda bat sorraraziko duela Indonesian

■ Nazio Batuen Diliko egoitzari eraso diote Indonesiaren aldeko paramilitarrek eta haren ordezkartzari joateko eskatu

Agentziak / Jakarta

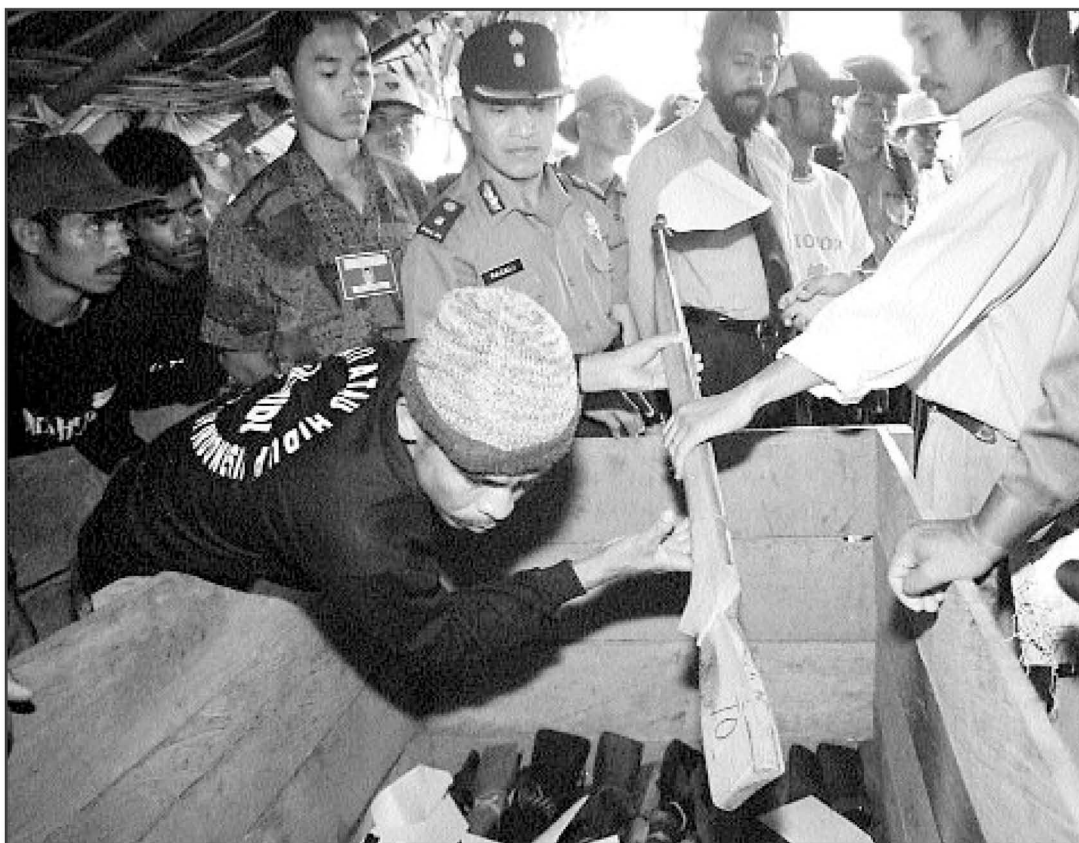
INDONESIARI galera ekonomiko izugarriak ekarriko lizkiokeen sabotajea prest dute Ekialdeko Timorko independentistek. Hala ohartarazi du Jose Ramos Horta Ekialdeko Timorrek buruzagi independentistak Australiako egunkari batean.

Abuztuaren 30ean Ekialdeko Timorrek erabaki egin beharko du bere etorkizuna; Indonesiatik erabat independentizatzea edo haren barruan autonomia izatea. Hala ere, Ekialdeko Timorko independentistak kexu dira erreferendumak ez duela segurtasun bermerik baitioite. Era berean, bozketa garai-ko iruzurrik handiena izan daitekeela iritzi diote.

Segurtasun falta horren aurrean Ramos Horta zera adierazi du: «Hauteskunde aurretik edo ostean indarkeriak gora egingo duela ia ziurra da». Bestalde, Indonesiaren aurkako ziber gudak ekarriko lituzkeen galeretaz mintzatu zitzaion aipatutako egunkariari.

Galera izugarriak

Europako eta Ipar Ameriketako 100 hacker-ek osatutako talde batek prestatuko sabo-

FIRDIA LISNAWATI / EFE

Indonesiaren aldeko paramilitarrek armak lapurtu zizkieten atzo Ainaro herriko polizia beren ekintzetarako

tajea da Ramos Horta esan-dakoa. Aipatutako pirata informatiko horien esanetan sabotajeak milaka milioi dolar galduaraziko lizkioke Indonesiari. Izan ere, ordenagailuek lurraldean zehar dauden sistema informatiko guztien kontrola lortuko lukete: bankuetako sistematik, sistema militarrek,

aireportuetakoak eta abar. «Ordenagailuen azti batek esan dit», jakinarazi zuen buruzagi independentistak, «Indonesiako bankuen sistema guztia hautsiko dutela. Haien guneak zapalduko dituztela, eta deuseztu. Haiek ehundaka milioi dolar galtzea eragingo dute».

Bestalde, Nazio Batuek

esan dute abuztuaren 30eko erreferendumean bozkatzeko askatasun osoa egongo dela.

Indonesiak 1975ean inbaditu zuen Timor, herrialde horrek Portugaldik banatzea lortu eta denbora gutxira. Harrezkero, urte honen hasiera arte, gogor jazarri diu Indonesiak erresistentzia.

Segurtasunik ezean ezingo dela askatasunez bozkatu salatu du Alk

■ Agentziak / Londres
INDONESIAKO agintariek ez dutela Ekialdeko Timorrek biztanleen segurtasuna bermatzen salatu du AI Amnesty International-ek. Segurtasun indarrek itsugor egiten dutela Indonesiaren aldeko paramilitarren aurrean jakinarazi du nazioarteko erakundeak, eta hala bada, biztanle askok ezingo duela bozkatu, edo ez duela askatasun osoz bozkatu.

Batez ere Indonesiaren aldeko miliziek bortxatzen

dituztela giza eskubideak salatu du Amnesty International-ek, eta paramilitarrek, Indonesiako Segurtasun Indarrek eta udaletako agintariek era sistematikoan eta zuzenean mehatxatzen dituztela biztanleak esan dute.

Kaltetuenak, paramilitarren erasoengatik biztanle multzo bat da: paramilitarren erasoengatik haien etxeetatik alde egin eta bueltatu ezin direnak, inolako segurtasun bermerik ez dutelako.

Paramilitarrek Nazio Batuen egoitza inguratu dute eta alde egiteko agindu

■ Agentziak / Dili
INDONESIAREN aldeko paramilitarrek inguratu egin zuten atzo Nazio Batuen Erakundeak Dili hiriburuan duten egoitza, eta bertako langileei agindu egin zuten atzo Nazio Batuen UNAMET Ekialdeko Timorren Aldeko Misioreneko egoitza da erasotu zutena.

Bestalde, bi kide independentista larri zauritu zituzten harrikadez Indonesiaren aldeko miliziek hiriburuan bertan.

Timorko talde armatu guztiek, independentistek zein Indonesiaren aldekoek, erreferendumera bitartean indarkeria albo batera utziko zutela agindu zuten, baina, hala ere, Indonesiaren aldeko miliziek independentisten eta Nazio Batuen aurkako eraso ugari egiten ari dira.

Nazio Batuen Erakundeak bere gain hartu zuen Timorren independentziari buruzko erreferenduma prestatzeko lana, «garbia eta segurua» izan dadin.

ACEHko lurraldean larrialdi egoera jarriko duela mehatxatu du Indonesiako gobernuak

Independentisten altxamendua gelditzeko era bakarra dela iritzi dio Indonesiako gobernuak ACEHn larrialdi egoera jartzeari. Egoera horrek Indonesiaren osotasuna kolokan jartzen duela esan du Indonesiako Indar Armaturen buruak, Wiranto jeneralak.

Maiatzetik hona, indarkeriak gora egin du ACEHko lurraldean, eta ordutik, lehendabizikoz, aste honetan erakutsi du Wiranto jeneralak elkarriketarako gogoia, «indarkeriarekin amaitzeko eta errefuxiatuen ihesa gelditzeko».

Negoiazioek ez badute aurrera egiten ondorioak latzak izango direla aurreikusi dute ikuskariek, eta momentuz, independentisten eskaria ez duela onartuko esan du Habibie Indonesiako presidenteari; indar indonesiarrek eta ACEHra bidalitako 7.000 polizia ber-tatik eramatea alegia.

Hiru lagun hil dira Indonesiako Lombok uhartean azken egunotako istiluetan

Asteburuan izan ziren lehendabiziko istiluak Lomboko irlan. Igandean bi lagun erahil zituzten ekialdean dagoen Ketara herrian. Erahildako bi lagunak ondoko Penujuk herriko biztanleak ziren, eta mendekua hartzeko bertako ehundaka lagunek aizkora eta makilekin eraso zioten Ketara herriari. 53 etxe erre zituzten eta herriko polizien burua hil zuten istiluetan. Litekeena da arazo etnikoek gain erlijiosoak ere izatea bi herri horien artean.

Barak Israelgo lehen ministroa estatu palestinar independentea onartzeko prest

Hurbildu egin dira israeldar eta palestinarrak, eta bake itxaropena berriro piztu da

Agentziak / Jerusalem

Azken asteetako etsipenaren ostean, israeldarren eta palestinarren arteko harremanetan itxaropena sortzen hasi da berriro ere. Alde bateko

zein besteko ordezkariak Jerusalem izan dira bilduta herenegun eta atzo, eta, haien hurbileko iturrien arabera, adostasuna lortzen hasi dira. Ildo horretatik, Wyeko Akordio-en aplikazio epeetan gero eta arazo

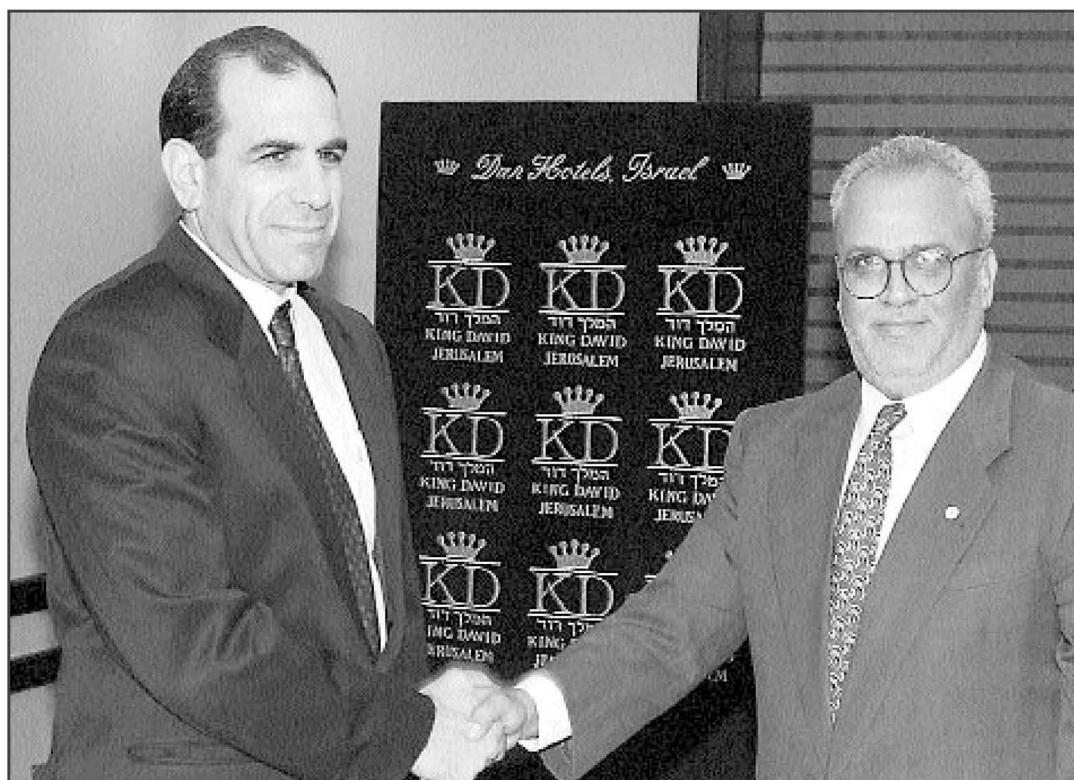
gutxiago dituzte israeldarrek zein palestinarrak, eta litekeena da urte amaieran hasia Israel Zisjordanitik erretiratzen. Halaber, baliteke preso palestinar asko aurki aske uztea Tel Avivek.

JOAN DEN maiatzean Ehud Barak laboristak Israelgo hauteskundeak irabazi eta agintea iritsi zuenean itxaropen handia piztu zen Ekialde Erdiko bake prozesuaren inguruan. Izan ere, Benjamin Netanyahu aurreko lehen ministro eskuindarrak ez bezala, palestinarekin negoziatzeko eta bakea lortzeko «borondate sendoa» agertu zuen. Hain zuzen ere, iazko urrian israeldarrek eta palestinarrak sinatutako Wye Plantationgo Akordioak aplikatuko zituela agindu zuen lehen ministro laboristak.

Baina itxaropenaren ostean, etsipena hasi zen zabal-tzen: prozesua geldialditik ateratzeko ezinbesteko baldintza gisa, Wyeko Akordioak berehala desblokeatzea jartzen zuten palestinarrak; israeldarrek, ordea, ez zuten presarik eta Wyeko zenbait puntu «berriro aztertu» nahi zituzten.

Erretiratzeko eguna

Orain, zenbait astetako elkar-rrizketa gorabeheratsuen ostean, bi aldeek jarrerak hurbiltzen ari direla ematen du, eta berriro bake itxaropena sortu da. Atzo eta herenegun Israelgo Gobernuak eta Palestinako Aginte Nazionalak ordezkariak bilduta egon ziren Jerusalem, eta Wyeko Akordioak aplikazio epeetan ados jartzen hasi ziren.

Saeb Erekat negoziatzaile palestinarra eta Gilad Sher kargukide israeldarra, elkarri bostekoa ematen.

Wyeko puntu garrantzitsuenetako bat Israelen Zisjordanian lurralde okupatuaren %13 palestinaren esku lagatzea da. Netanyahuk %2 entregatu zien, eta orain beste %1 lrean zain daude.

Israelen datorren urteko otsailaren 15a arte atzeratu nahi du erretiratzeko. Palestinarrek, berriz, berehala egiteko exijitzen dute. Ildo horretatik, Israelgo negoziatzaileak erretiratzeko hila-bete eta erdi aurreratzeko prest agertu dira orain, eta palestinarrak hila-bete ingu-

ruko atzerapena onartzeko prest. Beraz, litekeena da, azkenean, urte honen amaieran edo hurrengoaren hasieran erretiratzeko Israel Zisjordanian.

Israeldarren eta palestinarrak jarrerak hurbiltzen ari direla jakitearekin batera, Barak lehen ministroak proposatutako bake plan baten berri eman zuen atzo Israelgo prentsak.

Horren arabera, bi epeko negoziatzaia nahi du lehen ministro laboristak, eta datorren urteko otsailen hasi eta

azaroan amaituko litzateke. EEBBetako lehendakariaren, palestinaren buru Jasser Arafaten eta bere arteko goi bilera batekin hasiko litzateke prozesua, eta «bake orokor» batekin amaitu. «Bake orokor» horren barruan estatu palestinar independentea onartzeko prest dago Barak.

Era berean, ondo ikusiko luke preso politikoko palestinarrak guztiak amnistiatzea. Ildo horretatik, atzo zabaldu zen preso palestinar talde bat berehala utziko duela aske Israelen, «keinu» gisa.

«Gaizkileen aurkako» zibil armatuei bidea libre utzi diete Venezuelako estatu batean

■ Haien ekintzak ez eragozteko esan die gobernadoreak poliziei

Agentziak / Caracas

«KRIMINALITATEAK» gora egin duela eta, eta arazo horren kontra agintariek «ezer egiten» ez dutela eta, Venezuelako hiri ugartako herriarrek armak hartu eta «justizia» beren kasara aplikatzea erabaki dute. *Vigilantes* deritze zibil armatuen talde horiei.

Lara estatuan, gainera, arazo handirik gabe jarduteko aukera izango dute, haien ekintzei argi berdea ematea erabaki baitu Orlando Fernandez gobernadoreak. Hain zuzen ere, *vigilante*-en lana ez eragozteko agindu dio bere menpeko Poliziari. «Nire Poliziak ez du esku hartuko iruzurgilerik, lapurrik, erasotzailek edo hiltzailek babesteko. Behar bezalako jendea, jende zintzoa zaindu behar dut nik», adierazi zuen atzo komunikabideen aurrean.

Venezuelako Giza Eskubideen aldeko taldeek gogor salatu dute Larako gobernadorearen erabakia. Hain zuzen ere, *vigilante*-en eraso eta hilketen konplize bihurtu dela, eta, funtsean, ez dela gaizkileak baino hobea adierazi zuten.

Krimena igo egin da azkenaldion Venezuelan. Zenbait iturriren arabera, egoerak okerrera egin du susmagarri asko kalean utzi dituen lege penal baten ondorioz.

laburrean

NIKARAGUA

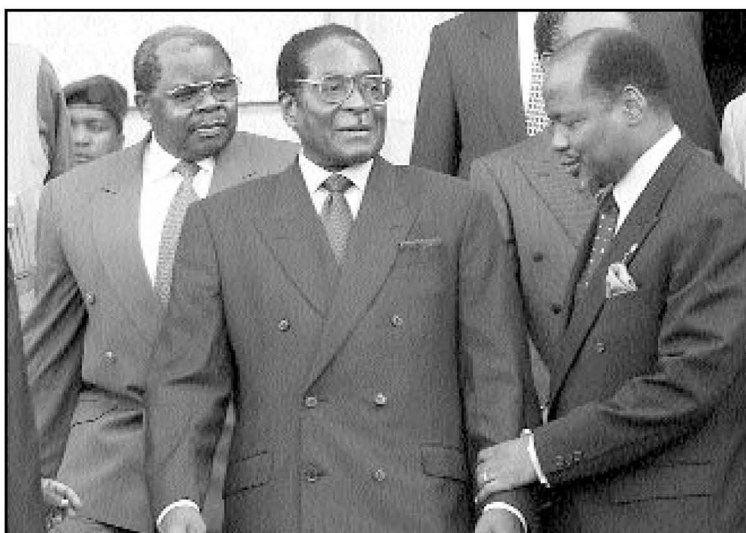
■ Diputatu kontserbadore bat hil dute tiroka

JOSE ALFONSO CUADRA diputatu kontserbadorea hil zuten atzo Nikaragua iparraldeko inguru menditsu batean, Legebiltzarreko iturriek jakinarazi zuten. Gaizkileen sarekada baten biktiman ziren Cuadra diputatua eta harekin zihoazen beste bi lagunak, iturri horien arabera. Albistearen berri izan eta berehala, Legebiltzarrak eten egin zuen bere jarduna.

KOLONBIA

■ Zortzi lagun hil dituzte, ustez paramilitarrek

GUTXIENEZ zortzi lagun hil zituzten atzo Kolonbia iparraldean, sarraski batean, aztarna guztien arabera paramilitarrek. Polizi iturriek azaldu zutenenez, Cesar departamenduko Curumani herrian gertatu ziren hilketak, eta lekukoen arabera, ACCU Kolonbiako Autodefentsa Batuak talde paramilitarreko kideak izan ziren hila-beteak.

ODD ANDERSEN / EPA

Kongoko Errepublika ardatz Mozambiken

Kongoko Errepublikako gerra izan zen atzo Mozambikeko goi bilerako mintzagai nagusia. Atzotik, Hegoaldeko Afrikaren Garapenerako Komunitateko estatuburuak Maputo hiriburuan daude bilduta. Kongoko Errepublikako arazoarekin oso kezkatuta agertu ziren guztiak, batik bat Ugandaren eta Ruandaren artean sortu den liskarrarekin.

• Atletismoa

Munduko Txapelketak:

Martin Fizekin batera beste sei euskal atletak hartuko dute parte Sevillan, bihar hasita → **26, 27, 28, 29**

• Txirrindularitza

Espainiako Itzulia:

Marco Pantanik eta haren taldeak, Mercatone Unok, ez dute parte hartuko Vueltan → **30**

Reala ♦ Denboraldi-aurrean, 523 minuturekin, gehien jokatu duen jokalaria da arrasatearra

«Partidu onak atera dira»

Aitor Lopez Rekartek taldea ondo eta ilusioz dagoela uste du

Jon Ordoñez / Donostia

DENBORALDI-AURREAN minutu gehien jokatu duen Realeko jokalaria da Aitor Lopez Rekarte arrasatearra. Guztira 523 minututan izan du elastiko txuri-urdina soinean, eta datorren denboraldiari begira atzeko lerroan titular postua ziurtatuta dauka, Loren, Pikabea eta Aranzabalekin batera. «Atzean ondo ibiltzea garrantzitsua da, eta badirudi misterrak gudan konfiantza duela», adierazi zuen. Hala ere, datu horrek berarentzat ez duela ezer esan nahi azaldu zuen.

Aranbururekin partidu asko jokaturakoa da arrasatearra. Horregatik eskuin hegalean azpeitiarrarekin batera jokatzek ilusio handia egiten dio. «Kalitate handiko jokalaria da, eta oso ondo jokatzen du. Pixkanaka joan behar du, besteak bezalaxe, ikasten», azaldu zuen. Gainontzeko jokalariei dagokienez, taldea oso ondo ikusten du Lopez Rekartek, eta denboraldi-aurrean fisikoki maila ona eman duela esan du. «Partidu onak atera dira nahiz eta azken biak berdindu», azaldu zuen. Denboraldi-aurretik ondorioak ateratzea, ordea, ez da ona Lopez Rekartek adierazi zuenez.

«Sevillan txarrena beroa izango da»

Igandeko partiduen inguruan norgehiagoka zaila izango dela esan zuen jokalaria txuri-urdinak, «aurten igo baitira, eta eurek ere partidu aurrera atera nahiko baitute». Rekartek, ordea, Real ilusioz beterik doala esan eta txarrena agian beroa izango dela azpimarratu zuen, nahiz eta 21:30ean jokatzek lagundu.

ANTONIO ALONSO / EFE

Aitor Lopez Rekarte, joan zen urtarrilean, Atletico Madrideko Jose Marirekin lehiatzen.

Akordiorik ez Cvitanovic kasuan

J. O. / Donostia

EZ ZEN akordiorik izan atzo Igor Cvitanovic eta Realaren artean Donostiako sozialeko epaitegian. Goizeko hamaitararako zeuden deituak bi aldeak kroaziarraren kontratuaren kasuari irtenbide bat bilatzeko asmoz. Talde txuri-urdineko prentsa arduradunak azaldu zuenez, «bi aldeek beren horretan jarraitzen dute, demandak bere bidea jarraituko du, eta epaileak hartuko du azken erabakia».

Cvitanovicen ustez, berak, Realak eta Kroatia Zagrebek jokalaria saltzeko sinatu-

ARTXIBOKOA

Igor Cvitanovic

tako dokumentua aurre akordio bat zen, eta beraz jokalaria txuri-urdina izaten jarraitzen du. Realak, aldiz,

akordio hura kontratu bat zela dio, eta Kroatiakoa dela. Zubietan sartzen uzten ez diotenez, bidegabeko irazte-agatik auzi-eske bat aurkeztu zuen kroaziarrak epaitegian, FIFAk erabaki bat hartu bitartean entrenatzeko eskubidea duela uste baitu. Hilaren 10ean amaitu zen FIFAk Kroatia Zagreb transferentziaren 280 milioi pezetak ordaintzeko edo alegazioak aurkezteko epea. Azkenean alegazioak aurkeztu zituzten, eta orain FIFAk esan beharko du, zuzurren irailan, kontratu horrek balioa duen ala ez.

Athletic ♦

Urzaiz: «Beste urte batzuetan baino hobeto nago»

Zuri-gorriak atek itxita entrenatuko dira gaur ere Lezaman

Ramon Basaldua / Bilbo

ISMAEL URZAIZ gogotsu dago Liga hastear dagoenean. Aurrelari nafarra ez da titularrekin batera aritu denboraldi-aurrean jokatu dituen partiduetan gehienetan. Bera lasai dago, eta beste urte batzuetan baino hobeto dagoela dio. «Egia esateko, sasoi honetan beste urte batzuetan baino hobeto nago. Ona da taldean kompetentzia egotea. Horrela, ezin gara lasaitu. Guztiok gogor ari gara lanean», esan zuen atzo Urzaizek.

Nafarrak jakin badaki aurkari gogorrak izango dituztela Ligako lehen jardunaldietan. Alde positiboa ikusi nahi dio, ordea. «Egutegi zaila dugu, baina emaitza onak lortuko bagenitu, hasiera bikaina emango genioke Ligari».

Bestalde, Luis Fernandez sekretu handiz ari da prestatzen Athleticen larunbateko partidua. Zuri-gorriak atek itxita entrenatu ziren atzo Lezaman, eta gauza bera egingo dute gaur. Antza, Fernandezek ezustean harpatu nahi du Griguol, Betis taldeko entrenatzailea. Athleticen entrenatzaileak ezingo ditu zelairatu Alkiza, Alkorta eta Larrainzar, eta hamaikakoa zelan osatu saioak egingen ariko da.

Betisi dagokionez, Griguolen plantila itxi barik dago. Geli, Atletico de Madridetik ekarri jokalaria, ez zen entrenatu atzo, eta baliteke taldea uztea. Bestalde, Ayala atzelaria prest agertu da Atletico Madridera joateko.

Alaves ♦ Baliteke Alex Fernandezek Alaves uztea hurrengo orduetan, Meridara joateko

Torres Mestre, titularrekin

Iganderako hamaikakoa prestatzen jarraitzen du Manek

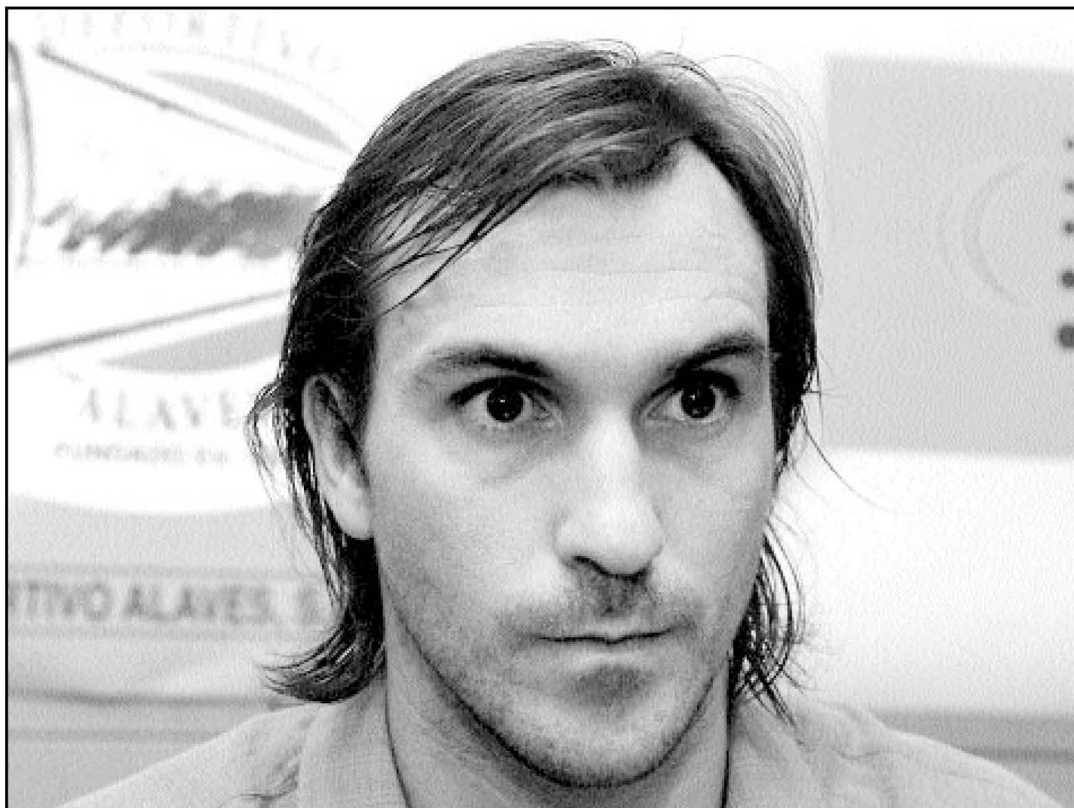
Ivan Santamaria / Gasteiz

AZKEN PROBAK egiteko unea iritsi da Alavesentzako, 1999-2000ko Liga txapelketa hasi baino lehen. Taldea gorpuzteko ahaleaginean, orduerdiko partidua jokatu zuten atzo Jose Manuel Esnal *Mane*-k entrenatzen dituen gizonak.

Berritasun nagusia Victor Torres Mestre izan zen. Bigarren entrenamendu saioa izan zen atzokoa madrildararentzat, eta titularrek osaturiko taldean aritu zen, Josete eta Ibon Begoñaren kaltetan.

Guztira berriak diren sei jokalarierabildi zituen *Mane*-k titular moduan. Atean seguru da Martin Herrera ariko dela. Defentsako hegala zein izango diren ere zehaztuta dago: Contra eskuinetik eta Torres Mestre ezkerretik. Zentral posturako lehia handiagoa bada ere, Karmona eta Tellez izan ziren hautatuak.

Zelai-erdian, eskuin hegalean, ezusterik handiena Jorge Azkoitia izan zen. Bizkaitarrari beste talde batera joateko gonbita egin zion Alavesek, baina gogoz aritu da denboraldi-aurrean eta taldean toki bat baduela sobran erakutsi du. Berare-

DAVID AGUILAR / EFE

Alavesera iritsi berrikan, titularrekin entrenatu zen atzo Victor Torres Mestre.

kin batera, Hermes Desio eta Martin Astudillo izan ziren euskarri lanetan. Astudillok Gerardek utzitako hutsunea betetzen saiatu beharko du. Pablok, berriz, ezker hegalean ohi duen postuari eusten dio.

Aurrealdean Magno Moce-lin erdi-punta lanetan jardun zen, eta aurrelari baka-

rra Meho Kodro bosniarra izan zen.

Alex, Meridatik hurbil

Bigarren Mailako Merida taldeak eskaintza bat egin dio Alavesi, Alex Fernandez fitxatzeko asmoz.

Zorte eskasa izan du Alexek Gasteizen igaro duen

denboraldi bakarrean. Ez zen ia Maneren asmoetan sartu — 74 minutu soilik jokatu zituen — eta, berak Gasteizen jarraitu nahi zuen arren, klubeko zuzendari-tzak taldea bilatu dio denboraldi-aurre osoan.

Orain, klubaren arteko akordioa gertu dago, eta Alexen etorkizuna Gasteiztik urrun.

Osasuna ♦ Orbaiz ere atzo aurkeztu zen Taxoaren, Malagatik etorritako aurrelariarekin batera

Ismael, Malagara itzultzeko merituen bila

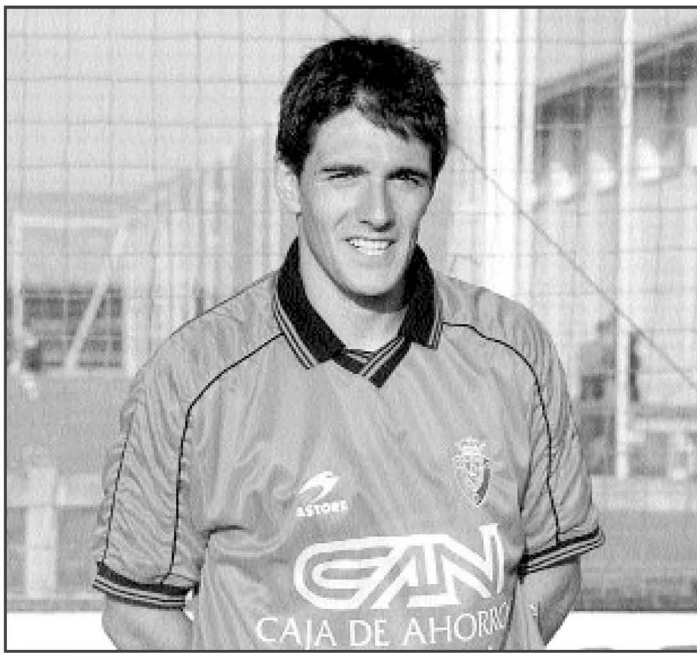
Miren Iriarte / Iruñea

OSASUNAK bi jokalarierabildi zituen atzo Taxoaren: Pablo Orbaiz eta Ismael Marchal. Horrenbestez, Lotinak behar zituen aurrelariak lortu ditu. Bi jokalariek Athleticetik eta Malagatik utzita heldu dira Iruñeko taldera.

Pablo Orbaiz lehen ere ari-tua da Osasan, eta horregatik ez duela aurkezpenik behar esan zuen. Ismael Marchal iruindarra, berriz, Malagatik utzita etorri da, urtebeterako, eta Osasunak Lehenengo Mailara igotzeko helburua lor dezan gogoz ariko dela esan zuen aurkezpenean. Ismaelek ia bi urte eman ditu partidua ofizialik

jokatu gabe, lesionaturik egon baita. «Orain erabat sendaturik nago, eta psikologikoki gertatutako guztia gainditu dut», esan zuen, eta aurrelaria baikor agertu zen.

Asteazken gauean heldu zen Ismael Iruñera, baina dagoeneko Lotina entrenatzailearekin mintzatzeko aukera izan du. Ismaelek goleatzailatzat du bere burua, baina Malagak berekin ez zuela kontaktatzen onartu du. «Malagak bi urte hauetan galdu dudana berreskuratzea nahi du, eta horregatik bidali nau Osasunara; aurrelari onak naitzela erakusten badut, Malagara itzuliko naiz heldu den urtean», azaldu zuen.

JOXE LACALLE

Ismael Marchal Osasunako aurrelari berria, Taxoaren, atzo.

hor zain

Suancesek Eibarrekin entrenatzen segitzen du

Asteazkenean egin zuen Gontzal Suances aurrelariak lehen entrenamendua Eibarrekin, eta baliteke azkenean talde horretan gelditzea, Eibarrek aurrelari bakarra duelako uneotan (Iñaki). Suancesek Muciarekin zeukan kontratua eten egin du.

Owen hasi da berriro entrenatzen

Apirilean hankako lotailuetako lesioa izan zuenetik entrenatzeke egon da Michael Owen, Liverpooleko jokalariazte, baina jadanik osatu da eta hasi da berriro entrenatzen. «Gauzak patxadan hartuko ditut, ordea», esan du.

Palermok ez du penaltirik botako, azken seiak huts egin ondoren

Ez dabil fin Martin Palermo aurrelari argentinarra penaltiak botatzen; azkenaldian sei segidan huts egin ditu: selekzioarekin hiru —hirurak partiduberean— eta beste hirurak Boca Junioresekin. Azkene-k talde horretako entrenatzaileak erabaki du hurrena beste jokalaribatek botatzea penaltia.

Polemika sortu da Bayern Munichen fitxen inguruan

Ika-mika sortu da Bayern Munichen jokalariek irabazten duten diruari buruz. Izan ere, Mario Basser jokalariek uste du gehien irabazten duenak bezainbeste irabazi beharko lukeela —Stefan Effenbergekin adina—, eta horientzunda, beste jokalariek ere gauza bera eskatzen hasi dira.

Pele 2006ko mundiala Brasilek antolatzearen alde da

Brasilek 2006an Munduko Txapelketa antolatu nahi du, eta horretarako babes handia jaso du: Pele jokalariorhi mitikoarena. «1958ko mundialetik Brasilen atzerriko irudiaren alde ari naiz lanean», esan du Pelek.

Arraunketa ♦ Isuntza eta Santurtzi Urdaibairen nagusitasuna hausten saiatuko dira

Bizkaitarrak Bilbo Hirian

Hamalau traineru izango dira lehian gaur Nerbioi ibaian

Ramon Basaldua / Bilbo

HAMALAU traineru lehiatuko dira gaur iluntzeko 8:00etatik aurrera Bilbo Hiria estropadan. Bizkaiko Ligan ari diren hamar ontziak eta Deustu, Fortuna, Pontejos eta Santander izango dira nor baino nor erlojupeko estropadan. Bizkaiko Ligako zortzigarren jardunaldia da gaurkoa. Azpimarratzekoa da Deustuk gaurko estropada, etxekoa, baino ez duela egingo denboraldi osoan.

Honako ordena honetan abiatuko dira ontziak: Deusto, Fortuna, Pontejos, Santander, Santurtzi B, Portugalete, Zierbena, Santurtzi A, Arkote, Algorta, Kaiku, Lutxana, Isuntza eta Urdaibai.

Patroi aldaketa Bou Bizkaian

Bizkaiko Ligako zazpi estropada jokatu dira eta Urdai-baik bost garaipen erdietsi ditu eta Kaikuk eta Isuntzak bana. Kontuak kontu, *Bou Bizkaia* trainerua da faborito nagusia Bilbo Hiria estropada irabazteko.

Esan behar da aldaketa izango dela Urdai-baiko traineruaren lemaizain postuan. Asier Arego patroi elantxobetarrak atsedena izango du gaurko estropadan eta Anartz Villanueva gazte bermeotarra ariko da haren ordez. Horregaz batera, Patxi Bilbao eta Sabino Astigarraga entrenatzaileek arraunlari batzuei atsedena ematea erabaki dute. «Denboraldia luzea da eta arraunlariak zaindu egin behar dira» adierazi dio Patxi Bilbaok EGUNKARIARI.

BASALDUA

Urdaibai da gaurko Bilbo Hiria estropada irabazteko faborito nagusia.

Urdaibai faborito nagusia bada ere, Isuntza eta Santurtzi ezustekoa ematen saiatuko dira. Esan behar da *Sotera* gero eta hobeto ari dela. Ez da ahaztu behar santurtziarrek bigarren postua erdietsi zutela iragan igandean Portugaleteko banderan Isuntzaren aurretik.

Lekeitioko traineruari dagokionez, Josu Aboitizen mutilak denboraldi ona egingen ari badira ere, garaipen bakarra eskuratu dute. Sestaoko banderan erdietsi zuten garaipen hori Urdai-bairen aurretik. Estropada hori erlojupekoa izan zen eta errekan jokatu zen.

Euskal Ligako estropada Zumaian

■ EUSKAL LIGAKO A mailako zazpigarren estropada jokatu da datorren igandean Zumaian eguerdiko 12:00etatik aurrera. ETB1ek zuzenean eskainiko du lehia. Hiru traineru garrantzitsu ez dira izango Zumaiko banderan. Izan ere, Orio, Astillero eta Castro Espainiako Txapelketan lehiatuko baitira asteburuan Santanderren. Euskal Ligako B mailako hiru ontzi izango dira Zumaian hutsune horiek betetzeko.

Kontuak kontu, Ondarroa, Zarautz, Hernani eta Ur Kirolak lehiatuko dira lehenengo txandan; Zumaia, Getaria, Trintxerpe eta Donosti-Arraun bigarrenengoan eta Koxtape, Paisai San Pedro, Donibane-ko Arraunlariak eta Hondarribia hirugarrenengoan.

Koxtape da faborito nagusia Zumaiko bandera irabazteko. San Pedro, Donibane-ko eta Hondarribia ere Orio ez aritzea aprobetxatzen saiatuko dira igandean Zumaian.

Tau Baskonia ♦

Barruko jokoan ez dutela arazorik izango esan du Moralesek

Taldean elkar ezagutzen jarraitu behar dutela dio

Erredakzioa / Gasteiz

HERENEGUN gauean Estudiantes taldearen kontra Bilbon irabazi ostean (78-71), ondorio oso positiboak atera zituen Juanan Morales pibot bilbotarrak, ACB Ligan taldeak barneko jokoari dagokionez eman dezakeenari buruz: «Ez dut uste arazo gehiegirik izango dugunik Vandiver edo Alfonso Reyes bezalako pibot garrantzitsuak gelditzeko».

Moralesek pentsatzen du taldeak «minutu onak» jokatzeko ahalmena duela; bestalde, denboraldi ofizialaren hasiera gerturatzeko den bitartean, lagunarteko norgehiagoka eta entrenamenduetan taldea hobetzen joango den itxaropena du.

Bilboko norgehiagokan ez zuen ehuneko ehuneko jokatu Juanan Moralesek, tripako mina baitzuen jokalaria. Bost kilo galdu zituen norgehiagokaren aurreko egunetan.

Bennetten garrantzia

Adecco Estudiantesen kontrakoa ikusi ostean, Elmer Bennettek garrantzi gehiegi du Baskoniaren jokoan, Salva Maldonado-ren ustez.

Benett izan zen Estudiantesen kontra jokalaria onena. 13 puntu sartu eta taldearen joko oso ondo zuzendu zuen.

www.egunkaria.com

Otteyk ez du parte hartuko, positibo eman zuelako

Nandrolona aurkitu diote Jamaikako korrikalariari

Efe / Sevilla

UZTAILAREN 5ean Lausana-ko probetan positibo eman zuen Merlene Ottey jamaikarrak, eta, ondorioz, Sevillako Munduko Txapelketetan parte ez hartzea erabaki du korrikalariak. Hala jakinarazi zuen behintzat atzo Otteyren prentsa arduradun FKG komunikazio agentziak.

Agentzia horrek atzo emandako informazioaren arabera, nandrolona arrastotak aurkitu zizkieten Merlene Otteyri Lausanan egindako dopinaren aurkako kontrolean; substantzia hori giharrak handitzeko eta indartzeko erabiltzen da.

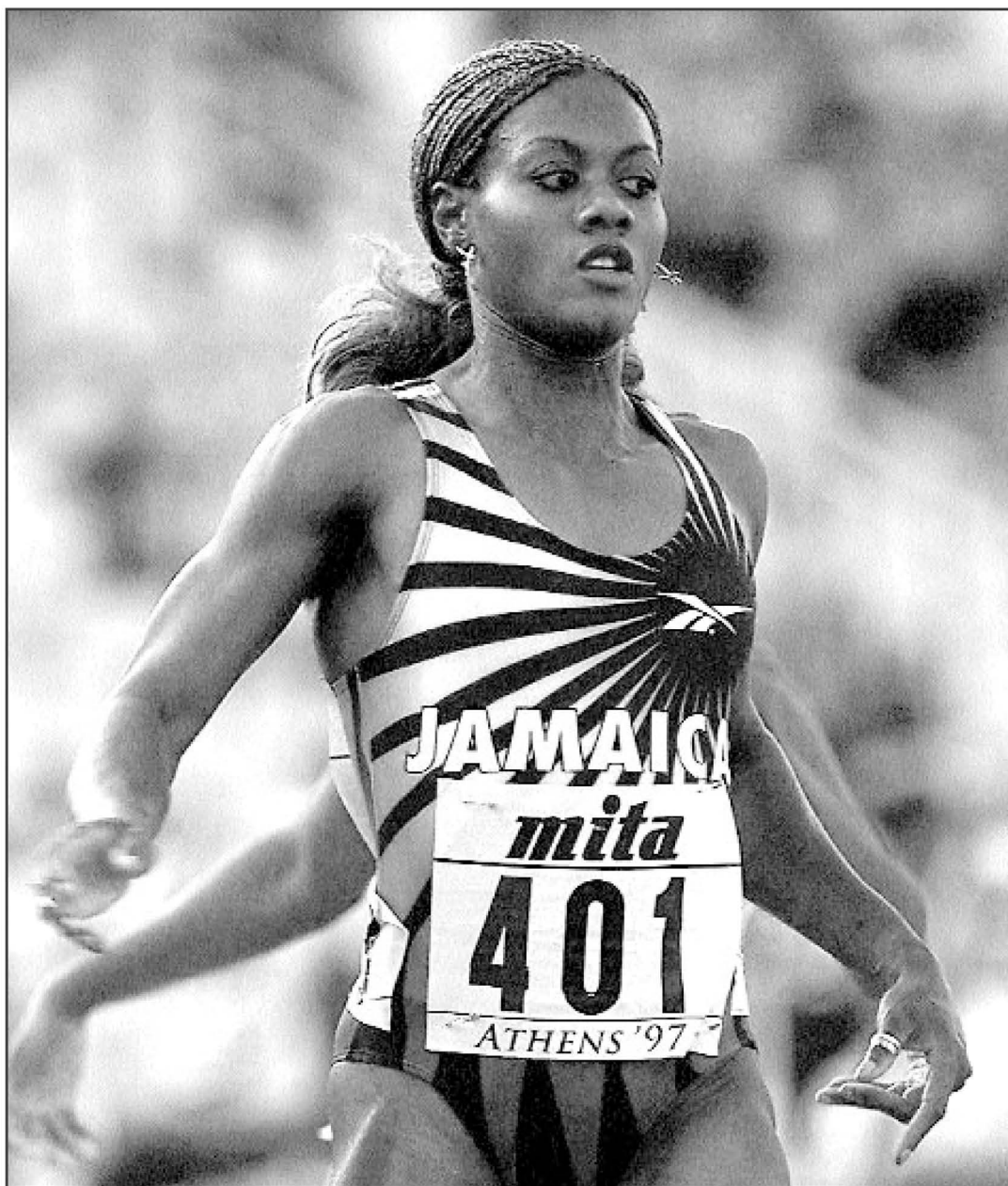
Hori dela eta, zigorra jaso aurretik Merlene Otteyk berak hartu du Munduko Txapelketetara ez aurkezteko erabakia. Oraindik ez du zigorririk jaso, Atletismoko Nazioarteko Federazioak berak ere atzo jakin baitzuen Otteyren positiboaren berri. Giorgio Reineri federazioko bozeramailearen esanetan, albiste oraindik baieztatu gabe zuten atzo, eta beraien ere us tekabea harrapatu zituen: «Sinestezina iruditzen zait albiste. Oso harrituta gelditu naiz komunikabi-

hitz bitan

34 domina: Marlene Ottey, bere 39 urterekin, domina sorta ederraren jabe da: 34 irabazi ditu, eta haietatik 14 Mundialetan. Urrezko bakarra irabazi du, baina: 1993an Stuttgarten, 200 metroetan.

deetan entzun dudanean, horren inguruko berririk ez bainuen», esan zuen Reinerik.

Orain, Munduko Txapelketan, Jamaikako selekzioa hankamotz geldituko da oso, Ottey korrikalaria gain, James Beckford luzera jauziko ere faltako baita Sevillan. Beckford txapeldunorde olinpikoak aurten ez du parte hartu Jamaikako txapelketetan, eta horregatik ez da ariko selekzioan. James Beckfordi ere efedrina aurkitu zioten iaz.

LIONEL CIRONEAU / AP

Merlene Ottey atleta jamaikarra.

Hirugarren kasua hilabete honetan

HILABETE beltza izaten ari da abuztua puntako atletismoarentzat, goi mailako beste bi atletak ere positibo eman dutelako: Javier Sotomayor altura jauzilari kubatarra eta Linford Christie 100 metroetako korrikalari britainiarrak. Sotomayorrek kokainarekin eman zuen positibo, baina atleta kubatarra esan du berak ez duela hartu horrelakorik, eta «justizia» eskatu du. Dena dela, hura herniako lesio batengatik geratu da Sevillara joateke eta ez dopin kontuagatik. Christie azken hilabeteetan Otteyarekin batera entrenatu da, eta iaz atletismoa utzi egin bazuen ere, aurten berriro agertu da, baina kontrol batean nandrolonarekin positibo eman du; legezko kopurua baino ehun aldiz handiagoa zeukan Christiek.

IAAFeko kideak 'shock' egoeran

JAVIER SOTOMAYORREK eta Linford Christiek positibo eman dutela jakin eta egun gutxira Marlene Otteyk ere positibo eman duela jakitea gogorra izan da Nazioarteko Atletismo Federazioarentzat, kontuan hartuta, gainera, bihar hasiko dela Sevillan Munduko Txapelketa. «Niretzat, eta IAAFentzat ere bai, *shock* bat da hau, atletismoko izar handia delako Ottey. Urteetan miretsi izan dugu», esan zuen atzo Sevillan IAAFeko idazkari nagusiak, Istvan Gyulaik. Oraindik ez dakite atletak zenbat nandrolona zeukan, «baina baieztatuta dago ohikoa baino kopuru handiagoa dela», esan zuen Gyulaik. IAAFeko idazkari nagusiaren ustez, «garbi dago gero eta zehatzagoak direla dopin kontrolak».

Nebiolo berriro IAAFeko presidente, espero bezala

Hurrengo lau urteetan ere Primo Nebiolo italiarra izango da Atletismo Amateurreko Nazioarteko Federazioko presidentea, atzo hautatu baitzuten berriro, espero zen bezala. Nebiolo zen hautagai bakarra. Italiarrak 76 urte ditu, eta seigarren legegintzaldia egingo du IAAFeko buru modura. Lou Dapeng txinatarra, Arne Ljungqvist suediarra, Lamine Diack senegalدارra eta Amadeo Francis puertorricarra izango dira presidenteordeak.

Abel Anton: «Atenasen urrea irabazi nuenean bezain ongi nago»

Abel Anton espainiarra izango da Martin Fiz arabarraren aurkari handienetako bat maratoian dominaren bat lortzeko garaian, eta Antonek berak esan duenez, oso sasoi onean dago. «Orain dela bi urte Atenasen urrezko domina irabazi nuenean bezain ongi nago».

Espainiako Poliziak dio Mundial «lasaiak» izango direla

Juan Cotino Espainiako Poliziako zuzendari nagusiak atzo esan zuen ez dutela arazorik espero, «mundial lasaiak izango direlako». Joan den urtarriaren 15etik ari omen dira Munduko Txapelketa prestatzen. Alde horretatik, 1992ko Bartzelonako Joko Olinpikoen garrantzi bera omen dute mundial hauek.

Maurice Greeneri maleta lapurtu nahi izan zioten

Maurice Greene atleta estatu batuarra Sevillako aireportuan kazetari baten galderei erantzuten ari zela, pertsona batek haren maleta hartu eta alde egiten saiatu zen lasterka. Ohartu bezain laster harrapatu zuen Greenek hura. Lapurrak ez zekien 100 metroetan munduko markaren jabea dela Greene.

Zazpi euskal atleta lehian

Martin Fiz, Montxu Miranda, Maite Zuñiga, Mikel Odriozola, Amaia Piedra, Nerea Azkarate eta Marta Mendia ariko dira mundialean

Testuak: Estitxu Elduaen

Martin Fiz • GASTEIZ, 36 URTE •

Fitxa

Proba	Maratoia
Marka	2.08:05
Palmaresa	1. Europako Txapelketan (Helsinki, 1994)
	1. Munduko Txapelketan (Goteborg, 1995)
	4. Joko Olinpikoetan (Atlanta, 1996)
	2. Munduko Txapelketan (Atenas, 1997)
Irteera eguna	Hilaren 21ean
Lehiaketa	Hilaren 28an (18:45etan)

«Oraingoz edozein dominarekin konformatzen naiz»

MARTIN FIZEK Mundial batean bere azken domina lortzeko aukera du Sevillan, laster erretiratzekotan baita arabarra. Aukerak behintzat baditu, eta aditu askok urrea lortzeko faborito dela uste dute. Bera gogotsu dago.

■ **Sevillako mundialeko maratoian urrea irabazteko hautagai jotzen zaitu Track and Fields atletismoko egunkari entzutetsuak.**

Bai, azkenaldian egin ditudan maratoi onengatik izango da. Nahiko aurrean ibili naiz aurtan parte hartu dudana lasterketa gehiengat, nahiko ondo aritu naiz, eta horregatik hautatuko ninduten faborito. Niretzat ohore handia da.

■ **Urrea da, beraz, Sevillarako zeure buruari jarri diozun helburua?**

Tira, urrea, agian, asko eskatzea litzateke. Oraingoz, edozein dominarekin konformatzen naiz, eta, urrea izan gabe ere, zilarra edo brontzea lortuta ere aski gustura nengoke. Nire helburu nagusia podiumean sartzea da. Noski, lepoan jartzen didaten domina urrezkoa bada, askoz hobe; esperantza ez da sekula galtzen.

■ **Horretarako moduan zaudela uste duzu?**

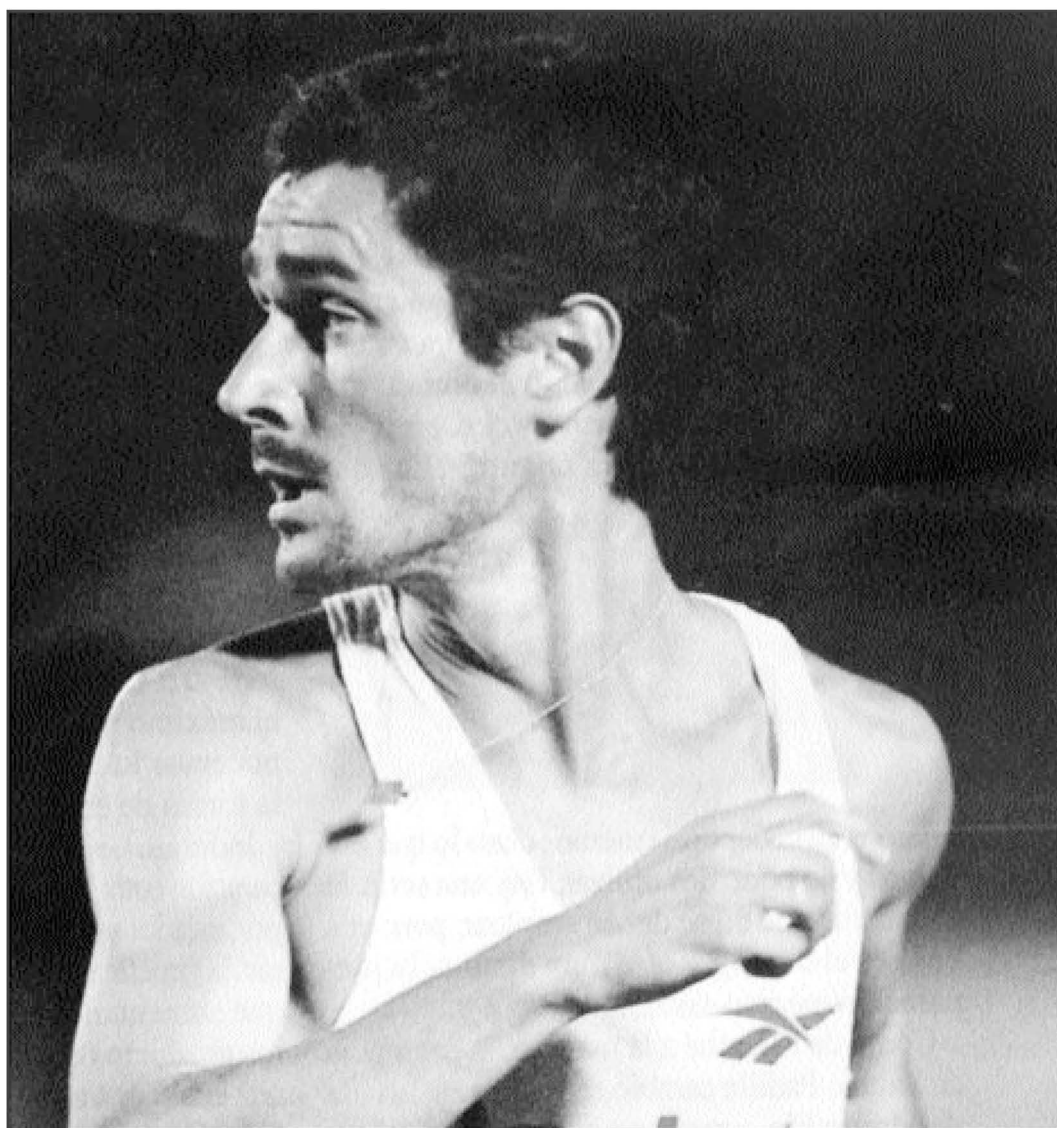
Ondo nago; gogo aldetik behintzat, Sevillarako gogo handiarekin. Orain, justu, Mallorcatik Gasteiza etorri naizenean, tenperatura aldaketa dela-eta gripe kaskar bat arrapatu dut, eta lehen bait lehen osatu nahian nabil. Baina Sevillarako guztiz sendatuta eta prest egongo naiz, eta oraingo gripeak orduan eraginik ez duela izango espero dut.

■ **Gogo aldetik ondo, eta sasoiz ere bai?**

Bai, gripearena egun gutxiko kontua izan da. Bestelakoan, entrenamenduetan oso ondo ikusi dut neure burua: gogor egin dut lan eta bere neurrian erantzun dit gorputzak. Sasoiz ere, banaiz emaitza ona lortzeko moduan.

■ **Zeuk esan duzun bezala, Mallorcaren eta Gasteizen artean tenperaturaren alde handia dago, eta Gasteizen eta Sevillaren artean ere bai. Bero egingo du Sevillan, eta horrek eraginik izan al dezake?**

Nigan ez behintzat, zeren beroari aise aurre egiteko egokitzen ibili bainaiz.

ARTXIBOKOA

Helburua

«Urrea asko eskatzea litzateke; edozein dominarekin konformatzen naiz»

Prestaketa

«Mallorcan pasa dut denboraldi bat girora egokitzen, eta beroak ez dit beldurrik ematen»

Mallorcan pasa dut denboraldi bat entrenatzen, eta Sevillan ez nuke arazorik izan behar. Gainera, proba arratsaldeko zazpiak inguruan izaki, ez du hainbeste-rainoko beroa egingo.

■ **Orduan, entrenamendu bereziak egiten ari zara mundialerako?**

Esan bezala, Mallorcan egon naiz beroari egokitzen. Hori da egin dudana entrenamendurik bereziarena. Erritmo gogorrean entrenatu naizen egunak ere izan dira: egunean hiru entrenamendu egin ditut, jateko eta lo egiteko soilik geldituz. Baina gogorrena pasa da, eta orain lasaiago nabil, Sevillara nekatuegi ez iristeko.

■ **Lasterketa gogorra izango da maratoia.**

Aurkari gogor ugari izango ditut. Esate baterako, Abel Anton gogor doa Sevillara, eta nik adina desiratzen du dominaren bat. Italiarrak eta Keniarrak ere beti ibiltzen dira puntan. Karrera irabazteko hautagai asko dago, eta borroka gogorra izango da.

■ **Urteak ere aurrera doaz, eta Sevillakoa zure azken mundiala izango al da?**

Bai, seguruenik bai. Hala

ere, momentuz Sevillakoa ez da nire erretiroa izango, datorren urteko Sidneyko Joko Olinpikoetan ere parte hartu nahi baitut.

■ **Orduan erretiroa agian datorren urtean, Sidneyko jokoan ondoren?**

Oraindik ez daukat guztiz erabakita, baina, ziurrenik Joko Olinpikoen ondoren konpetizioak uztea pentsatzen hasi beharko dut. Adin batetik aurrera gorputzak ez du nahi bezala erantzuten, eta, erdipurdi ibiltzea baino, nahiago dut behar den garaian uztea.

■ **Dopinaren inguruan albis-te asko egon da azkenaldia, zer deritzozu?**

Gai horren inguruan ez daukat asko esateko. Kirolaz kanpoko gai bat da hori, benetako kirola eta kirolarien izen ona zikintzen duen gai bat. Komunibakideek ematen diotuten garrantziak, gainera, min handia egiten dio atletismoari.

Maite Zuñiga • EIBAR, 35 URTE •

«Baliteke nire azken proba garrantzitsua izatea»

ERRETIROA hartzekotan dabil Maite Zuñiga, eta, hori baino lehen, iaz Europako Txapelketetan erakutsi zuen itxura kaskarra hobetu nahi du Sevillako Atletismo Mundialean: «Iaz finalean postu on bat lortzeko asmoarekin joan nintzen, eta gero finalean sartzen lanak izan nituen. Aurten helburu xumeago bat jarri diot neure buruari: finalean sartzea. Maila hori emateko moduan naizela uste dut behintzat. Nire azken proba garrantzitsua izan daiteke, eta behar bezala agurtu nahi dut».

Izan ere, atletak berak aitortzen du gero eta gehiago kostatzen zaiola elite mailari eustea: «Punta-puntan ibiltzeko ez bada, ez zait komeni atletismoan jarraitzea. Nire urteek ez dute barkatzen. Gero eta gehiago kostatzen zait onenen artean sartzea, beraz, nahiago dut aurrean geldituko naizen ametsik ez

egitea». Hala ere, esperantza izpiren bat badu oraindik Eibarkoak: «Hori bai, lehen bost postuetan sartuz gero, nire erretiroa datorren urtea arte atzeratuko nuke, eta Sidneyko Joko Olinpikoetara joango nintzateke».

Oso denboraldi gogorra

Denboraldi hau oso gogorra izan da Maite Zuñigarentzat, eta lesio dezente izan ditu. Lesio horiek, gainera, ez diote Sevillako Mundiala behar bezala prestatzen utzi: «Belaunean izan nuen aurrena tendinitisa, aztaletan izan nituen arazoak gero, eta, azkenik, aldaka guztiz puztuta eta minduta izan dut. Hori guztia behar bezala sendatzeko, denbora asko egon naiz geldirik; bost hilabete inguru. Ondorioz, Espainiatik kanpo konpetitzeko aukerarik ez dut izan, eta

MIKER UHARTE

horrela mundiala ezin da behar bezala prestatu».

Maite Zuñigaren azken proba izango da, beraz, ziu-rrenik Sevillako mundiala. Baina atletismoaren mundua guztiz lagatzeko asmorik ez du Zuñigak. «Urtebete atsedenerako hartuko dut, eta, atletismoko entrenatzailer izateko titulu ofiziala ateratzeko kurtso bat gelditzen zaidanez, hori amaitzen saiatuko naiz». Izan ere, atletismoko entrenatzailer izan nahi

Fitxa

Proba	1.500 metro
Marka	4:00.59
Palmaresa	6. Joko Olinpikoetan (Bartzelona, 1992) 8. Europako Txapelketan (Helsinki, 1994) 8. Munduko Txapelketan (Goteborg, 1995) 4. Munduko Txapelketan (Atenas, 1997)
Irteera eguna	Hilaren 21ean
Lehiaketa	Hilaren 25ean

du orain Maite Zuñigak, eta titulua ateratzea lortzen ez badu, egun bere entrenatzailer denari laguntzen arituko

da: «Niri erakutsi didatena orain neuk besteei erakustea gustatuko litzaidake», esan zuen eibartarrak.

Amaia Piedra • BILBO, 27 URTE •

«Deitu izana aparteko saria izan da»

NAZIOARTEKO txapelketetan ibiltzea zer den badaki Amaia Piedrak —pista estaliko Europako txapelketetan lehiatu zen Bizkaikoa lehen aldiz nazioartekoetan— baina aurtengoa aire libreko lehen mundiala du eta ilusioa handiarekin doa Sevillara. Bere hitzetan, «mundial batean aritzea edozein atletaren ametsa da», eta, noski, berea ere bai: «Denboraldi osoan gogor egin dut lan, eta Sevillarako deitu izana aparteko saria izan da niretzat», aitortu zuen.

Hala ere, mundialean aritzeko eman dioten aukera hori ez du alferrik galdu nahi eta, behin bertan egonik, finalera iristea eskatzen dio bere buruari: «Finalean egoteko ahalegin guztiak egingo ditut, eta horretarako gai ikusten dut nire burua». Hala ere, badaki Amaia Piedrak bere esku bakarrik ez dagoea finalerako txartela: «Zorte-

GARA

Fitxa

Proba	5.000 metro
Marka	15:32.55
Palmaresa	3. 1998ko Txapelketa Iberoamerikanoetan 22. Munduko Kross Txapelketan (1998)
Irteera	Hilaren 24an
Lehiaketa	Hilaren 27an

ak ere apurtxo bat lagundu beharko dit. Ea txanda azkarrean korritzea dudana, eta aurkari gogorrenak bestean aritzen diren. Asko eskatzea da, baina...».

Sevillako beroak zertxobait izutzen du Maite Piedra, «lasterketa berandu izan arren, sargori beti egiten baitu han». Baina beroak «aurkariei kalte handiagoa egiteko esperantza» dauka. Beroak baino beldur handiagoa ematen diote, ordea, nerbioek: «Nire lehen mundiala da, etxetik nahiko gertu gainera, eta hainbeste jenderen aurrean ez dakit kirioak nola izango ditudan». Dena den, beldur eta kirio eta guzti, lan ona egiteko esperantza da, «entrenamendu oso gogorrrak egin eta gero». Beroa dela eta, eguneko ordurik sargorienetan entrenatzen ibili da bizkaitarra, eta orain «indarrak gordetzen» ari da azken probarako.

Nerea Azkarate • PORTUGALETE, 25 URTE •

«Marka hobetzera noa»

APARTEKO denboraldia egin du Nerea Azkaratek —besteak beste, urrezko domina eskuratu zuen Espainiako atletismo txapelketan—, eta, lan on horri esker, bere lehen Munduko txapelketan parte hartuko du: «Bai Espainiako urreak eta bai mundialerako deiak ezustean arrapatu naute». Lehen mundiala izaki, aparteko gogoarekin doa Sevillara Azkarate, eta bere markaren bueltan ibiltzearekin konformatzen da: «Mundialean bertan egotea izugarria da niretzat, ia sinestezina. Han egotearekin bakarrik denboraldi hasieran niretzat eskurazina zirudien ametsa lortu dut. Orain, nire marka hobetzea izango da nire helburua; horrekin konformatzen naiz». Bere buruari ipini dion helburu hori lortzeko gogor entrenatu da bizkaitarra, eta lortuko duelakoan dago.

GARA

Fitxa

Proba	100 m. hesidunak
Marka	13.67
Palmaresa	1. Espainiako Junior Txapelketan (1992-93) 1. Espainiako Promesa Txapelketan (1995-96)
Irteera	Hilaren 24an
Lehiaketa	Hilaren 28an

Atletismoa Munduko Txapelketak Sevillan

Montxu Miranda • SANTURTZI, 22 URTE •

«Finalean sartzea dut xede; hortik aurrera, ikusiko dugu»

XOUSE SIMAL

MONTXU MIRANDAK bere bigarren mundiala du Sevillako: aurrenekoan duela bi urte hartu zuen parte, Atlantan, baina zorte txarra izan zuen orduan bizkaitarrak: aurreneko jauzian orkatila bihurritu zuen koltxonetatik jaisterakoan. Aurten zori hobea izatea espero du Mirandak: «Duela bi urteko esperientzia ahaztu eta Sevillan lan on bat egiteko asmoarekin noa, maila onean nagoela erakusteko».

Horretarako, finalerako sailkatzea du helburu San-

Fitxa	
Proba	Pertika jauzia
Marka	5,71 metro
Palmaresa	1. Espainiako Txapelketan (1998) 2. 23 urtez azpikoen Europako Txapelketan (97) 8. Munduko Txapelketan (Paris, 1997)
Irteera eguna	1. Iberoamerikako Jokoetan (Lisboa, 1998)
Lehiaketa	Hilaren 21ean Hilaren 24an (19:00etan)

turtzikoak: «Oraingoz, finalean sartzea dut xede, eta hortik aurrera, ikusiko dugu. Finalean leku on bat

lortzea konplikatuagoa izango da, inondik ere, mundialean, noski, munduko oneak ariko baitira. Baina

beno, finalean sartzearekin konformatzen naiz momentuz», esan digu atleta bizkaitarrak. Gainera, horretarako aukerak baditu 22 urteko gazte horrek: bere marka 5.71metrokoa da, eta, bere esanetan, «horren bueltan ibiliz gero, finalean sartzeko arazorik ez da egongo». Bere buruarekin konfiantza badu, gainera, Montxuk: «Azkenaldian nahiko jauzi onak egin ditut, eta Sevillan okerrago ibiltzeko arrazoirik ez dut ikusten. Oso gogor entrenatu naiz, eta ordainetan finalean sartzea espero dut».

Sustoa Sierra Nevada

Berak esan bezala, entrenamendu gogorra egin du Bizkaiko atletak Atletismoko Mundiala prestatzeko, eta susto txiki bat ere izan zuen Sierra Nevada: «Jauzi egiten ari nintzela min hartu nuen, eta une hartan mundialean aritzeko arazoak izango nituela pentsatu ere bai. Zorionez, uste baino arinagoa izan da lesioa, eta azkeneko astean atsedean hartzen egon banaiz ere, probako egunean arazorik ez dudala izango ziurtatu didate». Madrilen da orain, beraz, Montxu Miranda, atsedean hartzen. Larunbatean bertan joango da Sevillara eta han pasatuko ditu proba aurreko azken egunak.

Mikel Odriozola
• ERRETERIA, 26 URTE •

ARTXIBOKOA

Fitxa	
Proba	20 km. martxa
Marka	3.47:24
Palmaresa	48. Munduko Martxa Txapelketan (97) 4. Europako Txapelketan (98)
Irteera	Hilaren 18an
Lehiaketa	Hilaren 21an

«Kostako zait iazkoa hobetzea»

SEKULAKO ezustekoa eman zuen iaz Mikel Odriozolak Europako txapelketetan laugarren postua lortu zuenean. Orduan 50 kilometroetako proban hartu zuen parte; aurten, ordea, 20 kilometroetan ariko da, ez baitzuen 50ekoetara sailkatzea lortu. «20 kilometroetako distantzia berria da niretzat, eta dakit nola moldatuko naizen», esan digu Erretereriakoak. Hala ere, entrenamenduetan ikusi duenarekin, lasterketa ona egiteko moduan dela uste du: «2.000 metroko alturan dagoen errendimendu altuko zentro batean 21 egun pasatu ditut, ahalik eta ondoen prestatzen, eta nahiko ondo ikusi dut neure burua».

Baina ilusio handirik egiten ez da ausartzen, badaezpada: «Iaz ezustekoa eman nuen, baina aurten zer gertatuko den ezin da jakin. Entrenatzailea eta biok aurreneko zortzietan sartzearekin konformatzen gara, baina... Ez dakit». Hala ere, postu hobea lortzeko esperantza ez duela guztiz galdu ere aitortu digu atleta gipuzkoarrak: «Iaz ere sekulako ezustekoa eman nuen, eta hori haustea kostako zait. Baina nork daki!».

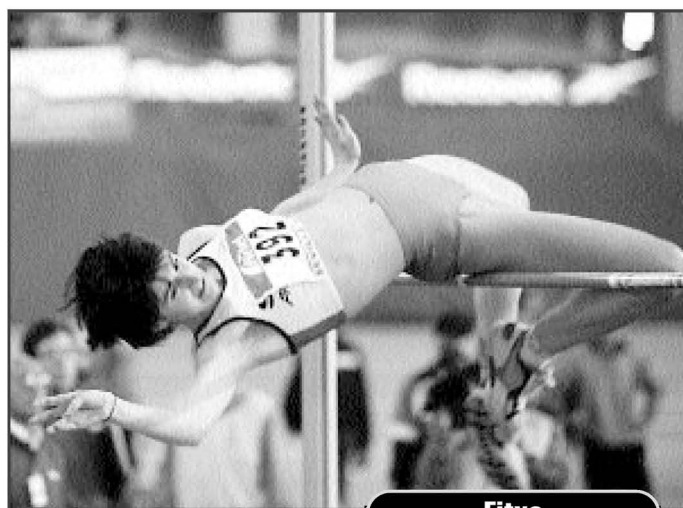
Marta Mendia • IRUÑEA, 24 URTE •

«Finalerako sailkatu nahi dut»

DUELA denbora dezente jakin zuen Marta Mendia nafarrak Atletismoko Munduko Txapelketarako sailkatu zela. Izan ere, oso denboraldi ona egin du: Espainiako txapelduna da pista estalian eta aire librean. Horregatik, mundialerako sailkatzeak ez du harritu Mendia: «Oso erregular ibili naiz, eta sailkatzeko behar den gutxiena behin baino gehiagotan lortu dut».

Orain, behin mundialean egonda, finalera sartzea du amets Nafarroako atletak: «Mundialera iristearekin bakarrik konformatzen nin-

tzen denboraldi hasieran, baina orain finalera sailkatu nahi dut». Badaki horretan lanak izango dituela: «Lasterketa oso zaila izango da, eta ni neu neure mailan ibili arren, besteen laguntza ere beharko dut». Estreinako mundiala izaki, urduriegi jarriko den beldur ere bada Mendia; «gainera, jende asko egoteak kontzentrazioa galtzeko arriskua ekartzen baitu». Hala ere, jendearen beldur ez dela aitortu du nafarrak: «Jende asko egoteak, dena den, animoak goian mantentzeko balio du».

SERGIO CARO / EFE

Entrenamenduetan, behintzat ari da saiatzen: «Atleta askok, txapelketetako bezperetan atsedena hartzen dute, baina ni azken eguna arte sekula baino gehiago ari naiz entrenatzen. Ez naiz aparteko teknikarik erabiltzen ari, baina normalean baino lan gehiago egiten ari naiz».

Fitxa	
Proba	Altura jauzia
Marka	1,90 metro
Palmaresa	1. Espainiako Indoor eta aire librean (97-98) 8. Europako Indoor Txapelketan (98)
Irteera	Hilaren 24an
Lehiaketa	Hilaren 27an

Txirrindularitza ♦ Mercatone Uno taldea ere ez da izango Vueltan

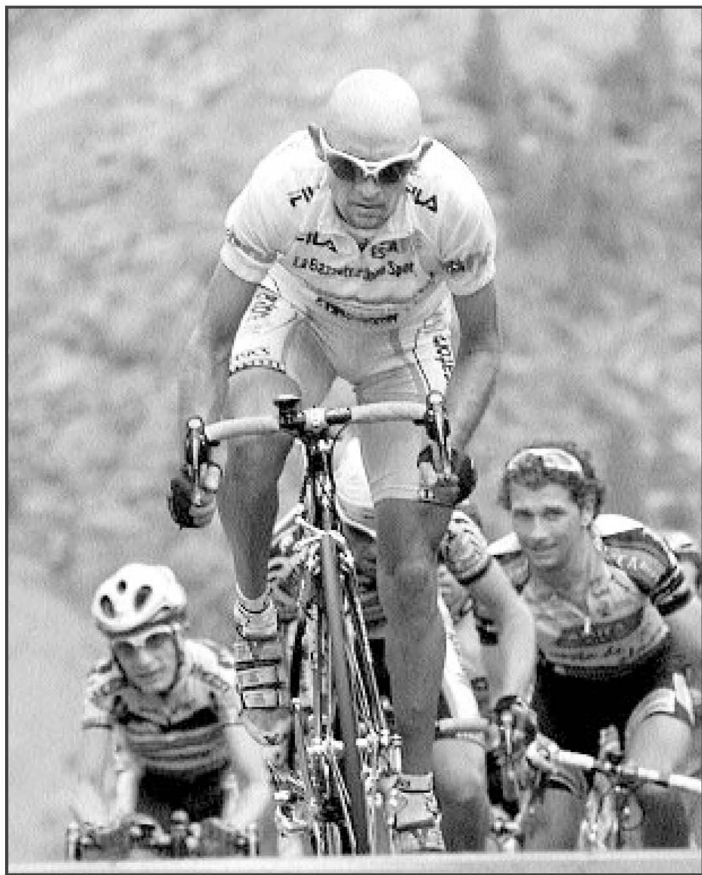
Marco Pantani ez da Espainiako Itzulian ariko

Italiarra oraindik ez omen dago lehian aritzeko prest

Erredakzioa / Donostia

GIROTIK aurreko ekainaren 5ean kanporaua izan ondoren, Marco Pantani txirrindulari italiarra oraindik ez omen dago Espainiako Itzuliko maillota lortzeko lehian aritzeko indarrekin, eta horregatik italiarrak ez du aurtengo Vueltan parte hartuko. Txirrindulariak ez du hedabideekin hitz egin nahi izan, baina bere taldeko zuzendari Giuseppe Martinellik esan zuen oraindik burumakur dagoela. «Hobeto dago, egunero hiru ordu entrenatzen da, baina garbi dagoela pentsatzen du berak. Arazoa ez da berea bakarrik, denena baizik», azaldu zuen Martinellik.

Mercatone Uno taldeko zuzendariak adierazi zuenez herenegun italiarrarekin hitz egin zuen, eta horrek Vuelta korritzeko baldintzetan ez dagoela azaldu zion. Martinelliren hitzetan Pantani ez litzateke oraindik gauza izango irailaren 4an Escartin edo Olanori aurre egiteko. Gainera, denboraldi hasieran bere xedeak Giroa eta Mundiala zirenez, Vueltan ez parte hartzea ez omen da italiarrarentzat inongo traumarik. Txirrindularitzako Mundiala Verona hirian izango da dato-

MONDELO / EFE

Pantaniren xedea orain Munduko Txapelketa da.

rreren urriaren 10ean, eta orain Pantaniren helburua hori da.

Giroko eta Tourreko txapeldun ohia Burgosko Itzulian parte hartzeko gogo handiz zegoela esan zuen bere zuzendariak, Espainiako Itzulia prestatzeko asmoz. Azkenean, ordea, belauneko

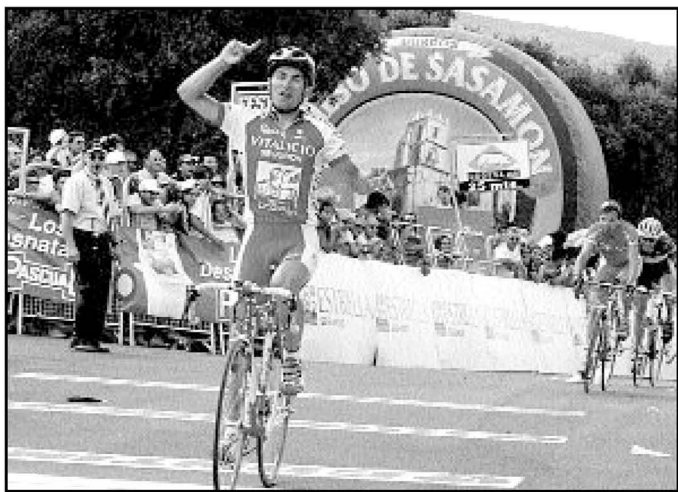
arazo batzuek Burgosen egotea eragotzi zioten, eta Vueltan ez egotea ere erabaki du.

Pantani ez egoteaz gain, Mercatone Uno taldeak ere ez du Vueltan parte hartuko. Bere ordez Cantina Tollo sartuko da Unipublicek aurkeztuko duen zerrendan, hori baitzen lehen erreserba.

Smetanine garaile esprintean

Erredakzioa / Donostia

ESPRINTEAN amaitu zen atzo ere Burgosko Itzuliko etapa, eta Serguei Smetanine (Vitalicio Seguros) errusiarra nagusitu zen, Laurent Dufaux eta Abraham Olanoren aurretik. Anoetarrak lider izaten jarraitzen du. Itzuliko etapa luzeenean aurreko egunetako eskema errepikatu zen: lehenengo Cagigasek egin zuen ihes, gero Rosciolik, baina azken mendatean, Alto de San Juan del Monten, italiarrak ihes egin eta 150 kilometroren ondoren, tropelak harripatu egin zuen, eta helmuga esprintean sartu ziren. Aurretik, ordea, Vitalicio taldeak eraso jo eta hegaletik

FEDERICO VELEZ / EFE

Dufaux eta Olanoren aurretik sartu zen Smetanine helmugara.

jotzen zuen haizeak abanikoak sortu zituen.

Olano anoetarrak lider jarraitzen du, eta gaur itzuli-

ko etapa gogorrenari egin beharko dio aurre. Lagunas de Neilako gainean amaituko da etapa.

laburrean

GORKA BILBAO

Andrinua ere ETBn komentaria. Genar Andrinua Athleticeko jokalaria ohia izango da, besteak beste, ETBk denboraldi honetan izango dituen aurpegi berrietako bat. Normalean komentaria aritzen diren kirolari ohiek ere jarraituko dute aurtengo ETBn.

FORMULA

■ **Schumacherri beste azterketa bat egingo diote gaur, hobeto jakiteko nola duen bere eskuin zangoa**

ABUZTUAREN 6an Michael Schumacherri egindako azken azterketa medikoan Ferrari pilotua oraindik gidatzeko moduan ez zela esan zioten, baina Alemaniakoak lehenbailehen itzuli nahi du pistetara. Horregatik, gaur bigarren azterketa egingo diote Schumacherri bere eskuin zangoan. Uztailaren 5ean tibia eta peronea puskatu zituen Michael Schumacherrek, eta orduraz geroztik ez du lasterketetan parte hartu Ferrariren pilotuak.

SASKIBALOA

■ **Wang Zhizhi txinatarra ez du salduko bere taldeak, eta ondorioz ezingo du Dallas Mavericksekin jokatu**

DALLAS MAVERICKS Wang Zhizhi pibote txinatarra fitxatu nahian ibili da azken aldian, baina bere ahaleginak bertan behera geratu dira jokalaria egungo taldeak ezezkoa eman eta gero. Bayi Rocketseko jokalaria da Zhizhi, eta talde horretako nagusiaren esanetan, «orain NBAr joatea kaltegarria da jokalaria errentzat eta taldearentzat berarentzat ere». 2,12 metroko altuera du Wang Zhizhik, eta Txinako ligako jokalaria onena da. Bertako azken bost ligak irabazi ditu Bayi Rockets taldearekin.

XAKEA

■ **Vladimir Akopian Munduko Txapelketako finalean da Michael Adamsi irabazi eta gero**

FINALEKO lehen txartela lortu zuen atzo Vladimir Akopian Armeniakoak Michael Adamsi finalerdia irabazi ostean. Aurreko igandean, finalerdietako lehen jardunaldian, irabazi egin zion Akopianek Adams maisuari, eta atzoko bigarren saioan berdinduta gelditu zirenez, Armeniakoarentzat izan da txapelketako finalean aritzeko aukera. Finalean, Alexandre Chalifman eta Liviu Nisipeanyren arteko final-erdietako garailearen aurka jokatu du Vladimir Akopianek.

KIROLDEGIA

■ **Dopin kasuak ugaritu direla eta, kezkatuta agertu da Txinako Gobernua**

AZKENALDIAN Txinako kirolariek emandako positiboak direla eta, bere kezka agertu zuen atzo Txinako Gobernuak. Partidu Komunistaren egunkari ofizialean kaleratu artikulua batean, Txinako kirolarien artean debekatutako substantziak hartzeko ohitura handia dagoela onartzen dute gobernuko ordezkari batzuek, eta hori nola edo hala kentzeko beharrezko neurriak hartuko dituztela.

Pilota ♦ Euskal enpresariak Muntion eta Iturza errioxarrei erosi die beraien partaidetza

Vidarte, Aspeko akziodun nagusia bilakatu da

Eibarkoa pilota enpresaren %60aren jabe da orain

Ramon Basaldua / Bilbo

FERNANDO VIDARTE enpresari eibartarra Aspe pilota enpresako akziodun nagusia bilakatu da Muntion eta Iturza pilotari ohiei enpresan zuten partaidetza erosi ondoren. Erosketa gauzatu ondoren Fernando Vidarte Aspe enpresako akzioen %60aren jabe da.

Aspe pilota enpresak bost jabe zituen: Muntion, Iturza, Salaberri eta Iribarren errioxarrak eta Fernando Vidarte eibartarra. Bakoitzak enpresaren %20a zuen. Fernando Vidartek erosi egin die euren partaidetza Muntion eta Iturza eta egun Asperen akzioen %60aren jabe da. Gauzak horrela, egun ezin da esan Aspe enpresa errioxarra denik, akzioen gehiengoa euskal enpresari baten eskuetan dago-eta.

Arduradun berriak izendatuko dituzte

Gainerako akzioak Salaberri eta Iribarrenen eskuetan badaude ere, ikusi egin beharko da zer gertatzen den

JOSEBA OLALDE

Fernando Vidarte eta Javier Salaberri, Aspek egindako aurkezpen batean, Titin, Capellan, Eugi eta Elkororekin.

etorkizunean. Salaverri eta Iribarrenek ez dute ezer erabakitzeke aukerarik izango eta litekeena da euren partaidetza saltzea. Eskaintza mahai gainean izango dute behintzat. Beste kontu bat izango da Aspen jarraitzea erabakiko duten ala ez.

Fernando Vidarte enpresako akzioen %60aren jabe egin izanak ekarriko duen lehenengo ondorioa estatutuen aldatzea izango da. Horretaz gain, arduradun berriak izendatuko dituzte Aspen —zuzendaria eta gerentea besteak beste— eta

haien aurkezpena irailaren hasieran egingo dute.

Enpresari eibartarra joan zen urteko maiatzean sartu zen Aspen eta hamabost hilabetetan enpresaren kontrola lortu du. Atzean geratu dira Muntion, Iturza, Irazola, Dani eta beste batzuk.

Eugi eta Otxandorena aise Atano III.lean

E. Telleria / Donostia

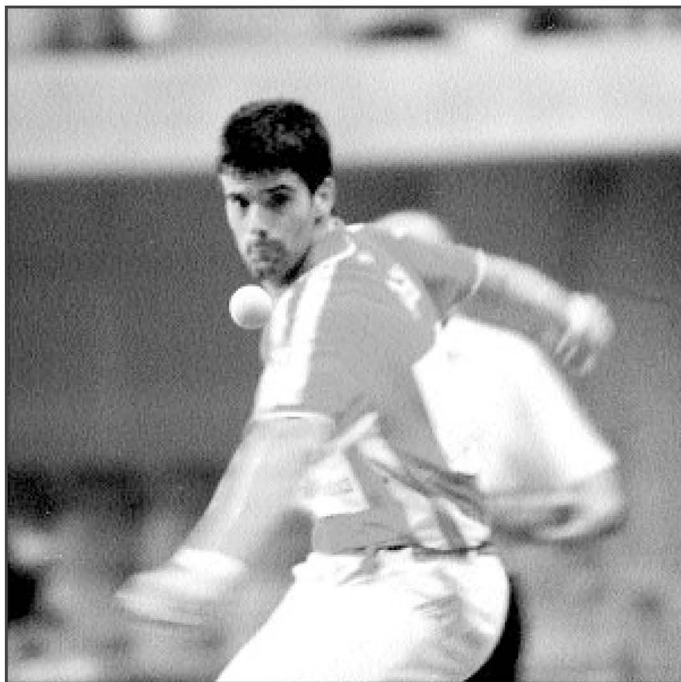
ASPEREN Donostia Torneoak badu bere lehenengo bikote finalista: Patxi Eugi eta Iñaki Otxandorena. Atzo goizaldean amaitutako finalerdian, 22-11 hartu zituzten mendean Iñaki Esain eta Oscar Lasa, eta Titin III.a Zezeaga edo Olaizola II.a Elkororen kontra jokatu beharko dute datorren asteleheneko finala.

Aise nagusitu ziren Eugi eta Otxandorena. 6-0 aurreratu eta etengabe joan ziren markagailuan aldeak handitzen. Oscar Lasak ez zuen inondik inora ere Otxandorena mendean hartzea lortzen —ez zen Etxarrikoa bere ohiko mailan aritu atzo— eta Patxi Eugiri aukera eman

zion horrek jokoan sartu eta bere erritmoa ezartzeko. Partiduko pilotaririk onena izan zen. 14 tanto egin zituen orotara —hiru sake eta beste hiru errebote tartean—.

Itxura horretan, Iñaki Esainek ez zuen jokoan sartzeko aukerarik izan kasik. Ez da, gainera, horrelako aukerak asko gustatzen zaizkion pilotaria eta sartu zenean ere presaka sartu zen eta ez zuen tantoak amaitzen asmatu. Lasak eta berak egindako tantoak gehiago izan ziren Eugi eta Otxandorenaren hutsak.

Irabazleek hutsunerik gabeko joko sendoa agertu zuten. Eugi kolpez eta erasorako senez, eta Otxandorena oso seguru.

JOSEBA OLALDE

Patxi Eugi asko sartu zen jokoan, eta bere pilotazoeekin erabaki zuen.

Urreta I.ak koska gaitza du gaur, Aizpururen kontra

E.T. / Donostia

BINGO LONDRES buruz buruko txapelketan beste urrats bat egin nahi du gaur Jesus Mari Urretabizkaia oriotarrak. Hura da egun, txapelketa lehenengo eskailera mailatik hasi eta aurrera jarraitzen duen pilotari bakarra. Aurtengo txapelketako ustekabe nagusia. Gaur Galarretan, koska gaitza dauka. Pello Aizpururen kontra jokatu beharko du final-zortzirenetako partidua. Irabazleak, Jon Eizagirrenen kontra jokatu du final-laurdenetan.

Elizalde, Matxin eta Altuna II.a utzi ditu Urretabizkaia I.ak orain arte txapelketatik kanpora. Joko sendoa ari da erakusten. Ez zaio pitzadura-rik ikusten. Sakean asmatzen ari da eta, batik bat, ikaragarri dabil defentsan. Pello Aizpuru, ordea, pilotari handia da buruz burukoan. 1993an irabazi zuen bere txapel bakarra, baina 1988, 1994 eta 1995 urteetako txapeldu-naordea da. Txapela janzteko hautagaien zerrendakoa, beraz.

Ezkurra bigarrenen

Txapelketakoaren ostean, estelar bikaina jokatu du gaur Galarretan. Ezkurra Angel Lekunberriekin, Garikoitz Altuna eta Jon Eizagirrenen kontra. Ezkurra ari da bere ohiko jokoa berreskuratzen pixkanaka. Kontrario latzak jarri dizkiote gaur.

gaurko partidukoak

NAVARRETE. 18:00.

- Gorostiza-Balerdi / Minguez-Nalda III.a
- Salaberria-Taberna / Barberito VI.a-Arretxe.

TAFALLA. 20:00.

- Atxa-Iparragire / Txafee-Sukia
- Eugi-Elkor / Titin III.a-Lasa III.a.

ALFARO. 19:30.

- Goñi I.a-Gabarri II.a / Dani-Alberdi III.a
- Etxaniz-Apeztegia / Capellan-Auxkin.

GALARRETA. 16:00.

- Agirresarobe-Urko / Zeberio I.a-Badiola
- Bingo Londres Txapelketa: Aizpuru / Urreta I.a
- Ezkurra-A.Lekunberri / Altuna II.a-Eizagirre
- Kalonge-Imaz / Berziartua-Zandio.

DEPORTIVO. 22:30.

- Bilbo Hiria Zestapunta finalerdia: Alberdi I.a-Arriaga / Konpa-Aranburu
- Iriondo-Garrido / Sanchez-Torre
- Urkijo-Beldarrain / Ziskar II.a-Gorostiaga.

MAULE. 22:30.

- Mauleko Torneoako finala: Egiguren anaiak / Etxalus-Ohurte.

HELENA TOUYAROU-PHAGABURUK EGIN DITU EUSKADI SARIA JASO ZUEN ELEBERRIAREN ITZULPEN LANAK

Aingeru Epaltzaren 'Tigre ehizan' liburua frantsesez irakur daiteke

■ Euskal idazle anitz espainolez irakurtzen ahal badira ere, eleberri idazle gutxi ezagutzen ditu frantses irakurleriak

■ Bernardo Atxagaren ondotik, Aingeru Epaltzaren eleberria irakur daiteke frantsesez, Auberón argitaletxeak eskainirik.

■ *Tigre ehizan* liburuaren katalanezko bertsioa kalean dago, eta datorren urrian espainolezkoa plazaratuko da

Lutxi Fourcade / Baiona

AINGERU EPALTZA idazle ospetsua bada ere Euskal Herrian eta Espainian, inor gutxi ezagutzen du frantses estatuan. Izan ere, idazle nafarraren eleberriak irakur daitezke euskaraz edo espainolez, baina ez frantsesez. Hutsune hori betetzeko asmoz, Auberón argitaletxeak *Tigre ehizan* eleberria frantsesez argitaratu du. *A la chasse au tigre* liburua aurkeztu zuen atzo Antoine Burgetek, Auberón argitaletxe-ko zuzendariak.

Tigre ehizan eleberria 1996an argitaratu zuen Aingeru Epaltzak. Historia 1936. urtean iragaten da Espainia-ko Gerraren garaian, eta idazleak gerlak berezi zuen familia bat aipatzen du. Bi mundu ezberdinetako gerta-kizunak zehazten ditu, Venezuelan eta Euskal Herrian. «Euskarazko eleberriak nahiko harrera ona izan zuen iparraldean, hurbiltasun geografikoarengatik beharbada», adierazi zuen Aingeru Epaltzak atzo. Hain zuzen ere, eleberriaren zati handia Larresoron iragaten da, Martintxo izeneko pertsonaia gaztearen inguruan.

Idazlearen aburuz, eleberria frantsesez argitaratzea beste urrats garrantzitsu bat izanen da, hots, liburuaren bigarren bizitza bat bezala. Liburua dagoeneko katalanez argitaratua izan da, eta bertsio espainola datorren urrian aterako da. «Istorio bat idatzi dut euskaraz, baina ez da euskal historia. Itzulpenari esker, erakutsiko dugu horrelako istorioak ulergarriak direla mundu osoan», adierazi du Epaltzak.

Itzulpen arazoak

Liburua kaleratu zenean, 1996an, hainbat zailtasun izan zituela merkatuan sartzeko oroitu zuen atzo Xabier Mendigurenek, Elkarlanean argitaletxe-ko kideak. «Aingeru Epaltzaren euskara ez da

BOB EDME

Xabier Mendiguren, Aingeru Epaltza eta Helena Touyarou-Phagaburu, atzo Baionan egin aurkezpenean.

Euskal liburuak itzultzeko zailtasunak

■ EUSKAL idazle gutxi irakur daiteke frantsesez. Izan ere, gaur egun, Bernardo Atxaga, JosAnton Artze eta Aingeru Epaltzaren obrak baizik ez dira irakurgai frantsesez. «Argitaletxeak bere gain hartu behar ditu itzulpen lanak, eta

anitzek ez dute horrelako inbertsiorik egin nahi», adierazi zuen Xabier Mendiguren Elkarlanean argitaletxe-ko literatura koordinatzaileak.

Aingeru Epaltzaren liburua 1996an jasotako Euskadi Sariari esker itzulia

izan da. Hain zuzen ere, liburua itzultzeko gastuak bere gain hartzen ditu sariak. «Aukera paregabea izan da Epaltza eza-gutarazteko frantses irakurleriari», gaineratu zuen Mendigurenek.

Geroari buruz, Elkarlanean taldeak

asmoa luke bide beretik jarraitzeko. Alabaina, zailtasunak ditu argitaletxeak aurkitzeko. Mendigurenen aburuz, aterabide bakarra litzateke laguntza berezia erdiestea bote-re publikoetatik, itzulpen lanak bere gain hartzeko.

gehien erabiltzen dena, hots, batua-gipuzkoarra. Nafarroako hitz asko sartzen ditu eta liburuetan biderkatzen den historia nabari da hizkuntzan ere», azaldu du. Alabai-

na, emeki-emeki, salmentak abiatu ziren, eta hirugarren edizioa egin behar izan du Elkarlanean argitaletxeak berriki.

Itzulpenari dagokionez,

Elena Touyarou-Phagaburuk ere zailtasunak topatu dituela aitortu zuen Epaltzaren liburuaren itzulpenari ekite-rakoan. «Batuetan, idazleak bizkaitarra baliatzen du, eta

AINGERU EPALTZA

■ ■ ■ «Istorio bat idatzi dut euskaraz, baina ez da euskal historia. Itzulpenari esker, erakutsiko dugu horrelako historiak ulergarriak direla mundu osoan»

XABIER MENDIGUREN

■ ■ ■ «Argitaletxeak bere gain hartu behar ditu itzulpen lanak, eta anitzek ez dute horrelako inbertsiorik egin nahi»

nahikoa arazo izan ditut itzulpen egokia aurkitzeko», itzultzaileak azaldu duenez. Ondorioz, zailtasun horiei buru egiteko, espainolezko bertsioa ere baliatu behar izan du frantses bertsioa egiteko.

Eskualdeetako liburuak eta historia

Frantziako eskualdeei buruzko liburuak zabaltzeaz gain, historiari buruzko obra anitz argitaratu ditu Bordelen kokatutako Auberón argitaletxeak.

Oraingo hau lehen aldia da euskal literaturako liburu bat plazaratzen duena aipatu argitaletxeak. Izan ere, azken urteetan Euskal Herriari buruzko liburu ugari argitaratu baditu ere, lehen aldia da itzulpen bat bere gain hartu duena. «Frantses itzulpenari esker, parada eskainiko diogu euskal literaturaren beste aurpegi bat eskaintzeko», gaineratu du argitaletxe-ko zuzendariak.

Bisitari bat,
atzo
inauguratu
zen
erakusketako
argazkietako
bati begira.

GORKA BILBAO

Begirada demokratikoa

William Eggleston argazkilariaren erakusketa antologikoa ikusgai dago Bilbon

Gorane Agirre / Bilbo

William Eggleston argazkilari estatu
batuarraren lanen erakusketa antolo-

gikoa ikusgai dago BBK Fundazioak
Bilboko Elkano kalean duen kultur
aretoan. Erakusketan Egglestonek
«begiradaren demokratizazioa» eta

kolorearen estetika berria sustatu
dituena bera—egindako ibilbide artis-
tikoa islatzen duten ia ehun argazki
aurki daitezke.

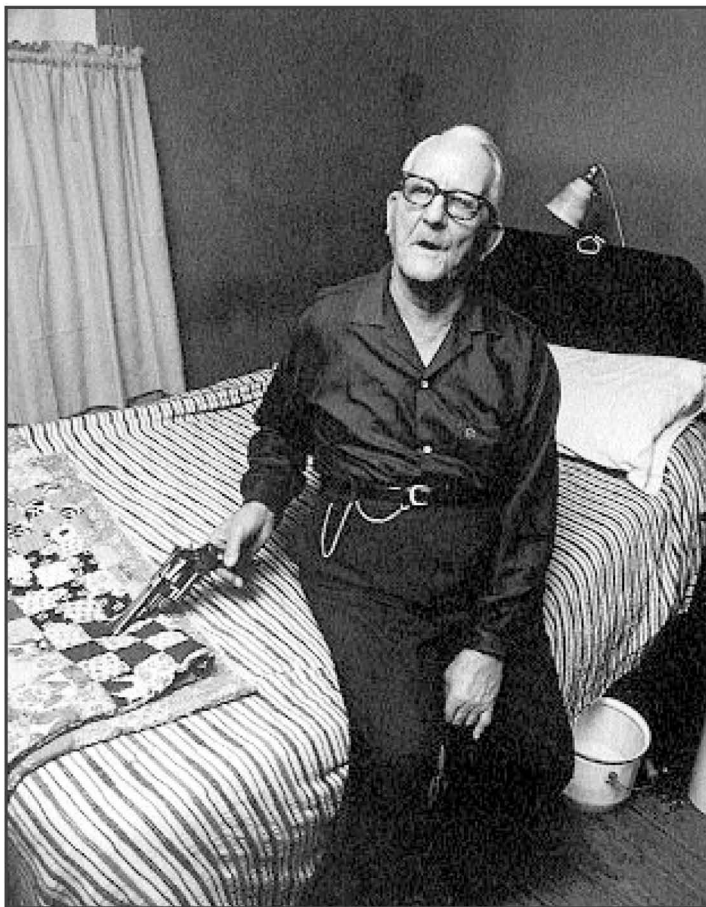
WILLIAM EGGLESTON (Memphis, EEBB, 1939) argazkilariak Hasselblad Fundazioaren saria jaso zuen iaz. Horren kariaz, iazko martxoan Goteborgeko Arte Museoan egin zen erakusketa ikusgai dago BBK Fundazioak Bilboko Elkano kalean duen kultur aretoan.

Eggleston EEBBtako 60ko hamarkadako argazkigintza dokumental tradizionalararen eta hurrengo bi hamarkadetako argazkigintza garaikidearen arteko «zubia» dela nabarmendu zuen Ramon Esparza erakusketako komisariaok.

«Berak», azaldu zuen Esparzak, «kolorearen estetika berria ekarri zuen. Diapositiben bidez lortzen zen kolore ase edo bizien joera baztertu zuen, eta koloreko negatiboa erabiliz kolore motelagoekin egin zuen lan».

Egglestonen ustez, kolorea ezinbesteko osagaia da bizitzan islatzeko. Halaber, «mundua koloretan da, eta halabeharrez argazkia ere bai».

Robert Frankek *beat* mugimenduan oinarritutako estetika informala sartu zuen 50eko hamarkadan; Egglestonek, bestalde, kolorearen bidez adieraz daitekeenaren ahalmena eraldatu zuen hogei urte beranduago.

WILLIAM EGGLESTON

Egglestonek 70eko hamarkadan egindako argazki bat.

Bestalde, William Egglestonen lehenbiziko argazkietan 50eko hamarkadako artisten eragina islatzen da, esaterako, Diane Abus, Garry Winogrand edo Lee Friedlanderena. Ordea, hauek ez bezala, argazkigintzari benetako «begirada

demokratikoa» ezartzen diola nabarmendu zuen Esparzak.

Bere esanetan, «Egglestonen argazkietan dena sartzen da: txikia zein handia dena, urrun zein hurbil dagoena. Ez dago alde zurreratik erabakitako subjektu artistikorik, argazkigintzaren ikuspegi

modernistetan gertatzen den bezala. Harentzat edozein leku egokia da argazkiak egiteko. Sarri asko, toki eta objektu hutsalak hautatzen ditu».

Cartier Bressonek eragin garrantzitsua izan zuen Egglestonen hasierako urteetako lanetan. Hala ere, Bressonek ez bezala, bere argazkiek ez dute «momentu erabakigarria» islatu nahi, edozein une normal baizik.

Begirasun pertsonala

Argazkilari honen estiloa, Esparzaren hitzetan, «keinu eta kasualitatetik hurbil dago, inguruaren arauak hausten ditu. Bere estetikan bere begiratzeko modu pertsonalak du eragina, eta ez ohiko edo indarreango eredu estilistikoek».

Urriaren hirura arte Bilbon ikusgai izango den erakusketan, Egglestonen 60ko hamarkadatik hasi eta gaur egun arteko ia ehun argazki aurki daitezke.

Egglestonen lana EEBBtako eta Europako museorik garrantzitsuenetan dago ikusgai: New York-eko Moman, Washingtongo National gallery of Art edo Londresko Victoria and Albert Museumen.

Euskal Museoaren
Adixkideen
elkartearen
aldizkaria
atera berri da

■ 153. zenbakiak toki
garrantzitsua egiten
dio Jean-Louis
Etxekopar zenaren
lanari

Lutxi Fourcade / Baiona

EUSKAL ERAKUSTOKIA itxita izan arren, Baionako Euskal Museoko Adixkideen Elkarteak ez ditu bere aktibitateak gelditu. Animazio franko antolatzear gain urtean zehar, sei hilabetekari bat argitaratzen du ikerlarien lanak bilduz ehun bat orrialdeko liburuxkan. Formula joan den urtean eraberritu zuten, eta maketa arinagoa aurkeztu zieten irakurleei.

Elkarteak azken aldizkaria plazaratu du, eta 153. zenbakiak toki garrantzitsua egiten dio Jean-Louis Etxekopar Etxarten lanari. Iruritarra sortzez (Zuberoa), langile porrokatu horrek bi ikerketa lan nagusi kudeatu zituen, hala nola Zuberoako historia eta Zuberoako egiturak 1789ko iraultza garaian. Manex Pagolak aurkezturik, Museoko aldizkariak Etxekopar Etxartek landu Zuberoako errege-gazteluetako agiriak eta artxibu-dokumentuak proposatzen ditu. Balio handiko dokumentuok ikerketarako lan tresna biziki baliosa direla azpimarratzen du aldizkariak.

Bretainiako museoa

Bigarren zatian, berriz, Olivier Ribeton, museoko kontserbatzaileak itzulino bat proposatzen du Britainian. Euskal Museoaren historia aztertuz, Agnes Sinsoulier ikerlaria ohartu zen Baionako museoaren aztarnak aurkitzen zirela Britainian. Izan ere, ohiturazko lehen museoa sortu zen Kimperen 1864an. Museoko aldizkariak proposatzen du Sinsoulieren ikerketaren bilduma. Ikerlariak erakusten du nola eraiki den Baionako Euskal Museoa 1922tik hasita.

Dozierraren bigarren zatian, François Hubertek aurkeztu du eraberritzeko dagoen Britainiako museo Roazhonen.

Salif Keita musikari afrikarrak bere azken diskoa aurkeztuko du gaur Lizarran

Melankoliaz beteriko lana sortu du, eta aitari eskaini dio, zein duela lau urte hil zen

Erredakzioa / Donostia

Lizarran musika eskaintza interesgarri bat izango gaur gauean. Salif Keita abeslari eta konpositore maliarrak bere aitaren omenez eginiko lana aurkeztuko du Nafarroako Jaialdien barnean. Ikuskizuna gaueko hamarretan hasiko da, Los Llanos pasealekuan.

NAFARROAKO JAIALDIEN barnean Amaierako Kontzertuak deritzon atalak abiapuntu aparta izango du gaur, Salif Keitaren ahots urratu, zirraragarri, hipnotiko eta misteriozkoa izango baita hiru kontzertuz osaturiko zikloko lehen protagonista, baita eskaintza bereziena ere ziurrenik. Bihar Albita abeslari kubatarra ariko da ordu eta leku berean. Jaialdietako azken kontzertua Margareth Menezes & Band Brasilgo taldearen esku egongo da.

Hautzaro gogorra

Niger ibai ertzean jaio zen Salif Keita kantaria, eta hautzaro zaila izan zuen. Egun 50 urte dituen artista hori albino jaio zen, eta gizarte hartan pigmentaziorik gabekoak zokoratuak izan ohi ziren. Hala egin zuen Salifou txikiaren aita bai berarekin eta baita amarekin ere; biak bidali zituen etxetik. Haatik, egun gutxiren buruan berriz onartu zituen. Salif Keitak ez du ahaztu inguruko aldean kolore ezberdinekoa zela ohartu zeneko eguna, eta 27 urte zituen arte ere galdetu omen zion bere buruari zergatik ote zen bera halakoa.

Bere aitari eskainitako kante osatuko dute Salif Keitak gaur Lizarran emango duen kontzertuaren mamia.

ARTXIBOKOA

Bestelako arazorik ere izan zuen, ordea, Salif gazteak. Irakaskuntza zuen gustokoen berak, baina ikusmen mugatua zuenez Irakasle Eskolak ez zuen onartu. Musika bilakatu zen babesleku bakar orduan. Alabaina, aita ez zion abesterik onartzen; hori behe mailako kasten egitekoa baitzen soilik. Eta Salif, bere kalterako, Sundiata Keitaren ondorengoa da. Hark, mandinga inperioa sortu zuen XXIII. mendean. Keita batek ezin zuen abestu, eta Salifek usadio hori errespetatu zuen neurri batean; aitaren aurrean ez zuen sekula abesten,

baina munduak bere ahots pribilegiatuaren berri izateko parada izan du.

70eko hamarkadan ezagun bihurtuko zen pixkana Salif Keita, eta orain 20 urte inguru grabatu zuen *Mandjou* harribitxia. Bestalde, 12 urte dira mandinga musika tradizionala eta mendebaldeko teknologia maisutasunez uztartu zituela: *Soro* diskoan hain zuzen ere. Ondoren onegintzazko zenbait proiektutan parte hartu zuen; Afrikako gosetearen aurkako *Tam Tam pour l'Ethiopie* edota ihesaren aurkako *Ret Hot+Blue* izenekoetan esaterako.

Melankoliaz blai

Orain, aldiz, aita hil zitzaiala lau urte bete direnean, gaztetan hainbeste eragozpen jarri zizkion pertsona omendu nahi izan du Salifek. *Papa* du izenburutzat azkeneko lanak, eta melankolia isurtzen dute *Bolon* edota *Sadio* abestiek. Diskoaren ekoizpenean, Living Colour taldeko Vernon Reidek parte hartu du, eta Grace Jones eta John Mendeski organo jolearen laguntza ere izan du. Oso lan rockeroa dela aitortu du Salifek: «Rocka musika afrikarra da, egungo musika guztiak bezala bertatik baitator».

Carmen Calvo: «Objektuarekiko amodioa erakutsi nahi dut»

■ *Artista valentziarrak 40 artelan zintzilikatu ditu Iruñeko Gotorlekuko Mistoan Aretoan*

Erredakzioa / Donostia

«BESTE pintore edo artista batzuek esan dutenaz haratago, objektuarekiko amodioa erakutsi nahi dut», adierazi du Carmen Calvo artista valentziarrak Iruñean erakusgai jarri duen bildumaz hitz egitean. Azkenaldian eginiko

40 artelane osatzen dute erakusketa, eta irailaren 5a arte egongo da zabalik Iruñeko Gotorlekuko Mistoan Aretoan.

Calvok arte sorkuntzari buruz duen kontzepzioa argi azaltzen dute Nafarroako hiribururaino ekarri dituen artelane. Bere ibilbide luzean

—25 urte inguru— erabili dituen ohiko materialez gain, ehuna eta zeramika batez ere, bitxiagoak gerta daitezkeen beste batzuk erabili ditu oraingoan; animalia diseatuak, zapatar baten tresnak, panpinen gorputzadarrak... «Jendearen sentipenetan eragin lezaketen material be-

rriak bilatzen saiatzen naiz. Ez dut gauza ederrik erakutsi nahi». Material bakoitzak helburu eta zentzu bat du Carmen Calvorentzat. Ildo horretatik, ileak esangura berezia izan du erakusketa honetan: «Ileak, bizitza eta heriotza sinbolizatzen du. Bi hitz horiek sinonimo dira niretzat».

Saramagok eta Nelida Piñonek parte hartuko dute Borges enomenezko hitzaldietan

■ *Idazle argentinarraren mendeurren ospakizunek aurrera segitzen dute*

Erredakzioa / Donostia

BUENOS AIRESEN jaio zen mende honetako idazle argentinarraren eraginkorra: Jorge Luis Borges. Abuztuaren 24an ehun urte beteko dira mundurat sortu zela, eta egun hori gogorazti nahian eginiko gisa guztietako ekintzek gidatzen dute egunotan Argentinako hiriburuko bizitza kulturala.

Atzo, esaterako, *Un presente del futuro* (Etorkizunaren orain bat) izeneko erakusketa jarri zuten Buenos Airesen. Erakusketa hori Venezia eta Parisen izan da, eta Argentinatik igaro ondoren Mexiko, Alemania, Espainia, Suiza eta Japoniara ere eramantzen dute.

Bestalde, Jose Saramago Nobel saridunak eta Nelida Piñon idazle brasildarrak ere parte hartuko dute Borges enomenez antolaturiko ekintzetan. Beste zenbait idazlerekin batera, omenduari buruzko solasaldi ziklo batean ariko baitira. Hitzaldi horiek Jorge Luis Borges Fundazioak atondu ditu, eta aipaturikoez gain, bertan izango dira Susana Regazzoni (Veneziako Unibertsitatekoa), Zunilda Gertel eta Jaime Alazraki (Columbiako Unibertsitatekoa), Alfonso del Toro (Leipzigeko Unibertsitatekoa) eta Fernando Rodriguez (Espainiako Cervantes Institutukoa).

Halaber, Borges Fundazioak, Maria Kodama alargunak zuzendurik, idazle argentinarrarekin loturiko hainbat obra, dokumentu, gauza pertsonal eta argazki bildu ditu. Fundazioak antolaturiko egitarauaren barruan, halaber, idazle argentinarraren hainbat testu eta poema irakurriko dituzte.

Literatura munduaz landa, bestelako arte diziplinek ere beren omenaldiak atondu dituzte: erakusketa, dokumental, film eta musika ikuskizunak ere izango baitira abuztuaren 24a bitartean. Ordu arte omenaldi ekintzak etengabe egingen dira.

Musika Hamabostaldia

Euskadiko Orkestra Sinfonikoak Kursaal jauregiko auditorioa estreinatuko du gaur

Haurrentzako kontzertua emango du, Txirri, Mirri eta Txiribiton pailazoekin

Jon Eskisabel / Donostia

◀ Egun erabakigarria iritsi da Donostiako Kursaalarentzat. Auditorioak lehen kontzertua hartuko du gaur, Musika Hamabostaldiaren barruan.

KURSAALAK azkenengo epea beteko du gaur, eraikuntza-aren inaugurazio ofizialaren aurretik. Joan den ekainean jarri zen martxan kubo txikia, eta gaur zabalduko da Kursaleko areto enblematikoa, 1.850 pertsonarentzako tokia duen auditorioa.

Musika Hamabostaldia-arentzat ere garrantzitsua da gaurko kontzertua, Victoria Eugenia antzokitik Kursaalera leku aldatzea irudikatu-ko baitu. Aurten bertan egingo dituen hogeita bat kontzertuen lehenengoa izango da. Hurrengo urtean, berriz, Musika Hamabostaldiko egitaraua oso-osrik hartuko du Kursaalak.

Haurrentzako kontzertu batekin hasiko da Kursaleko auditorioko jarduera. Euskadiko Orkestra Sinfonikoak eskainiko du, Mario Venzago zuzendariaren agindura, eta ezohiko laguntzaileak izango ditu. Batetik, Txirri, Mirri eta Txiribiton pailazoak izango dira, eta bestetik, Araceli G. Campa eta Fernando Argenta irrati esatariak. Kontzerturako sarrerak agorturik daude joan den astetik.

Astelehenean inaugurazioa

Asteleheneko inaugurazio ekitaldia eguerdiko hamabietan hasiko da, agintarien ha-

Euskadiko Orkestra Sinfonikoa izango da lehenengoa areto berriaren ezaugarri akustikoak probatzen. Haurrentzako kontzertu bat eskainiko du, Txirri, Mirri eta Txiribiton pailazoekin. Jauregiaren lehen inaugu-

razio ekitaldia izango da, inaugurazio ofiziala datorren astelehenean, hilak 23, egingo bada ere. Juan Jose Ibarretxe Eusko Jaurlaritzako lehen-dakariak moztuko du zinta ofiziala, 12:00etan egingo den ekitaldian.

GARI GARAIALDE

Larri-larri lanak garaiz bukatzeko. Kursaleko auditorioa zabaltzeko hogeita lau ordu besterik ez zirela falta, eraikuntza lanak bukatzeke ziren oraindik. Argazkian ikus daitekeenez, garabi handi bat zementua igotzen ari zen. Horren ondorioz, beharginak gau osoan aritu dira lanean, gaur arratsaldeko kontzertuaren hasierarako dena prest egon dadin.

rrerarekin. Zurriolako zubian egingo da, eta handik jauregi-ira joango dira oinez. Juan Jose Ibarretxe Euskal Autonomia Erkidegoko lehendakariak moztuko du zinta ofiziala, auditorioko foyer-eko eskailera nagusian. Ohiko aurrekuaren orde, ezpata-dantza dantzatuko da.

Inaugurazio ekitaldiko kontzertuak arratsedeko zortzietan hasiko dira. Ordu horretan, Ainhoa Artetak Euskadiko Orkestra Sinfonikoarekin abestuko du auditorioan. Kontzertu horretarako sarrerak ere salduta daude guztiak. Kubo txikiko ganbera aretoan Rupert Ordo-

rikak joko du, Ben Monder gitarra jole estatu batuarrarekin, 21:00etan. Sarrerak 2.000 pezetan dira (80 libera inguru). Azkenik, Urumea terrazan Els Comediantes antzerki taldearen saioa izango da 23:00etan, eta haren ondoren, 23:30etan, La Buena Vida pop taldearena.

Donostiako Orfeoia gaur egingo du lehen agerraldia Salzburgon

■ Entsegu orokorraren arabera, harrera arrakastatsua izango du 'La damnation de Faust' ikuskizunak

Erredakzioa / Donostia

◀ DONOSTIAKO ORFEOIA Salzburgoko (Austria) Festspielhaus aretoko agertoki liluragarria igoko da gaur gauean, La Fura dels Bausekin prestaturiko *La damnation de Faust* ikuskizuna aurkezteko. Donostiako abesbatzak abuztua bukatu bitartean Europako jaialdi ospetsuenean eskainiko

dituen zazpi emanaldietako lehenengoa izango da, eta iritzi guztien arabera, arrakastatsua izango da.

Izan ere, joan den asteartean Festspielhaus aretoan bertan egindako entsegu orokorrean bildutako bostehun lagunek bost minutuko txaloaldiarekin agurtu zuten ikuskizuna. Jendearen erre-akzioa aurreikusteko baliagarria izaten da entsegu oro-

korra, eta Donostiako Orfeoia-aren entsegua oso ona izan zen. Azken hitza, ordea, publikoak esan beharko du gaur.

Donostiako Orfeoia-arekin batera, Paul Groves tenoreak, Vesselina Kasarova sopranoak eta Willard White baxuak abestuko dute. Sylvain Cambreling frantziarrak zuzenduko du Berlingo Staatskapelle Orkestra.

La damnation de Faust obraren sei emanaldi eskainiko dituzte Donostiako Orfeoia eta La Fura del Bausek Salzburgon. Guztiak Festspielhaus aretoan izango dira, Salzburgoko ederrenetakoa. Horretaz gain, Philip Glass konpositorearen 5. Sinfoniarren munduko estreinaldia egingo du Orfeoia hilaren 26an. Orduan ere erronka garrantzitsua izango du.

Ainhoa Arteta:
«Herri txikietara hurbildu nahi dut lirika mundua»

■ Sopranoak Sitgesen abestuko du bihar, Alejandro Zabala piano joleak lagunduta

Efe / Sitges

◀ HERRI txikietan abesteko gogoz dagoela azaldu zuen Ainhoa Arteta soprano tolosarrak Sitgesen (Bartzelona). «Herri txikietako jendea eskura jarri nahi diot lirika, ni ere herri batekoa bainaiz, eta badakit zer den hirira joan behar izatea opera entzuteko», adierazi zuen Artetak. Hori dela eta, «lirikaren munduan hasi nintzenean neure buruari agindu nion sona lortzen banuen jendearengana opera zabaltzeko erraztasunak jarriko nituela, eta hori da hemen egiten ari naizena».

Expansión Lírica zikloan abestuko du Artetak bihar, ohi duen baino diru gutxiago kobratuta, zikloko zuzendariak azaldu zenez. Soprano tolosarrak Scarlatti, Pergolesi, Vivaldi, Bizet, Guridi, Aranbarri, Iparragirre eta Granadosen obrak abestuko ditu, Alejandro Zabala piano jolearen laguntza soilarekin.

Bertsolari Gazteen Lizardi Saria irailaren 3an jokatu da

Erredakzioa / Donostia

◀ HOGEITA HAMAR bertsolarik eman dute izena Bertsolari Gazteen 23. Txapelketa-Lizardi Sarian parte hartzeko. Saria irailaren 3an jokatu da, Zarautzen, bi kanporaketetan sailkatutako zortzi bertsolarien artean.

Lehen kanporaketa abuztuaren 25ean izango da, Zarauzko Arkaitz mendi elkartean. Bertso afari horretan hamasei bertsolarik hartuko dute parte, tartean Nahikari Gabilondok, Beñat Ugartetxeak eta Oihane Pereak. Bigarren kanporaketa abuztuaren 27an izango da, toki eta ordu berean (20:30), eta, besteak beste, Arkaitz Ugartetxeak, Ekaitz Goikoetxeak, Ainhoa Agirreazaldegik eta Iñigo Manzisidorrek abestuko dute. Sarrerak salgai dira, 1.800 pezetan.

XXI. mendeko kultur joerak aztergai izango dira Artelekun

Zortzigarrenez Jarauta filosofoak zuzenduko ditu hitzaldiak

Erredakzioa / Donostia

Donostiako Artelekun kultur joera berriak mintzagai izango dira irailaren 6tik 10era bitartean, eta Francisco Jarauta filosofoa zuzendari izanik, joera berri horiek azter-

tzeko hainbat pertsona esanguratsu gonbidatu ditu. Politologo, filosofo, diseinatzaile, eta beste hainbatek XXI. mendeko bizi eta interpretazio moduen inguruan eztabaidatuko dute sormenaren norabidea argitu nahian.

ANDER GILLENEA

Francisco Jarauta filosofoa, irailean Artelekun izango diren hitzaldietako zuzendaria.

ESKAINTZA anitza izango du kultur joera berriei buruz eztabaidak eta proposamenak entzun nahi dituenak, irailaren 6tik 10era bitartean Artelekun. Lehenengo egunean, Sami Nair filosofo eta politologoak *Inperioa munduko aniztasunaren aurrean* hitzaldia eskainiko du. Egun berean, Ignacio Ramonet *Le Monde Diplomatique*-ko zuzendariak, berriz, *Hamar mutazio mendea* hasteko mintzaldia eskainiko du.

Francisco Jarauta hitzaldion zuzendariak eskainiko du hitzaldia hurrengo egunean, irailaren 7an, XXI. mendean sartzeko hitzaldia

eskainiko du. Ondoren, mahaingurua izango da Sami Nair, Ignacio Ramonet, Francisco Jarauta, eta Xenti Erasoren eskutik. XXI. mendeko proiektu politikoa izango dute eztabaidagai.

Marc Auge antropologoa ariko da irailaren 8an. Zentzu sozialaren *exijentziak* izango da bere hitzaldiaren izenburua. Egun berean mahai-inguruan ariko dira kultura eta arte garaikidearen norabideen inguruan. Partehartzaileak izango dira Manuel Borja, Ute Meta Bauer, Jean Louis Maubant eta Mar Villaspesa.

Santiago Miranda eta Perry

King diseinatzaileak *Alphaville* eta *gero* hitzaldia eskainiko dute irailaren 9an. Egun berean, arratsaldean, Arekitektura historialari Francesco Dalco izango da hizlaria, eta aztergai izango du etorkizuneko arkitektura, Frank O. Gehry, arkitektura *jasangarria* ez beldurgarria hitzaldia eskainiko duelarik.

Azken egunean, Massimo Cacciari filosofoak hitz egingo du, eta *Historiaren amaiera* izango du mintzagai.

Etorkizuneko joerei buruz interpretazioak eta zalantzak aztertuko dituzte, eta horiek entzun nahi dituenak Artelekura sarrera doan izango du.

l a b u r r e a n

JOSEBA OLALDE

Star Wars: Episode one filma iritsi da Euskal Herrira.

Bihar estreinatuko da Euskal Herri osoan *Star Wars: Episode One* film estatu batuarra. Estatu Batuetan eta Europan estreinatu den lekuetan izugarritzko harrera izan du Georges Lucasen filmak, eta zinemaren historiako film ikusien artean dago jada, oraindik hainbat lekutan estreinatu ez den arren. Euskal Herrian ere estreinuaren aurretik jarri dira sarrerak salgai, eta jakinmin handia piztu du. Argazkian, neska bat Guridi zinema aretoen aurrean filmako irudi baten kamiseta erakusten.

A R T E A

■ Guardia Zibilak hiru artelan sakro eskuratu ditu horiek zeuzkan pertsona atxilotu ondoren

XVIII. mendeko egur prolikromatuzko bi santuren irudiak eta XVII.eko eskultura polikromatu bat lapurtu zituztela eta salaketa jarri zuten Arabako bi elizek eta Nafarroako batek. Guardia Zibilak jakin zuen Madrilen pertsona batek legez kanpo artelanekin merkataritzan aritzen zela, eta haren negozioak ikuskatzen hastea erabaki zuen. 61 urteko Pedro J.C ren etxea arakatu eta topatu zituzten lanok, beste hainbat artelanekin batera. Lapurra atxilotu eta hiru piezak berreskuratu ondoren, lan horiek zeuden elizetara eraman dituzte.

A R K I T E K T U R A

■ Higuera arkitektoak Guggenheimen kontra egindako deklarazioak «nostalgikoak» direla dio Azkunak

HERENEGUN Fernando Higuera arkitektoak Bilboko Guggenheim museoa «esne kondentsatu lata zapalduekin» alderatu zuen, eta gaineratu zuen duela hogeita hamar urte berak egin zuela museoa baino politagoa zen proiektu bat Montecarloako. Proiektu hori ez zen abiatu. Adierazpen horiei Iñaki Azkuna Bilboko alkateak erantzun zuen atzo esanez, Higuera arkitektoak «nostalgia» duela «berak Guggenheimaren antzeko zerbait egin nahi izan» zuelako. «Nahi duena esan dezake Higuera sek, baina esan dezakegu izugarritzko lana egin duela Gerhy egileak», gaineratu zuen atzoko adierazpenetan.

9908
narrazioak

FERNANDO MORILLO

Zergatiak ibaiertzean

gunak zu
izaten ze
tasun ar
rik ager
Orduan jo
tero-urtero h
osaba-izeben etxe
bon-oporretan,
beti gabonetan.
Elurrak dena
sosegatzen zuen
bere zurbiltasu:
eta zoriontasuna,
keen zerbait erato
gogoratzen zituen
netan izaten zitu
Anak, inolako ezba
Bazuen Anak b
an, aparteko garri
tzat, eta urtero ere
latan hasi zen? Be
nik erantzun zeha
seguru asko, batz
beharraren ondor
rrek alabaina, de
zergatik jaio ote z
kaintzen zion barneko bakea bilatzen zuen, ez
besterik.

Erreka aldera hurbiltzen zen, eta ibaiertzean,
bihurgune bakarti batean eseritzen zen. Eseri
eta entzuten jarri, hori egiten zuen. Lehenengo
aldiz hurbildu zenean, gogoratu zuen, nekearen
ondorioz jezarri zen, txangoren batengatik aki
turik-edo. Nahi gabe entzun zuen orduan zurru
murrua, apenas konturatu zen ba zenik ere.
Marmar urrun bat antzeman zuen, zehaztu ezi
neko doinu bitxia. Arreta gehiago jarri zuen ha
lako batean, apur bat harriturik. Zer izan ziteke
en? Une batzuen ondoren, mintzo
zion. Murmurio hark *zerbait esai*
bait esan *nahi* zuen, zer, ulertu e
ere. Nondik etor zitekeen? Entzum
tu zuen ahal beste, eta azkenean,
ustean behinik behin, igarri zuen
balizko igorlea. Ibaia? Ibaiak be
rak sor zezakeen?

Hamar urte zituen artean,
eta hain gaztea izaki, ez zion
harridurak, heldutasunean
maiz egiten duen moduan, na
baritasunerako ibilbiderik eragot
egiten ziola? Horrek zur eta lur utzi zuen, ezin
uka, hasiera batean batik-bat. Berehala ordea,
ustekabeak jakinminari egin zion leku, eta adi
tzeari ekin zion. Zer zioen?

Ordutik, osaba-izeben etxera heldu bezain
laster, harantz abiatzen zen sarri. Ibaiak...

ibaiak bizitzaren kontuak aipatzen zizkion, giza
kiaren istorioak. Berak galderak igortzen zizkion
atergabe, eta ibaiertzean, erantzuna itxaroten
zuen. Eta iristen zen erantzuna. Ibaiak beti
erantzuten zion. *Zergatik gertatzen zen hau edo
hori? Zergatik egiten zion amak errieta? Zergatik
beldurra? Zergatik...?* Bizitzatik erauzi zituen
irakaskuntzarik garrantzitsuenak, erreka hare
kin *solasaldian* ulertu eta barneratu zituen. Gi

zakien gora-behera guztiak ezagutuko
bailituen, beti oparitzen zion ahol
ku lasaigarriren bat bere lagun
hezeak. Arazo bakoitzarentzat,
bihozmin bakoitzarentzat, kon
ponbide egokia ekartzen zion hark
e.

sila zen, oso, Ana. Horregatik, ez
tekoek, hasiera batean, bere *errito*
k izan. Dena dela, noiz edo noiz,
atek han ikusten zuen, ibaiertzean
re gurasoei kontatzen zien. *Ibaier*
ta deitzen zioten. Aitzitik, guraso
gehiegi kezkatu jakin zutenean,
an ohi zuen Anak, noizbehinka,

halako bakardaderako joera. Bere buruarekin
gauzak argitu beharko bailituen. Ibaiertzean
eserita egiten bazuen hori, ba horrek ez zion
ardura egiazki. Handik itzultzen zenean, irriba
rretsu azaltzen baitzen betiere. Errekarekin
hitz egiten zuela pentsatzen zuela? Beno, gaz

tea zen oraindik, izango zen denbora nahikoa
zentzatu zedin.

Urteak aurrera egin ahala, alta, Anak bere ho
rretan jarraitzen zuen. Gabonak heltzen zirene
an, osaba-izeben herrira joaten ziren, eta ahal
bezain pronto, bere txokora bideratzen zen, bere
ibaiertzera. Zuzentzen zizkion galderak, aldatuz
joan ziren pixkanaka eta haur-lañotasuna gal
duz edo baztertuz joan zen. Mutil batekin irteten
hasi zenean bezala, horrek hartzen zituen bere
gogoeta zein amets gehienak. Ibaiak, emeki, be
har zituen aholkuak oparitu zizkion (*dena ei ze*
kien ibaiak, dena) eta Anak, bere aldetik, erre

lerretsi zuen esker onez.
en arteko harreman bi
aurrera jarraitu zuen.
en ordea... aurtengo ur
harretan dena zen des
na. 2000. urtea. Milurte
rrirako iraganbidea eta
a. 2000. urtea. Hainba
unduaren azkena koka
zuten egun horretan, ze
tatik etorriko lirakeen
lun gartsuen irudipean,
a ordenagailuek gauza
riko delako *bug* famatu
hori abiapuntutzat
hartuz. Apokalipsia.
Atsekabea. Beste
hainbatentzat, aro
aberats berri bati
emango zion hasie
ra. Anari berdin zion
horrek guztiak. Ondo
baitzekien, ziur asko
rik, denak berdin
iraungo duela 2000.
eguneko lehen egune
an, eta hurrengoetan

ere. Lehen bezain gupidagabe, ilun eta ankerki
jarraituko duela bideak, gu guztion bideak. *He*
men dela Apokalipsia. Eta ez duela alde egingo.
Gizakiaren *hizkuntza*, antza eta tamalez, bera
izaten segituko duela (gizaldi eta gizaldietan...?).

Eta ibaiari galdetu zion iragandako azken ur
tean gertatutako guztiaren zergatia, behin berri
ro. Zergatik ote zen dena hain korapilatsua, hain
bat-batekoa, zergatik guden ustezko ezinbeste
kotasuna, zergatik negarra, zergatik galdu be
har izan zituen hurbileko guztiak; aita, ama,
mutila, lagunak... denak. Zergatik bortxatu be
har izan zuten behin eta berriro basapizti haiek
bere mutilaren aurrean, jarraian hura tiro kol
dar batez akabatzeko, karkara hantusten arte
an. Zergatik utzi behar izan zuten bera bizirik,
une hartan heriotza besterik irrikatu ezin zuene
an. Hainbeste zergati... Eta ibaia arakatu zuen,
behialako doinu isilaren bila, doinu isil *haren* bi
la.

Oraingoan ordea, Kosovoko ibai haren aurre
an, honek ez dio ezer erantzuten. Orain arte ira
kaspén bat beti prest izaten zuen ibaiak, ez du
jakiten zer erantzun *behar* duen, *zer* erantzun *le*
zakeen. Burumakur jarraitu behar izaten du be
re itsasorako bidea, ohartu baita, harriduraz,
badirela oinaze mailak, gizaki-ankerkeriak,
oraindik ezagutzen ez zituenena. Eta negar egiten
du isilean lagunagatik. Baina ezin dio erantzun.
Oraingoan ez *dago* erantzunik.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. Wild wild west:17:30 - 20:00 - 22:30. Unos peques geniales: 17:30. Si quiero: 20:00 - 22:30. Pequeño gran cazador: 17:30 - 20:00 - 22:30. Golpe de Estadio:17:30 - 20:00 - 22:30. Soldado Universal: el retorno: 17:00 - 19:45 - 22:30. Resurrección: 17:00 - 19:45 - 22:30. Notting Hill: 17:00 - 19:45 - 22:30.

MIKELDI. Desde que os fuisteis:17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. Virus:17:30. El beso de Judas: 20:00 - 22:30. Ravenous: 17:30 - 20:00 - 22:30. La momia: 17:30 - 20:00 - 22:30. Wild wild west: 17:30 - 20:00 - 22:30. Notting Hill: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SAMANIEGO. Manolito Gafotas: 17:00 - 19:45. Lisboa: 22:30. Virus:17:00 - 19:45 - 22:30. Carrie II: La Ira:17:00 - 19:45 - 22:30. Matrix: 17:00 - 19:45 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

AVENIDA. Manolito gafotas: 11:00 - 17:00. Lisboa: 19:30 - 22:00. Matrix: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Golpe de estadio: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Ravenous: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Wild wild west: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. Sue perdida en Manhattan: (J.B.A.) 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00.

CAPITOL. Wild wild west: 17:15 - 20:00 - 22:30. Virus: 17:15 - 20:00 - 22:30. Notting Hill: 16:45 - 19:45 - 22:30. La momia: 16:45 - 19:45 - 22:30.

IDEALES. Soldado universal: el retorno: 17:30 - 20:00 - 22:30. Resurrección: 17:30 - 20:00 - 22:30. Golpe de Estadio: 17:15 - 19:45 - 22:30. Airbud 2: 17:30. Si quiero: 20:00 - 22:30. Wild wild west: 17:15 - 19:45 - 22:30. Pequeño gran cazador: 17:30 - 20:00 - 22:30. Desde que os fuisteis: 17:30 - 20:00 - 22:30. Notting Hill: 17:00 - 19:45 - 22:30.

MIKELDI. Notting Hill: 17:15 - 20:00 - 22:30. Beowulf: 17:30. El beso de Judas: 20:00 - 22:30.

‘La Ira: Carrie II’

Orain dela hogei bat urte Carrie birrindu zuen institutu berean ikasten du Rachel Langek (Emily Berg). Rachel gaztea ez da ongi konpontzen klaseko kideekin, eta zeukan benetako lagun bakarrak bere buruaz beste egiten duenean gauzak pentsatze hutsarekin mugitzeko dohaina duela konturatuko da. Kim Shea da Carrie-ren bigarren atalaren zuzendaria. Donostian eta Iruñean ikus daiteke.

Wild wild west: 17:30 - 20:00 - 22:30. Ravenous: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MULTI. Miedo y asco en Las Vegas:(JBA) 17:30 - 19:45 - 22:30. Manolito gafotas: 17:30 - 20:00. Post Coitum: 22:30. Zapping: 17:30 - 19:45 - 22:30. Goodbye Lover: 17:30 - 20:00 - 22:30. Romance X: 17:30 - 19:45 - 22:30. Lisboa: 17:30 - 20:00 - 22:30. Cuarteto de La habana: 17:30 - 19:45 - 22:30. Golpe de Estadio: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BARAKALDO

MAX CENTER. Virus:17:00 - 20:00 - 22:30. Matrix:16:30 - 19:30 - 22:30. Wild wild west: 16:30 - 19:00 - 21:15. Wild wild west:17:00 - 19:45 - 22:30. Airbud 2:17:00. Beowulf: 20:00 - 22:30.

Notting Hill:16:30 - 19:30 - 22:30. Desde que os fuisteis:17:00 - 20:00 - 22:30. Resurrección:17:00 - 19:45 - 22:30. Soldado universal:el retorno:17:00 - 20:00 - 22:30. La momia:16:30 - 19:30 - 22:30. Ravenous: 17:00 - 19:45 - 22:30. Unos peques geniales: 17:00 - 20:00. Carrie II: La Ira: 22:30.

BASAURI

BILBONDO. Notting Hill:17:00 - 19:45 - 22:30. Resurrección: 17:15 - 20:00 - 22:30. Unos peques geniales: 17:30. Beowulf: 20:00 - 22:30. Matrix: 17:00 - 19:45 - 22:30. La momia:17:00 - 19:45 - 22:30. Virus: 17:30 - 20:00 - 22:30. Soldado universal: el retorno: 17:30 - 20:00 - 22:30. Wild wild west: 17:15 - 20:00 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. La momia: 20:00. Jaiki zine kluba: Cosas que olvidé recordar: 22:30.

GETXO

LAUREN. La Momia: 16:30 - 19:15 - 22:15. Cuarteto de La Habana: 16:10 - 18:15 - 20:15 - 22:30. El beso de Judas: 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:35. The Matrix: 16:15 - 19:15 - 22:15. Unos peques geniales: 16:30 - 18:30. Vampiros: 20:40 - 22:45. Carrie II: La Ira: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. Virus: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Resurrección: 16:15 - 18:30 - 20:35 - 22:45. Soldado Universal: el retorno 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. Wild wild west: 16:00 - 18:10 - 20:25 - 22:45. Notting Hill: 16:30 - 19:30 - 22:30. Desde que os fuisteis: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30.

AREETAKO GRAN CINE-MA. Wild wild west:17:30 - 20:00 - 22:30.

LEIOA

CINESA ARTEA. La momia: 16:00 - 18:45 - 22:00. Wild wild west:16:00 - 16:45 - 18:15 - 19:30 - 20:30 - 22:00 - 22:45. Resurrección:16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Virus:16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:15. Unos peques geniales:16:00 - 18:00 - 20:00. El beso de Judas: 22:00. Notting Hill:16:15 - 19:00 - 22:00. Soldado universal:el retorno: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. Golpe de Estadio: 16:00 - 18:15 - 22:30 - 22:45.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. Wild wild west: 17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. Vampiros: 17:15 -

19:45 - 22:15. Wild wild west:17:30 - 20:00 - 22:30. Resurrección:17:15 - 19:45 - 22:15.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. Soldado universal: el retorno: 17:15 - 19:45 - 22:15. Resurrección: 17:15 - 19:45 - 22:15. Wild wild west: 17:00 - 19:30 - 22:00. Desde que os fuisteis: 17:15 - 19:30 - 22:00. La momia: 17:00 - 19:30 - 22:00. Notting Hill: 17:00 - 19:30 - 22:00. Si quiero:17:00 - 19:45. Virus: 22:15.

TRUEBA. Sue perdida en Manhattan: 17:30. Post Coitum. Animal triste: 19:45 - 22:00. Dime que estoy soñando:(JBA) 17:30 - 19:45 - 22:00.

PRINCIPE. Lisboa: 17:15 - 19:45 - 22:15. Si quiero:17:15 - 19:45 - 22:15. Golpe de Estadio: 17:00 - 19:30 - 22:00. Ravenous: 17:00 - 19:30 - 22:00. Resurrección: 17:00 - 19:30 - 22:00. Flores de otro mundo: 17:15 - 19:45 - 22:15.

GARBERA. Wild wild west: 17:00 - 19:30 - 22:15. Resurrección: 17:00 - 19:30 - 22:15. Notting Hill: 17:15 - 19:45 - 22:30. Unos peques geniales:17:15. Matrix:19:30 - 22:15. La momia: 17:00 - 19:45 - 22:30. Virus: 17:30 - 20:00 - 22:30. Soldado Universal: el retorno:17:30 - 20:00 - 22:30.

WARNER LUSOMUNDO. La momia:16:45 - 19:30 - 22:00. Tarzán en la ciudad perdida:16:30 - 18:30. Goodbye Lover:20:15 - 22:20. 10 razones para odiarte:16:15 - 18:30 - 20:40 - 22:50. Wild wild west:16:00 - 18:15 - 20:35 - 23:00. Beowulf:16:00 - 18:00 - 20:10 - 22:20. Notting Hill:17:00 - 19:45 - 22:30. Airbud: 16:30 - 18:40. La Ira: Carrie II: 20:35 - 22:55. Unos peques geniales: 16:15 - 18:15. Vampiros: 20:15 - 22:30. Manolito Gafotas: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:15. The Matrix: 16:45 - 19:30 - 22:10.

EIBAR

RIALTO. Trabajo Basura: 19:30 - 22:15.

IRUN

TXINGUDI. Soldado universal:el retorno: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

hiriburuetako filmak

CUARTETO DE LA HABANA. Espainia, 1999. Zuz.: Fernando Colomo. Aktoarak: Ernesto Alterio, Mirtha Ibarra, Javier Camara, Laura Ramos eta Maria Esteve. Jatorri iluna eta are etorkizun ilunagoa duen musikari baten istorioa da hau. Bere uesteko amaren bila joango da Kubarra, Habanara, eta han, amarekin batera, arreba ere aurkituko du; baita intzestua egiteko sekulako grina piztu ere. Han, amarekin, arrebarekin eta alabaren pretendientearekin, oso laukote bitxia osatuko du. *Bilbo (Multi).*

BEOWULF: LA LEYENDA. EEBB, Britainia Handia, 1999. Zuz.: Graham Baker. 89m. Beowulf (Christopher Lambert) eternitatean noraezean ibiltzera kondenatuta dago, deabruaren eta gizaki hilkor baten arteko maitasun debekatuaren ondorioz jaio zelako. Askatasuna lortzeko duen aukera bakarra barruan daraman gaizkiari aurka egitea da, eta baita Grendel izaki beldurgarriari aurre egitea ere. Beowulf da izaki beldurgarri hori akabatu dezakeen bakarra, baina Kyranen (Rhona Mitra) laguntza ere izango du.

Bilbo (Mikeldi), Donostia (Warner Lusomundo).

EL BESO DE JUDAS. EEBB Zuz.: Sebastian Gutierrez. Thriller bat da. Batetik, elektronikako magnate bat bahitu egin dute, eta, bestetik, gaizkile talde batek senadore baten emaztea hil egin du, gura barik. Gertaera horiek ikertzeko ardura Friedman poliziari (Alan Rickman) eta Hawkins FBIko agenteari (Emma Thompson) emango diete. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Mikeldi)*

FLORES DE OTRO MUNDO. Espainia, 1998. Zuz.: Iciar Bollain. 106 m. Emakume karabana baten ondorioz sortutako hiru bikoteren istorioa da. Komediaren eta dramaren arteko filma da, eta Espainiako barnealdeko lurraldeetan gertatzen den despopulazioa, bertako gizonen bakardadea eta bizimodu berria daramaten emakumeen bizipenak deskribatzen ditu. *Donostia, (Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

GOODBYE LOVER. EEBB, 1998. Zuz.: Roland Joffé. 102 m. Lau milioi dolarreko bizi aseguru batek bi anai

anbizioaren munduan sartuko ditu: Jake, (Dermot Mulroney), eta Ben (Don Johnson). Baina baita lehengoren emaztea, (Patricia Arquette) eta bigarrenaren idazkaria (Mary Louise) ere. Sexua eta hilketak dira nagusi filme honetan. *Bilbo (Coliseo Albia), Donostia (Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

LA MOMIA. EEBB, 1999. Zuz.: John Carpenter. 104 m. Arnold Vosloo Imhotep apaiza da, eta faraoiaren emazteetako batekin maitemindu da. Hau dela eta, apaiza bizirik lurperatuko dute, baina bere momia 3.000 urte geroago agertuko da. Rick O'Connell (Brenda Fraser) eta bere lagun Benik (Kevin J O'Connor) bataila baten erdian hildakoen hiria aurkitzen dutenean hasiko da maldizioa. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Capitol, Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo).*

LE 13EME GUERRIER. EEBB, 1999. Zuz.: John McTiernan. Ahmed Ibn Fahdian-ek, erbestera bidean, Buliwyfen bikingoekin egin du topo.

Bikingo horiek deabruaren menpean dagoen herri bati laguntzera doaz, eta Ahmed Ibn Fahdian (Antonio Banderas) haiekin elkartzeko da. *Baiona (Marine).*

LE PROJET BLAIR WITCH. EEBB, 1999. Zuz.: Daniel Mirich eta Eduardo Sanchez. Hiru ikasle Marylandeko baso sorginduan desagertu dira; filma euren grabatutako irudiekin osatuta dago. Efektismo oro baztertu egin dute egileek, eta beldurraren esentzian sakondu: iluntasuna, soinu efektu bikainak eta errealtatez moztortutako fikzioa. *Cannibal Holocausto* filmak zeukan ideia bereganatu du. *Baiona (Marine).*

LISBOA. Argentina-Espainia, 1999. Zuz.: Antonio Hernandez. 100m. Joak (Sergi Lopez) musika eta bideo zintak saltzen ditu errepideetan. Hala, batean, Bertak (Carmen Maura) Lisboa eraman dezan eskatuko dio. Joak, ordea, ez daki Bertak senarrarengandik eta seme-alabengandik ihes egiteagatik joan nahi duela Lisboa. *Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Avenida, Multi), Donos-*

tia, (Principe), Iruñea (Golem Yamaguchi).

MANOLITO GAFOTAS. Espainia, 1999. Zuz.: Miguel Albaladejo. Manolito Gafotas (David Sanchez del y) Carabanchelgo langile auzo batean bizi da, bere anaia txikiarekin eta gurasoekin. Aita kamioi gidaria da, eta, emazteari lana kentzeko, berekin eramatea erabakiko du. Bidaia abentura handia izango da Manolitoarentzat, eta haren gaiztakeriek bizitasuna emango diote filmari. *Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Avenida, Multi), Donostia (Warner Lusomundo), Iruñea (Ollite).*

NOTTING HILL. EEBB, 1999. Zuz.: Roger Michell. 124 m. William Thacker (Grant) ezinezko maitasun batekin amets egiten duen gazte lotsati bat da, eta Notting Hilleko liburutenda batean egiten du lan. Egun batean, Anna Scott Hollywoodeko izar distiratsua (Roberts) sartuko da liburutendari: bien begiradak gozo gurutatuko dira eta gorputzean kili-kili handia sortuko zaie. *Baiona (Vauban), Gasteiz (Guridi, Mikeldi zinemak), Bilbo (Capitol, Ideales,*

Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem-Baiona, Principe de Viana), Iruñea (Golem Baiona).

RESURRECCIÓN. EEBB, 1999. Zuz.: Russell Mulcahy. 101 m. John Proudhome (Christopher Lambert) eta Andrew Hollingsworth (Leland Orser) detektibeek hiltzaile arriskutsu bati egin beharko diote aurre. Hilketak erritual bati jarraituz egiten ditu beti: biktima bakoitzari gorputz atalen bat ateratzen diu, arrunt modu basatian. Helburua, atalka-atalka Kristoren gorputza berrosatzea Berpizkunde egunean. *Gasteiz (Guridi) Bilbo (Ideales), Donostia (Astoria, Principe, Garbera), Iruñea (Golem Baiona).*

TARZÁN Y LA CIUDAD PERDIDA. EEBB, 1999. Zuz.: Carl Schenckel. 85 m. Tarzan zibilizazioan dago, Janerakin ezkontzekotan. Baina Tarzanek irudipen bat izango du: jaio zen hiria arriskuan ikusiko du, eta, horregatik, Afrikako basoan galduta dagoen Oparerra itzuli beharko du, mertzenario talde bati aurre egiteko. *Donostia (Warner Lusomundo).*

zinema

Resurrección:16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Tarzán en la ciudad perdida:16:00 - 18:15 - 10 razones para odiarte:20:30 - 22:45. Golpe de Estadio:16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. La momia:17:00 - 19:45 - 22:30. Notting Hill:17:00 - 19:45 - 22:30. Wild wild west:16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

ZARAUTZ

MODELO. Manolito Gafotas:17:00 -19:30 - 22:30.

ZUMAIA

AITA MARI. Mi marciano favorito:19:30 - 22:30.

LAPURDI

BAIONA

VAUBAN. Notting Hill:14:30 - 19:45 - 22:15. Wild Wild West:14:30 - 19:45 - 22:15. Matrix:14:30 - 19:45 - 22:15. Tout sur ma mere:14:30 - 19:45 - 22:15. Les amants criminels:14:30 - 19:45 - 22:15. Mon ami Joe:14:30. Une bouteille a la mer:19:45 - 22:15.

MARINE. Le 13ème guerrier:14:30 - 19:45 - 22:15. Mister G:14:30 - 19:45 - 22:15. La momie:14:30 - 19:45 - 22:15. Supersens:14:30 - 19:45 - 22:15. Letres a un Tueur:14:30 - 19:45 - 22:15. Le projet Blair Witch:14:30 - 19:45 - 22:15.

HENDAIA

LES VARIETES. Mulan:15:00. Le 13ème guerrier:21:30.

MIARRITZE

ROYAL. Notting Hill:14:30 - 17:00 - 19:45 - 22:15. Wild wild west:17:00 - 19:45 - 22:15. Le 13eme guerrier:14:30 - 19:45 - 22:15. La momie:-17:00. Mon ami Joe:14:30. Fourmiz:14:30.

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA). Resurrección:17:15 - 20:00 - 22:45. Ravenous:17:30 - 20:10 - 22:45. Wild wild west:17:30 - 20:10 - 22:45. la Ira: Carrie II:17:30 - 20:10. Notting Hill:17:15 - 20:00 - 22:30. La momia:17:15 - 20:00 - 22:30. Matrix:22:30.

GOLEM (YAMAGUCHI). Golpe de Estadio:16:30 - 18:30 -

UNOS PEQUES GENIALES. EEBB, 1999. Zuz.: Bob Clark. 100m. Komedía Honako hau du abiapuntu: haurtxoak oso azkar dira eta euren artean komunikatzeko gaitasuna dute. Mediku azkar batek (Kathleen Turner) ahalik eta etekin gehien atera nahiko dio horri: Nobel saria irabaztea izango du helburu. *Gasteiz (Guridi), Donostia (Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Olite).*

VAMPIROS. EEBBak, 1999. Zuz.: John Carpenter. Aktoreak: James Woods, Daniel Baldwin, Shery Lee, eta Maximilian Schell. New Mexican kokatua da banpiroen istorio hau. Jack Crow (James Woods) eta bere lagunak banpiro talde bat akabatu izana ospatzen ari dira, alcoholez eta prostitutatuz gainezka dagoen jai batean. Baina Valekek prostitutetako bati helduko dio. Hori gertatu ondoren, Crowk, Montoyak (Daniel Baldwin) eta Vatikanok bidalitako apaiz batek prostituta erabiliko dute Valekenganaino iristeko. Akzioa eta odola nagusi izango dira filma osoan zehar. *Donostia (Warner Lusomundo).*

estreinaldiak

Soldado Universal filmeko irudi bat.

■ **SUPERSENS.** EEBB, 1999. Zuz.: Penelope Spheeris. 98 m. Derryl ekonomia ikasten ari da Straffordeko unibertsitatean. Oso ikasle ona da, baina pobrea. Hori dela eta, familiaren eta bere beharrei aurre egiteko, edozein motatako lanak egiteko prest dago. Unibertsitateko matrikula ere klasetik kanpo lana eginez ordaindu beharko du. *Baiona (Marine).*

■ **LES AMANTS CRIMINELS.** Frantzia, 1999. Zuz.: Francois Ozon. 90 m. Paris ondoko hiri txiki batean, neska txiki bat bizi da, Alice izena duena. Neska gazteak bere adiskide Luc manipulatu du, eta biek batera Said izeneko mutikoa hiltzea erabaki dute. Esan eta egin. Said hil eta biek ihes egin dute. Mutikoa hil ondoren ihes nola egiten duten kontatzen da film honetan. *Baiona (Vauban).*

■ **GOLPE DE ESTADIO.** Kolonbia, 1999. Zuz.: Sergio Cabrera. Kolonbiako hego-ekialdeko herri batean dago kokatua istorioa. 1994. urteko futbol mundialerako sailkapen fasean, Kolonbiak gola sartuko dio Peruri. Golak sortutako euforiaren eraginez, armadako pilotu batek gerrillarien helburua zen petrolio dorre bat hautsiko du misil batekin. Horrek ekarriko dituen borrokek inguruko telebista biak hondatuko dituzte, eta alde biek su-etena sinatuko dute telebista berria egin eta Kolonbia-Argentina partidu erabakigarria ikusi ahal izateko. Mariak (Emma Suarez) ez du onartuko su-etena. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Avenida, Ideales, Multi), Leioa (Artea), Donostia (Principe), Irn (Txingudi), Iruñea, (Golem Yamaguchi).*

■ **SOLDADO UNIVERSAL: EL RETORNO.** EEBB, 1999. Zuz.: Mic Rodgers. 89 m. Luc Deverauxek (Jean-Claude Van Dame) Gobernuaren programa berezi batean egiten du lan aditu moduan, soldadu garaitezin batzuk sortzen. Soldadu horiek erdi- gizaki eta erdi-makina dira. Haietako batek, S.T.E.T.H. (Michael Jai White) bere sortzailea hiltzea erabakiko du, eta haren alaba bahituko du, Hillary (Karis Paige Bryant). Deverauxek aurre egin beharko dio cyborg arriskutsuari, kazetari baten eta haren lankidearen (Kiana Tom) laguntzaz. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Barakaldo (Max Center), Basauri Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Donostia (Astoria, Garbera), Irun (Txingudi), Iruñea (Olite).*

■ **DESDE QUE OS FUISTEIS.** EEBB, 1999. Zuz.: David Schwimmer.93 m. Aspaldiko klaseko lagunak jai batean elkartu dira, graduatu zirenetik hamargarren urteurrenean. Festan, batzuek harro erakutsiko dute gaur egun duten egoera pertsonal bikaina; beste batzuek, iraganeko mamuak lurperatu nahiko dituzte; eta badago gaztetako maitasuna berreskuratu nahi duenik ere. Schwimmer da zuzendaria, eta baita protagonistetako bat ere. *Gasteiz (Mikeldi zinema), Bilbo (Ideales), Barakaldo Max Center), Donostia (Astoria).*

■ **RAVENOUS.** EEBB, 1999. Zuz.: Antonia Bird.100 m. XIX. mendearen erdialdean dago kokatua istorioa. Estatu Batuen eta Mexikoren arteko gudu odoltsu batean koldarkeriaz jokatu duelako, Boyd kapitaina (Guy Pearce) urrun dagoen postu militar bakarti batera baztertuko dute. Han, era guztietako pertsonak aurkituko ditu, tartean oso argi ez dagoen kanibalismo kasu baten biktima izandakoa: Colqhoun (Robert Carlyle). *Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Avenida, Mikeldi), barakaldo (Max Center), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Baiona).*

■ **PEQUEÑO GRAN CAZADOR.** EEBB, 1999. Zuz.: Stewart Raffilar. Grizzly Falls inguruko mendietan, ehiztari eta abenturazale bat (Bryan Brown) eta haren semea, 10 urtekoa, hartz baten atzetik dabilta, hura harrapatu nahian. Hartzak semea harrapatuko du, eta azkenean lagun egingo dira biak. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales).*

20:30 - 22:45. Goodbye Lover:18:30 - 20:30. Sí quiero:16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Lisboa:16:30 - 18:30 - 22:30.Flores de otro mundo:18:30 - 20:30 - 22:45. Los Herederos:20:30. Love Sere-nade:22:45. El extranjero loco:16:30 - 18:30.

OLITE. Soldado Universal:17:30 - 20:00 - 22:30. Manos de seda:20:00. Virus:20:00 - 22:30.Orgazmo:22:30. Unos peues geniales:17:30. Manolito gafotas:17:30. The Matrix:22:30. PRINCIPE DE VIANA. Wild wild west:17:30 - 20:00 - 22:30. Notting Hill:17:30 - 20:00 - 22:30. La momia:17:30 - 20:00 - 22:30.

LIZARRA

LOS LLANOS. Vampiros:20:30 - 22:45.Unos peques geniales:17:00 - 20:45. La momia:17:45 - 20:15 - 22:45. Notting Hill:17:30 - 20:15 - 22:45.

TUTERA

VERSALLES. Asediada:20:30 - 22:30.

CINEMAX. Beowulf: la leyenda:18:00 - 20:00 - 22:30. Soldado Universal: el retorno:18:00 - 20:15 - 22:15. Virus:18:15 - 20:30 - 22:45. Notting Hill:18:00 - 20:15 - 22:30.Zapping:18:00 - 20:15 - 22:15.10 razones para odiarte:18:15 - 20:30 - 22:45. La momia:18:00 - 20:15 - 22:30. Tarzán y la ciudad perdida:16:00 - 18:15. La Ira Carrie II:22:30.Resurrección:18:15 - 20:30 - 22:45.

NAFARROA BEHEREA

ARROSA.

GAZTEEN ETXEA. Mon pere ma mere...:21:00.

DONIBANE - GARAZI

VAUBAN. C'est pas ma faute:16:00 - 19:15. Tout sur ma mere:21:30.

DONAPALEU

ARGITZE. Shakespeare in Love:21:30.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. Wild wild west:21:00.

VIRUS. EEBB, 1999. Zuz.: John Bruno.100. Ekaitzaren erdian, itsasontzi batek beste bat ikusiko du. Jitoan dabilela pentsatuko dute, eta laguntzera joango dira kapitaina eta eskifaia. Baina, itsasontzira sartutakoan, hutsik dagoela ikusiko dute, edo hala uste izango dute, behintzat; ontzia, baina, estralurtarrek kontrolatzen dute, satelite bidez. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak), Bilbo (Capitol), Donostia (Astoria, Garbera), Iruñea (Olite).*

WILD WILD WEST. EEBB, 1999. Zuz.: Barry Sonnenfeld. West (Will Smith) Gobernuko agentea da, eta Artemus Gordonekin (Kevin Kline) batu beharko ditu indarrak. Bien artean, Arliss Loveless gaizkilea (Kenneth Branagh) harrapatu beharko dute. Arlissek sekulako arma multzoa du, eta presidentea hiltzea du helburu. Beraz, Will Smithek eta Kevin Klinek presidentea salbatuko dute. *Baiona (Vauban), Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak), Bilbo (Avenida, Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golen Baiona, Principe de Viana).*

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S
marboak 21 - apirilak 20

Barru-barruan gordeta duzun pasio horri zabaldu ateak, ez itxi!

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Zu ere indartsua zara. Ez kikildu. Zabaldu ahoa lehoien moduan: auuuuu...

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20.

Pagopean egongo zinateke gustura, ezta? Orain ere ez zaudela leku txarrean!

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Jai gogoia du. Bada, lagun ezazu kalera, eta barre ederrak egin.

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Barre ugari egiten duzu bes-teen kontura, baina sekula izan zara ispilu aurrean?

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Ezpain gaineko iletxo horiek moztu egin beharko zenituzke. Izan ere...

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Errepideko nagusia zara. Baina ez errepidekoa bakarrik... Hori ondo erakutsi!

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Ezetz esaten duzu, baina oso jeloskorra zara. Ez disimulatzen saiatu.

SAGITTARIUS
azaroak 24 - abenduak 23

Ur asko, asko edan beharko zenuke barruak garbitzeko. Halako barreen ostean...

CAPRICORNUS
abenduak 24 - urtarrilak 20

Aingeru aurpegiko horrekin ez zoaz inora. Jada ondotoxo ezagutzen zaituzte.

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Euli ugari dago munduan. Hanka bikoak ere bai, eta, gainera, orain udan...

P I S C I S
otsailak 19 - marboak 20

Dantzarako dohain handiak dituzu. Horiek dira mugi-mendu arin, fin, dotore...

efemerideak

Sputnik V espazio ontzia itzuli zen

1960. urteko abuztuaren 19an Sputnik V itzuli zen. Espazio ontzi batean bidalitako animaliak lehehengo aldiz bizirik itzuli ziren Sputnik V.ean. Belka eta Strelka txakurremak ziren bidaiariak. Horrez gain, euliak, algak eta haziak ere satelitean sartu zituzten. Lurrari 17 bira eman zizkion, 700.000 kilometro eginez. Itzultzean animalia guztiak bizirik zeudenez, misioa arrakastatsutzat jo zuten.

1833. Bilbon antzokia egiteko asmoa eta eskaria.

SANTUAK

Ezekiel Moreno, Ziortza.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: ZAMAKONA, Olagibel kalea, 38. LOBO, Tomas Zumarraga Dohatsuaren kalea, 76. LZ. OKARIZ, Caracas kalea z/g. Gaeuz: GONZALO-BILBO, Posta kalea, 34.

LAUDIO. Gau eta egun: CARLOS FUERTES, Viña Vieja kalea, 9.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. Gau eta egun: HERNANDEZ, Elexondo kalea, 11 (Amurrio).

Bizkaia

BILBO. 09:00-20:00: ARISTEGI, Gran Via, 8. CUARTERO, Irala kalea, 2. DIEZ, Arabella kalea, 61 (Begoña). MARTIN SANCHEZ, Iturriaga kalea, 4 (Santutxu). RIERA, Juan Aju-riagerra, 52. 22:00etatik aurrera: ARIETA-ARAUNABENA, Agirre Lehendakariaren Etorbidea, 1. EGIRAUN, Hurtado Amezaga, 10.

ARRATIA. Gau eta egun: VARGAS, Arraibi auzoa, 11 (Lemoa).

BARAKALDO. Gau eta egun: BARRIO, Antonio Miranda etorbidea, 17.

BASAURI. Gau eta egun: CARAZO, Karmelo Torre kalea, 12.

BERMEO, MUNDAKA. Gau eta egun: MUNIOZCUREN, Askatasun Bidea, 15 (Bermeo).

DURANGALDEA. Gau eta egun: GAZTELUMENDI, Fray J. Abasoloren kalea, 2 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. Gau eta egun: SASIETA, Tartanga kalea, 7 (Erandio).

GALDAKAO. 09:00-22:00: ORTIZ DE ZARATE, J. B. Uriarte kalea, 32. GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. Gau eta egun: VITORIA, Urtarrilak zortzi kalea, 7 (Gernika).

GETXO. Gau eta egun: JIMENEZ, Illetas kalea z/g (Algorta).

LEIOA. 09:00-22:00: RUIZ ORTEGA, Artaza kalea, 8.

LEKEITIO-EA. Gau eta egun: MARKUERKIAGA, Arranegiko Zabala, 5

(Lekeitio).

MEATZALDEA. Gau eta egun: LOIZAGA, Mehatzariaren etorbidea, 3 (Abanto).

MUNGIALDEA. Gau eta egun: GUMUZIO, Aita Elorriaga kalea, 17 (Mungia).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. Gau eta egun: BONET, Iturribarri kalea, 18 (Ondarroa).

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. Gau eta egun: SANCHEZ ALAIZ, Gran Via, 39 (Sestao). 09:00-13:30: SUAREZ BARZENA, Iparragirre etorbidea, 29 (Santurtzi). AN-GOITIA, Simon Bolivar kalea, 9-11 (Portugalete).

URIBE-KOSTA. Gau eta egun: ARANBURU, Ribera kalea, 20 (Plentzia).

ZORNOTZA. Gau eta egun: ARANBURU, Txiki Otaegi kalea, 3.

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: PEREZ AZANZA, Urbietza kalea, 24. MARCO, P. Terranova kalea, 7. CABEZUDO, San Frantzisko kalea, 54 (Gros). ESPINOSA, Larratxo, 98 (Altza). Gaeuz: ETXEBERRIA, Txurruka kalea, 5.

ANDOAIN. Egunez: ARZALLUS, Plazaola, 17. Gaeuz: GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani).

ARRASATE. Gau eta egun: MORALES, Araba etorbidea, 17.

AZKOITIA, AZPEITIA. Egunez: GIASOLA, Jandonianiz, 6 (Azkoitia). Gau eta egun: ZULAIKA, Harzubia Hiribidea, 20 (Azpeitia).

BEASAIN, ORDIZIA. Egunez: ARRIOLA, Plaza Nagusia, 10 (Ordizia). Gaeuz: ATORRASAGAS-TI, Pakea auzoa (Ordizia).

BERGARA. Gau eta egun: PUY, Barrenkale, 25.

VILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZI-ZURKIL. Gau eta egun: SANTAMARIA, Nafarroa etorbidea, 2 (Tolosa).

DEBA, MUTRIKU. Gau eta egun: URIARTE, Erdiko-kale, 5 (Mutriku).

EIBAR, ERMUA. Gau eta egun: URIZAR, Julian Etxebarria kalea (Eibar).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. Gau eta egun: PILAR ETXEBERRIA, Rosario kalea, 24 (Elgoibar).

ERRENTERIA, LEZO, PASAIA. Egunez: RODRIGUEZ, Biteri kalea, 9 (Errenteria). Gaeuz: PAGES, Biteri kalea, 11 (Errenteria).

ESKORIATZA, GATZAGA. Gau eta egun: FRAILE, Herriko Plaza, 10 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. Gau eta egun: GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani).

HONDARRIBIA. Gau eta egun: IRAOLA MARTINEZ, San Pedro kalea.

IRUN. Gau eta egun: AGRA, Miguel Anbuladi kalea, 5. Lapize.

LASARTE-ORIA, USURBIL. Egunez: ATXA-ORBEA, Hipodromo etorbidea, 6 (Lasarte).

Gaeuz: GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani).

OIARTZUN. Gau eta egun: GOROSTIAGA, Arragua kalea, z/g.

ONATI. Gau eta egun: GARATE, Kale Berria, 42.

TOLOSA. Gau eta egun: SANTAMARIA, Nafarroa etorbidea, 2 (Tolosa).

URRETXXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. Gau eta egun: L. FENOLL, Kale Nagusia, 25 (Legazpi).

ZARAUTZ, ORIO, AIA. Gau eta egun: ZULAIKA, Bizkaia kalea (Zarautz).

ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA, AIZARNAZABAL. Gau eta egun: MUTIOZABAL, Alai poligonoa z/g (Zumaia).

Nafarroa

IRUÑERRIA. 09:00-22:00: AGINAGA, Zapateria kalea, 25. GARISOAIN, Taxoaie kalea, 2. ALVAREZ TORO, Sanduzelai etorbidea (Sanduzelai). LISO, Burgete errepidea (Zubiri). GARCIA CASTILLEJO, Konstituzio plaza, 9 (Burlata). CUBILLAS, Komerzial etorbidea, 4 (Barañain). 22:00-09:00: RUIZ PRADOS, Nafarroa Beherea, 13. LISO, Burgete errepidea (Zubiri). GARCIA CASTILLEJO, Konstituzio plaza, 9 (Burlata). Iruñea aldeko farmazietara jozteko SOS Navarra: 22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiko farmazien izenak ematea debekaturik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizia komisariara deitu beharra dago derrigorez.

MUSIKA

BILBO

- **Imuntzo ta Beloki.** Erromeria goizeko 09:00etan, Plaza Barrian.
- **Los Txikis.** Bilbainadak Pergolan, 12:00etan.
- **Bilbotarrak.** Bilbainadak Zazpi Kaleetan, 13:00etan.
- **Udaleko Musika Bandaren kontzertua.** Arenaleko kioskoan, 13:00etan.
- **The Potes, The Big Band.** Unamuno plazan, 21:00etan.
- **Ella Baila Sola.** Pergolan, 00:00etan.
- **Maixa ta Ixiar.** Santiago plazan, 23:30etan.
- **Jabier Muguruza, Ruper Ordo-rika.** Plaza Barrian, 23:30etan.
- **La venganza de la abuela, Fito eta Los Fitipaldi.** Gas plazan, 00:15etan.
- **Reino.** Arriaga plazan, 23:30etan.

DEBA

- **Maria Jose Martos sopranoa, Jose Julian Frontal baritonoa eta Pedro Jose Rodriguez pianojolea.** Santa Maria parrokiako klaustroan, 20:30etan.

DONOSTIA

- **The Fairy Queen.** Victoria Eugenia Antzokian, 20:00etan.
- **Haurrentzako kontzertua: Euskadiko Orkestra Sinfonikoa.** Aurkezleak Txirri, Mirri eta Txiribiton izango dira. Kursaal Auditorioan, 19:00etan.
- **Hesperion XX.** Kursaleko Kamara Aretoan, 20:00etan.
- **Pez.** Etxekalten.

ANTZERKIA

BILBO

- **Alquimia 130.** Kale-antzerkia Arriaga plazan, 21:30etan.
- **Els Pepsicolen.** Haurrentzako antzerkia, Arenalean, 19:00etan.
- **La habitación azul.** Ayala Antzokian, 23:30etan.
- **Chicago.** Musikala Arriaga Antzokian, 20:00etan.
- **Teatro Salitre.** Kale-antzerkia, Plaza Barrian, 13:30etan.
- **Frente a frente.** Pedro Osinaga eta Rosa Valentiren eskutik, Coliseo Albian, 20:30etan eta 23:30etan. Abuztuaren 22a arte.
- **La Última aventura.** Astorian, 20:30etan eta 23:30etan.
- **Con un canto en los dientes.** Academica Palanca antzerki taldearen eskutik, Bilborocken, 21:00etan eta 00:00etan.

DONOSTIA

- **Descalzos en el parque.** Yolanda Aristegi eta Jesus Cisneros aktoreen eskutik. Antzoki Zaharrean, arratsaldeko 20:00etan eta gaueko 23:00etan.

ZINEMA-BIDEOA

'Rudy Txerria' haurrentzako filma • Berako kiroldegi aitzinean, 22:00etan

'Rudy' txerritxoaren abenturak euskaraz

«SOS... Etsita zaude?... Laguntza behar duzu?... Ideiak falta zaizkizu? Uda honetan, herriko jaietan edota edozein momentutan zuen herrikoei ekintza bat eskaintzeko aukera duzue: ZINEMA EUSKARAZ».

Mezu hori bidali zuten botilatxo batean EUSKALDUNON EGUNKARIAK eta Tinko Euskara Elkartek Euskal Herriko udal gehienetara. Izan ere, herri guztientzat eta zinemaren munduan euskararen presentzia areagotzeko asmoarekin, *Zinea Izarpean* programa jarri zuten martxan, herriko enparantzan, pilotalekuan, zelairen batean... zinema euskaraz goatzeko aukera eskaintze aldera. Azpiegitura guztia, proiektorea, pantaila, proiektionista eta filma bera, programak berak jartzen du.

Marisa Zeberio EUSKALDUNON EGUNKARIAko lankideak ondo ezagutzen du ekimenaren antolaketa: «Tinkok darama guztia, eta EUSKALDUNON EGUNKARIAK promozionatu egiten du. Lan talde bat udaletxetan eskaintza egiten eta ekimenaren berri ematen aritu da. Arazoa izan da hauteskundeak zetozela, eta gero udal berriak osatu gabe zeudela». Zeberioren ustetan, alde batetik ekimena orain arte arrakastatsua izan da, eta aurrera begira ere asko eman deza-

GARI GARAIALDE

Euskal aktore ugari izan ziren Donostian joan den ekainean *Zinema Izarpean* ekimenaren aurkezpen ekitaldian.

ke, «baina azken emaitza ez da hain ona izan», dozena bat film saldu baitira soilik.

Filmaren salneurria 100.000 pezetakoa da (4.000 libera inguru), proiektorea, pantaila, proiektionista eta prestaketa lana barne.

Zeberioek dioenez, «agian aurten ez da asmatu, eskaintzarengatik edo hauteskundeen kontu hori gertatu delako, baina datorren urterako askoz hobeto joan daiteke eta ekimena oso atsegina da».

Gaur gauean Beran eskainiko den filmari dagokionez, Gutzkow familiaren istorioa kontatzen da: ama irakaslea da eta aita langa-

bezian dagoen egiptologo bat da. Hiru seme-alaba dituzte, eta dena normal doa, harik eta euren bizitzan Rudy txerria sartzen den arte. Txerriak, hazten denean, lapurrak harrapatuko ditu, futbol epaileei kosk egingo die eta txerri-lasterketa bat irabaziko du. Peter Timmek 96an zuzendu zuen komedia goxoa da.

Orion ere izango dute *Zinema Euskaraz*, etzi; hilaren 26an berriro Beran eta 27an Lizartzan. Irailaren 10ean eta 18an Andoainera iritsiko da *Zinema Izarpean*, eta 15ean Lezora.

Urtzi Urkizu
DONOSTIA

ZINEMA-BIDEOA

DONOSTIA

- **Lauxeta.** Karmelo Bernaolaren omenezko zikloa. Kutzako ekitaldi aretoan (Arrasate kalea), 20:00etan. Musika Hamabostaldiaren barne.

IRUN

- **Dos en la carretera.** Junkal plazatxoan, 22:30etan. Zinema aire librean.

DANTZA

BILBO

- **Euskal Dantzak: Erandiko Goialde taldea.** Plaza Barrian, 19:00etan.
- **Erromeria eta larrain dantza.** Santiago plazan, arratsaldeko 20:30etan.

BERTSOLARITZA

BILBO

- **Aritz Lopategi, Oihane Enbeita, Jexux Mari Irazu eta Anjel Mari Peñagarikano.** Santiago plazan, 13:00etan.

LEHIAKETAK

ARRASATE

- **Jokin Zaitegi XIII. Itzulpen laburren sariketa.** Munduko edozein hizkuntzatik itzultako idazlanak aurkez daitezke, baina jatorrizko testuen lehen argitalpena 1996, 1997, 1998 eta 1999 urtetan argitaratua egon behar du eta itzulpen-lanak orijinala eta inoiz argitaratu gabea izan behar du. Testuaren luzerak gutxienez 15 eta gehienez 30 orrialdekota izan beharko du.

AZKOITIA

- **Bizenta Mogel 18. ipuin lehiaketa.** Lanak Udaletxera bidali beharko dira goiburu batez izenpeturik, eta bere azalean goiburu berdina daraman itxi-

tako kartazal batean egilearen xehetasunak. Lanak bidaltzeko epea urriaren 31an amaituko da. Epaimahaikoen erabakia eta sari-banaketa azaroaren 29an egingo da Udaletxean.

BILBO

- **Emakumeak kontari VI. Narrazio Lehiaketa.** Nahi duten 18 urtetik gorako emakume guztiek parte har dezakete. Narrazioak aurkezteko epea irailaren 30ean amaituko da. Informazio gehiago eta lanak aurkezteko Udaletxeko Erregistrora jo.

BILBO-DONOSTIA-GASTEIZ-OÑATI

- **Jesus Maria de Leizaola lehiaketa, Euskal Autonomiari buruzko ikerlanetarako.** Euskal autonomiarekin zerikusi zuzena izanik, hainbat aztertze-eta ikerkuntza-ikuspuntatik egingo dako zientzia-ikerlanik hobereinei emango zaizkie sariak. Lanek gutxienez berrehun orrialde izan beharko dituzte, makinaz idatzita eta lerro artean tarte bikoitza utziz. Lanak abuztuaren 27a baino lehen aurkeztu behar dira Herri Ardularitzaren Euskal Erakundeko egoitzetan: Gasteizen, Bilbon, Donostian eta Oñatin.

DEBA

- **XVII. Tene Mujika Narrazio Laburren Literatur saria.** Lanaren hiru ale Debako Udaletxera bidaliko dira azaroaren 26a baino lehen. Argibide gehiago Udaletxean.

LEKEITIO

- **XXII. Euskal Zinema eta Bideo Bilerak.** Edozein zinegile edota bideogilek har dezake parte. Pelikulak 8 eta Super 8 formatoan egin behar dira, eta Bideoak VHS formatoan. Lanak urriaren 24a baino lehen aurkeztu behar dira. Informazio gehiago, 94 684 12 21 telefonoan.

SORALUZE

- **Santa Ana XII. Argazki Lehiaketa.** Nahi duten zale guztiek parte har dezakete. Gaia librea da, eta zuri-beltzean nahiz koloretan izan daiteke. Argazkiak Soralueko Udaletxera bidali behar dira (Santa Ana kalea, 1 / 20.590 Soralue / Gipuzkoa), irailaren 25a baino lehen.

BESTELAKOAK

BILBO

- **Haurrentzako jokoak eta lan-tegiak.** Arenalean, 11:00etan eta 17:00etan.

HERNANI

- **60 urtetik gorakoentzat 7 egunetako egonaldia Zudairen (Nafarroa).** Abuztuaren 27tik irailaren 2ra izango da. Informazio gehiago Hernaniko jubilatuaren etxean, 943-553204.

eguraldia ♦

► Gaurko iragarpena

Lainotua, Nafarroako hegoaldean izan ezean

GAUR
Nafarroako hegoaldean nahiko eguraldi ederra egongo da. Baina Nafarroako iparraldeetik gora, bertx, gero eta laino gehiago agertuko dira egunak aurrera egin ahala, eta gaur heldu arduko lainoez estaliko da zerua. Horrenbestez, euri zaparradak ere botako ditu. Hoteak ipar-mendebaldetik joko du, eta giroa hezitu egingo du apur-apur bat.

BIHAR
Ez da zasko alda hain. Nafarroako hegoaldean ez dira laino zasko agertuko, baina gaitentzeko lekuak bainuz beteta egongo dira gotzean-gotzetik, eta litekeena da euria egitea. Temperaturak bertsuak izango dira. Etxe ere antzeko eguraldia egongo du.

► Ilargia

Ilbete osteguna 26
Ilbehera asteazkena 4
Ilberri asteazkena 11
Ilgora osteguna 19

ABUZTUA

► Eguzkia

07:32
gogor
21:08

► Itsasaldiak

ITSAS GORRA		ITSAS BEHEARRA	
ORDUA	MITROAK	ORDUA	MITROAK
10:17	3.13	04:20	1.51
22:53	3.06	16:43	1.60

► Temperaturak

EUSKAL HERRIAN

	↓	↑		↓	↑
Baiona	20	25	Gasteiz	12	24
Bilbo	14	20	Iruñea	14	25
Donibane-Garazi	18	26	Maule	18	25
Donostia	16	20			

EUROPIAN

	↓	↑		↓	↑		↓	↑
Amsterdam	14	20	Kopenhaga	10	17	Mosku	12	18
Atenas	25	32	Stockholm	7	21	Paris	14	21
Berlin	10	23	Genova	15	22	Praga	9	22
Bonn	11	22	Lisboa	17	27	Varsavia	14	23
Bratislava	10	24	London	17	21	Viena	16	22
Brusela	13	21	Madril	18	28	Zurich	13	19

► Munduko temperaturak

Los Angeles 17/30
N. York 21/30
Lima 14/17
Rio de Janeiro 10/25
Sao Paulo 11/20
Cairo 10/17
Kairo 24/37
Tokio 27/34
Manila 25/32
Charmshburg 4/24

ITSASOA

Heteak Itsasoko lehenengo 20 mailatan hoteak mendebaldetik joko du. 3ko trazararekin, baina lurrean baino ipar-mendebaldetik joko du. 4ko trazararekin, Kiekuritik itsasera egingo du. Hestiltatza eskasa izango da, euria botako duela. Ipar-mendebaldetik hordoko itsasak metro biko alatuak altxatuko ditu.

denborapasa ◆

HITZ GEZIDUNAK

Serangit glenk	▼	Imbektu m la	▼	Kul	▼	Hakere	▼
Gendekau		kerindur		Eng. Ind derkoku		ingedekit pusa	
▶		▼		▼		▼	
Atikera	▶						
Chande							
▶				Normal atichela	▶		
				Purina			
Mudu atichela	▶		...waga, indukelen 2k, 3m + 4, in lalek	▶	▼		
Kemakam berna			▼				
▶					Nor, plurakur Kuskal in norma	▶	
Sakuradu berria	▶				▼		
Ula pen							Hakala
▶			Continu bit	▶			▼

AURREKOAREN SOLUZIOAK

EKER ESQUIN: 1. Industria. 2. Maquin. Artek. 3. Irra. Tierra. 4. Nean. Hsa. Ki. 5. Talsada. A. Zin. G. Z. 1. kn. la m. 7. ES. Bekanda. 8. Cso. Tel. Orkuk.
 GOITE BEHERA: 1. Imintio. 2. Numa. SS. 3. Dinak. G. 4. Ustna. B. 5. Sum. Diet. G. Ta. Jucko. 7. R. T. 1. 10. 8. Jaka. Tol. S. Arm. lar. 10. lar. Zerk. 11. Dadrin. 12. Kkama. K.

E-25200

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

I P A R R A L D E A		Erepidetako informazioa 945222058		• Santa Marina 944006900		• RENFEko geltokia 943283599	
• Kostaldeko ospitalea	59443535	• Ertzaintza-Arkaute	945282000	• Gurutzetako ospitalea	946006000	• Eusko Tren	943450131
• SAMU	15/59633333	• Mioñak	945135500	• Sondikako aireportua	944869301	• Easo Taxiak	943466676
• Pozoindatze kasuetan	56.96.40.80	• Goardia Zibila	945256100	• RENFE	944238633	• Santa Clara Taxiak	943466455
• Suhiltzaileak	18	• Txagorritxuako Ospitalea	945007000	• Eusko Tren	944338008	• Radio Telefonia	943426642
• Suhiltzaileak BAMen	59635555	• Santiagoko O. Orokorra	945007600	• Bizkaia irratia taxiak	944162222	• Suital Taxiak	943398018
• Polizia	17	• Ospitale Militarra	945136577	• 'Radio Taxi'	944448888	• Donosti Gas	943450200
• Baionako Suprefetura	59590919	• Poliklinikoak	945140900	• 'Tele Taxi'	944442333	• Tolosagasa	943650782
• Elektrika-gas arazoak	14/59521018	• Arana Eritetxea	945282800	• Naturgas 902- 123456/ 900- 400523		• Gas Hernani	943330928
• Erepidetarako berri	56963333	• 'Aa, S. Esperanza' klinika	945252500	• Alkoholiko Anonimoak	944150751	• Informazio sexuala	943320444
• Kontseilu Orokorra	59257840	• Asepeyo klinika	945274655/66	• HIES'ari aurre egiteko		• Donostiatik suhiltzaileak	088
• Miarrizteko aireportua	59239066	• Araba klinika	945142100	Hiritar Elkarteak, T-4	944221240	• Gipuzkoako suhiltzaileak	088
• SNCFO trenbideak	59550500	• Forondako Aireportua	945163591	G I P U Z K O A			
• Labortaniza Garbara	59295043	• Gasteizko RENFE		• DYA	943464622	N A F A R R O A	
• Orduak telefonoz	3699	• geltokia	945230202	• Gurutze Gorria	943222222	• SOS Deiak /foruzaingoa	112
• Meteo agiria (grabatua)	59220330	• Autobus geltokia	945258400	• Itsasoako Gurutze Gorria	943277222	• Iruñeko suhiltzaileak	948222222
• Meteo zerbitzua	59238415	• 'Radio Taxi'	945273500	• Ospitale Probintziala	943006000	• DYA	948177177
• Baiona Taxi	59594848	• Elbarrituentzako taxiak	608870144	• Erresidentzia	943007000	• Gurutze Gorria	088
H E G O A L D E A		B I Z K A I A		• Gurutze Gorria (Donostia)	943214600	• Erepidetako informazioa	948237000
• SOS Deiak	112	• Diputazioako suhiltzaileak	949422800	• Gurutze Gorria (Irun)	943611203	• Goardia Zibila	948221100
• Udaltzaingoa	092	• Bilboko suhiltzaileak	944233000	• Poliklinikoak	943462200	• Eguneke Psikiatr. O.	948273812/61
• Polizia Nazionalea	091	• Gurutze Gorria	944222222	• Deba Garaiko eritetxea	943035300	• Nafarroako Ospitalea	948422100
• Orduak telefonoz	093	• DYA	944319200	• Zumarragako ospitalea	943035000	• Bideko Ama Birjina O.	948429400
• Telefono argibideak	1003	• Ertzaintza	944441444	• Bidasoako ospitalea	943007700	• Noaingo aireportua	948168700
A R A B A		• Larrialdiak (Osakidetza)	944007744	• Mendaroko ospitalea	943032800	• Iruñeko Autobus geltokia	948223854
• Suhiltzaileak	945161163	• Basurtoko ospitalea	944006099	• Amarako ospitalea	943007400	• RENFEko geltokia	948130202
• Gurutze Gorria	945222222	• Galdaakoak eritetxea	944007000	• Ertzaintza	943288888	• Radio Taxi	948221212
• DYA	945281020			• Goardia Zibila	943211100	• Teletaxi	948223000
				• Hondarribiko aireportua	943642240		

zozketak ♦

Bonoloto				Loteria primitiva	Serie
					XXXXX

telebista ♦ irratia

Picos de Europa eztabaidagai

La2 • 17:15etan

El escarabajo verde saioan Picos de Europa turistetatik babestu beharra dagoen aztertuko dute.

Abeslari ugari 'Verano Verano'-n

TVE1 • 00:00etan

Miguel Bosé, Enrique Iglesias, Gloria Estefan, Celia Cruz eta beste hainbat abeslari izango dira *Verano Verano* saioan.

Pilota partiduak Tafallatik

ETB1 • 21:45/23:55etan

Eugi-Elkoro /TitinIII.a-Lasa III.a eta Atxa-Iparragirre /Chafee-Sukia partiduak eskainiko ditu gaur ETBk Tafallatik.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
09:00: Estamos de vacaciones.
13:45: Informativo territorial.
14:30: Corazón de verano.
15:00: Telediario 1.
15:55: El Tiempo.
16:05: Una del Oeste.
Duelo en Silver Creek.
Zuz.: Don Siegel. Aktoreak: Audie Murphy, Stephen McNally, Susan Cabot. 1952.

17:30: Cosas del amor.

18:00

Zezenketa

Enrique Ponce.

20:00: Gente.
21:00: Telediario 2. Albistegia.
21:45: El Tiempo.
22:00: Zinema.
El aceite de la vida.
Zuzendaria: George Miller. Aktoreak: Nick Nolte, Susan Sarandon, Peter Ustinov. 1992.
00:35: Verano, verano.
01:40: Telediario 3. Albistegia.
02:25: Sombra de Nueva York.
03:55: Corazón de verano.
04:25: Telediario 4.

LA 2

06:00: Euronews.
06:30: Misión Eureka.
07:25: Tierra a la vista.
08:40: Otros pueblos.
09:40: Los pueblos.
10:10: La doctora Quinn.
11:00: Zinema.
Whisky y Vodka.
Zuz.: Fernando Palacios. Akt.: Pili y Mili, Rafael Alonso, Roberto Camardiel. 1965.
13:00: Con mucha marcha.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Grandes documentales.
17:15: El escarabajo verde.
17:45: Harry y los Henderson.
18:15: Simbad.
18:45: Sea Quest.
19:30: Txirrindularitza. Burgozko Itzulia.
20:00: Informativo territorial.
20:35: Ellen.
21:00: Quatro.
21:30: Infelices para siempre.
22:00: La2 noticias.
22:25: Eguraldia.
22:30: Documentos Tv.
23:35: Lotería primitiva.
23:40: Tendido cero.
00:30: Algo más que flamenco.
01:20: Zinema.
Amor y lios.
Zuzendaria: Angelo Dorigo. Aktoreak: Marcello Mastroianni, Richard Basehart, Valentina Cortese. 1958. Jatorrizko bertsoan.
02:40: Zinema.
La hija de Juan Simon.
Zuzendaria: Gonzalo Delgras. Aktoreak: Antonio Molina, María Cuadra. 1957.

TF1

05:55: Le destin du docteur Calvet.
06:20: 30 millions d'amis.
06:40: Météo.
06:45: TF! jeunesse.
07:20: Shopping a la une.
08:00: Téléshopping.
08:40: TF! Jeunesse.
10:20: Cinq sur 5!
11:15: Les vacances de l'amour. Telesaila.
12:10: Tac o Tac TV.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:40: Météo.
13:45: Les feux de l'amour. Foiletoia.
14:35: Arabesque. Telesaila.
15:25: La rebelle. Telesaila.
16:15: Sunset beach. Foiletoia.
17:10: Melrose Place. Telesaila.
18:05: Sous le soleil.
19:00: Les dessous de Palm Beach. Telesaila.
20:00: Le journal.
20:50: Sagas.
23:05: Telefilma.
Made in America: tueur sans gages
Zuzendaria: Lou Antonio. Aktoreak: Robert Wagner, Nancy Eerhard.
00:40: Notre XXe siècle.
01:35: TF1 Nuit.
01:50: Très pêche.
02:40: Permeke.
04:10: Reportages.
04:40: Musique.
05:05: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:20: Anime tes vacances.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureuement votre. Foiletoia.
09:05: Amour, gloire et beauté. Foiletoia.
09:30: Coups de soleil et crustacés.
11:00: La fête a la maison. Telesaila.
11:30: Flash info.
11:35: Les Z'Amours.
12:20: Pyramide.
12:50: Rapports du loto.
12:55: Météo.
13:00: Le Journal.
13:50: Les cinq dernières minutes. Telesaila.
15:20: Tierce.
15:35: Commissaire Lea Sommer. Telesaila.
16:25: Le flic de mon cœur. Telesaila.
17:15: La vie de famille. Telesaila.
17:40: Kung Fu, la légende continue. Telesaila.
18:30: Hartley, coeurs a vif. Foiletoia.
19:20: Qui est qui?
20:00: Le journal. Albistegia.
20:55: Les nouveaux mondes. Magazina.
Le Pérou: sur les traces des fils du Soleil.
22:20: Rituels d'amour.
23:15: L'été de la 25e heure.
00:25: Ecce homo.
01:20: Mezzo l'info.
01:30: Un autre Tour de France. Dokumentala.
02:00: Les Z'Amours.
02:30: Pyramide.
03:00: Les Vitraux de Cracovie.
03:15 24 heures d'info.
03:30: Jeux sans frontières.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:35: Le journal des journaux.
06:45: Les minikeums.
10:50: La croisière s'amuse.
11:50: Goûtez-moi ça!
12:05: Le 12-13.
12:50: Estivales.
13:30: Le journal des festivals.
13:35: Telefilma.
Une sacrée chance.
Zuzendaria: Bernhard Stephan. Aktoreak: Heinz Hoenig, Christine Reinhart.
15:05: Keno.
15:10: Cagney et lacey.
16:10: Hôtel Caraïbes.
16:30: C'est l'été.
18:20: Questions pour un champion. Lehiaketa.
18:55: Météo des plages.
18:55: Le 19-20.
20:05: Fa si la.
20:35: Tout le sport.
20:50: Zinema:
La balance.
Zuzendaria: Bob Swain. Aktoreak: Nicole Danet, Dédé Lafont.
22:40: Soir 3.
23:00: Zinema:
Les affinités électives.
Zuzendaria: Paolo eta Vittorio Taviani. Aktoreak: Isabelle Huppert, Fabrizio Bentivoglio.
00:35: Benny Hill.
01:10: Amaiera.

A 3

07:15: Sally la maga. Telesaila.
07:35: Club Megatrix, vacaciones. Haurrentzako saioa.
12:55: La piraña. Lehiaketa.
13:55: Padres forzosos (Nafarroan). Telesaila.
14:00: Albistegia (EA-En).
14:25: El principe de Bel Air. Telesaila.
15:00: Noticias-1. Albistegia.
15:50: El tiempo.
15:55: Sabor a verano.
19:20: Esto me suena.
20:25: Nada es para siempre.
21:00: Noticias-2. Albistegia.

22:00
Noche de impacto

Gertakariak

23:40: Profiler.
01:35: Noticias-3. Albistegia.
02:10: Zinema.
Seis gendarmes en fuga.
Zuzendaria: Jean Girault. Aktoreak: Louis de Funes, Jean Levebre, Michel Modo. 1970.
03:50: Televenta.

T 5

05:45: Avance de programación y espacios promocionales.
06:00: Informativos Telesinco.
06:30: Tarzán.
07:30: Informativos Telesinco.
10:00: Club Disney.
11:15: Spin city.
11:45: Hermanas.
13:00: Walker.
14:00: El juego del eurromillón.
14:30: Informativos Telesinco. Albistegia.
15:25: Al salir de clase.
16:15: Sensación de vivir.
17:15: ¡Que punto!
19:00: Raymond.
19:30: Nikita. Telesaila.
20:30: Informativos Telesinco. Albistegia.
21:30: Telecupón.
21:35: El informal.

22:00
Ally McBeal

Telesaila.

00:00: En el candelabro.
02:00: Informativos Telesinco.
02:45: La Universidad de Verano del Escolar.
03:00: Infocomerciales.
05:00: Space. Telesaila.

M 6

05:50: M comme musique.
09:00: M6 boutique.
10:35: Graines de star tour.
10:40: M6 kid.
11:55: Météo.
12:00: Madame est servie.
12:35: La petite Maison dans la prairie.
13:30: Telefilma.
Les éclats du cœur.
Zuzendaria: Christopher Leitch. Aktorea: Brian Austin Green.
15:10: Le Saint.
16:10: M comme musique.
17:30: Highlander.
18:25: The sentinel.
19:20: Dharma et greg.
19:54: 6 minutes.
20:10: Zorro.
20:45: Hors circuits.
20:55: Zinema:
Quand les dinosaures dominaient le monde.
Zuzendaria: Val Guest. Aktoreak: Victoria Vetri, Robin Hawdon.
22:40: Profiler.
00:20: L'heure du crime.
01:15: M comme musique.
02:15: Turbo.
02:40: Frenqustar.
03:20: Luther Allison. Kontzertua.
05:45: Plus vite que la musique.

CANAL + (e)

06:04: Zinema: Rehenes de la tormenta. 07:09: Directores de cine: Garry Marshall. Dokumentala.
08:30: CNN+. Noticias. 08:50: Pim, Pam, Plus.
10:25: Zinema: Plaff. 12:00: Zinema: Amor de hombre. 13:30: Los 40 principales. 14:30: Noticias CNN+. 14:35: Más deporte. 15:30: El negocio de las estrellas de Hollywood. Dokumentala.
16:21: Zinema: Grace of my Heart (Corazón rebelde). 18:21: Zinema: Demonios en el jardín. 20:00: National Geographic. 21:00: Edición anterior. Telesaila. 21:25: Contrarreloj. 21:30: Redacción. Noticias. 22:00: Frasier. Telesaila. 22:30: Zinema: Birdy. 00:32: Zinema: Mátame mucho. 02:11: Zinema: Keep cool. 03:42: Zinema: Sólo se muere dos veces. 05:12: Zinema: Cortesanas de lujo.

CANAL + (f)

07:00: ABC News. 07:20: Teletubbies. 08:10: Les graffitis. 08:25: D2 Max. 09:00: Zinema: Préférence. 10:30: Babylone yé-yé. 10:55: Zinema: Spawn. 12:30: Flash info. 12:40: Invasion planète terre. Telesaila. 13:25: Le journal des sorties. 13:50: Zinema: Le don du roi. 15:45: Les détonateurs. 17:15: Zinema: Asterix et la surprise de César. 18:30: Seinfeld. 19:00: Nulle part ailleurs. 19:50: Flash info. 20:05: Le zapping. 20:10: Les Simpson. 20:35: Zinema: Secrets. 22:15: Historie(s) du cinéma. Dokumentala. 22:45: Zinema: Alissa. 00:15: Seinfeld. 00:40: Zinema: L'enjeu. 02:20: Rions un peu... 03:15: Zinema: City on fire. 04:55: Surprises. 05:20: Rugby rétro.

LA CINQ

03:00: Les écrans du savoir. 04:30: Les grands documents de la cinquième. 05:30: Les amphis de la cinquième. 06:25: Méthode Victor. 06:45: La cinquième rencontre... Les Français. 07:40: Ça tourne Bromby. 09:25: Les écrans du savoir. 10:45: Le tour de France des métiers. 11:05: Pi = 3,14. 11:35: Le monde des animaux. 12:00: La vie au quotidien. 12:15: La France aux mille villages. 12:45: Martinique, le voyage. 13:40: Le journal de la santé. 13:50: La cinquième rencontre... Les Français. 14:50: Journal intime du corps humain. 15:45: Lettres d'Amérique (10/13). 16:30: Alf. 17:00: L'oeuf de Colomb. 17:10: Galilée. 17:30: 100 % question. 17:55: Un monde nouveau. 18:20: Météo. 18:30: Le monde des animaux.

ARTE

19:00: Voyages, voyages. 19:50: Arte info. 20:15: On a marché sur l'atlas. 20:45: Johann Wolfgang goethe. Dokumentala. 21:20: Valmy, verdun... Dokumentala. 22:05: Zinema: Tarot. 00:00: Goethe au théâtre. 00:40: Littérature pour survivre. Dokumentala. 01:30: Tous les garçons et les filles de leur âge. 02:40: Excursion sur la lune. 02:50: Amaiera.

Indiari buruzko dokumentala ETBn

ETB1 • 16:20etan

Lekuan lekuko dokumental saioan Indiari buruzko erreportaje interesgarria eskainiko dute gaur arratsaldean.

gaurko filmak Ane Muñoz

■ DUELO EN SILVER CREEK.

Don Siegelek 50eko hamarkadaren hasieran egindako western txiki hau, ez da ondoren sortuko zituen film nabarmenen mailara iristen, baina gutxienez zuzena da, eta nahikoa entretenigarria gainera. Aktore talde erakargarria biltzen du; rol garrantzitsuenak, adibidez, Audie Murphyk -western-etan aditua- eta jeneroa hark bezain ederki ezagutzen duen Lee Marvinnek antzezten dituzte.

■ QUAND LES DINOSAURES DOMINAIENT LA TERRE.

Val Guest zinemagile bitxiaren zinta fantastiko honek oso film ezaguna du oinarritzat. Hau da, Hammer ekoiztetxe britainiarrak 66. urtean Don Chaffey adituaren zuzendaritzapean pantailaratu zuen *One Million Years BC* arrakastatsua. Protagonistek, komikien antzera planteatutako abentura erdi exotiko-erdi erotikoa biziko dute. Istorio hori, efektu berezi zaharkitu samarrekin apainduta dago, eta gaur egun ahaztuxeak dauzkagun aktoreek antzezten dute. Erraz entretenitzeko modukoa da.

■ AMOR Y LIOS.

Mastroianni zenak protagonizatutako abentura hau, haren lanaren miresleei ez ezik, gai nontzekoei ere gomendatu nahi dizuet, komedia korapilotsu atsegina baita. Maiteminduta dauden hiru bikoteren gorabeherak erakusten ditu, 50eko hamarkadaren amaieran Italian modan izan zen errealismo arrosa deitutako film motaren estiloa jarraituz.

■ ZINTZILIK.

Clint Eastwood, Europa aldean hamaika *spaghetti-western*-etan aritu ondoren, Estatu Batuetara itzuli zen, hantxe, bere karrera arrakastatsuekin jarraitzekotan. Eta, noski, European ospe eta arrakasta eman zion pertsonaia hotz eta

Geena Davis eta Susan Sarandon dira *Thelma eta Louise*.

Thelma eta Louise emakumeon eskubideak aldarrikatzen

■ **THELMA Y LOUISE.** Ridley Scotten film eder hau ez dugu aspaldian ikusi eta, beraz, berriro ikustea gomendatuko dizuet. Protagonismo osoa Susan Sarandon eta Geena Davis erakargarrien esku uzten du, eta hain zuzen ere bikote polit horren lana da filmaren elementu nabarmenena. Bestetik, ez dut uste *road-movie* arrakastatsu honek aurkezpena behar duenik. Thelmak eta Louisek, euren eskubideak aldarrikatu nahi dituzte, eta bide batez emakume guztionak. Eguneroko bizitza arrunt eta aspergarrian jasaten dituzten tratu txarrekin eta zapalketarekin erabat nazkatuta, autoa hartu eta abentura ero bat bizitzera abiatuko dira. Oso entretenigarri eta arina da, eta istorio nahiz elkarrizketa azkarren balioari aipagarria baderitzot ere, onartzen dut argumentua baino are interesgarriagoa iruditzen zaidala emakumeon antzezpena. Scottek aukeratutako erritmo bizia, halaber, oso egokia da.

Whisky y vodka

1965, Fernando Palacios, 80 m. 11:00 La2

Duelo en Silver Creek

1952, Don Siegel, 73 m. 16:00 TVE1

Secrets

1997, Jocelyn Moorhouse, 100 m. 20:35 C+(e)

La Balance

1982, Bob Swan, 100 m. 20:55 F3

El aceite de la vida

1992, George Miller, 129 m. 22:00 TVE1

Tarot

1986, R. Thome, 115 m. 22:05 Arte

Birdy

1984, Alan Parker, 115 m. 22:30 C+(e)

Alissa

1997, Didier Goldschmidt, 90 m. 22:45 C+(f)

Thelma y Louise

1991, Ridley Scott, 124 m. 22:45 ETB2

Les affinités électives

1995, Paolo et Vittorio Taviani, 105 m. 23:00 F3

Quand les dinosaures...

1969, Val Guest, 100 m. 23:45 Arte

Evictors

1979, Charles B. Pierce, 88 m. 01:10 ETB2

Amor y lios

1958, Angelo Dorigo, 78 m. 01:30 La2

Zintzilik

1968, Ted Post, 109 m. 02:00 ETB1

Seis gendarmes en fuga

1970, Jean Girault, 94 min. 02:10 A3

La hija de Juan Simon

1957, Gonzalo Delgrás, 81 m. 02:40 La2

♦ TXARRA ♦ ♦ ESKASA ♦ ♦ ♦ BALEKOA ♦ ♦ ♦ ♦ ONA ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ BIKAINA

gogorrarena egitea eskatu zioten iritsi bezain laster. Emaizta, western onargarri hau da, arina, akziozko unez jositako

abentura jator eta entretenigarria. *Cometieron dos errores* izenburuarekin ezagutzen dugun filma bera da.

ETB 1

07:40: Pastoral: Agirre presidentea.

08:15: Euskal Herriitik.

08:45: Azken uda pasa.

09:15: Superbat. Marrazki bizi-dunak eta telesailak. 'Jetsondarrak', 'Sinbad gaztea', 'Inurri atomikoa', 'Pottokiak', 'Ortzadarrean txango', 'Hirukiak', 'Candy Candy', 'Hartz txiki', 'James Bond gaztea', 'Harriketarren zati onenak'.

13:00: Iparraldearen orena.

13:05: Addams familia.

13:30: Gaur egun. Albistegia.

14:15: Scooby Doo, non hango?.

14:35: Tex Avery.

14:45: Tom eta Jerry.

14:55: Bidaide. Dokumental saioa. National Geographic. Mugak gaindituz.

16:20: Lekuan lekuko.

16:50: Jaun ta jabe.

17:50: Gizon traketsak.

18:10: Iparraldearen orena.

18:15: Euskal Herriitik.

19:20: Kaleko legea.

20:05: Beakmanen mundua.

20:30: Gaur egun.

21:00: Kirol Berri.

21:15: Azken uda pasa.

21:45: Pilota: Eskuz binaka. Eugi-Elkoro / Titin II-Lasa III.

22:50: Bilboko suak.

23:55: Pilota: Eskuz binaka. Atxa-Iparragirre / Chafee-Sukia.

00:55: Gaztea musika.

02:00: Zinema.

Zintzilik.

Zuzendaria: Ted Post. Aktoreak: Clint Eastwood, Inger Stevens, Ed Begley. 1968.

03:50: Sikofonia.

05:05: Penelope enea.

05:40: Benta Berri.

06:05: Ikusgela.

06:50: Amama sukaldari. Txibiak Pelayo erara.

07:05: Urak handi.

ETB 2

08:45: Del país de los vascos. Dokumentala.

09:20: El verano del siglo.

09:45: Forum.

10:15: Entre 2 fuegos.

11:10: La hora de Mari Pau.

12:10: Patrulla de rescate.

13:05: La buena vida.

13:35: Ned y Stacey.

14:00: La niñera.

14:25: Teleberri.

15:25: El verano del siglo.

15:55: Fiestas y famosos.

18:05: Pensacola.

18:55: Cinco en familia.

19:40: Pacific Blue.

20:25: Da la talla en la pantalla.

20:55: Teleberri.

21:55: Uno de los nuestros. Lehiaketa.

22:45: Zinema.

Thelma & Louise.

Zuzendaria: Ridley Scott. Aktoreak: Geena Davis, Susan Sarandon. 1991.

01:10: Zinema.

Evictors.

Zuzendaria: Charles B. Pierce. Aktoreak: Vic Morrow, Michael Parks, Jessica Harper. 1979.

02:45: La noche fantástica.

Más allá del límite: Imágenes fugaces, Futuro virtual.

04:10: Fiestas y famosos.

06:15: Amaiera.

irratia ♦

Euskadi Irratia. Goiz Berri goizeko magazinaren hasieran, 09:30ean, eguneko efemerideen, albiste bitxiaren eta beste zenbait konturen gaineko informazioa emango dute. Horren ostean, 10:05ean, datorren mendeari begira, uraren garrantziaz egingo dute berba. 10:50ean, saioko lehiaketa hasiko da. 11:00etan, barre-terapiari buruzko kontu eta esperientziak azalduko dituzte. 11:35ean, astero bisitatzen dituzten hurrekin mintzatuko dira. 11:55ean,

Euskal Herriko hondartzen gaineko informazioa emango dute. 12:00etan, Andoni Aizpuruk eguraldiaren berri emango du. 12:30ean, unitate ibiltariarekin egingo dute konexioa. Gaur Getarian izango da, han Balentziagari buruz eraikitako museoan, eta hango kontuen berri emango dute unitate ibiltaritik. 12:50ean, irratsaioan gaur esandakoaren laburpena egingo dute, eta horrela amaituko da gaurko saioa, eguerdiko ordu batean.

Arrate Irratia. Gaur programazioari begira, batez ere hiru saio nabarmendu dituzte: bata goizean izango da, eta beste biak gauean. Goizean, 11:15ean, Amezketako San Bartolome jaiak direla eta, ospakizun horren inguruan eta herriko kontuen gainean alkateari egingo diote elkarrizketa. Iluntzean, berriz, 20:50ean, *Berriketan* hasiko da, Txomin Garmendiak aurkeztuta; eta horren ostean, 21:15ean, herri kirolen berri emango du Ziriako esatariak.

Gidari ttikiendako hiria

JOXE LACALLE

Polo parkea sortu dute Iruñean, bide hezkuntza lantzeko

IRUÑEAN bide hezkuntza Udaltzaingoa bidez lantzen da, sail berezi bat baitu horretara zuzendua: ikastetxez ikastetxe joaten dira azalpenak emateko. Udaltzaingoi lana erraztearren, Volkswagen - Nafarroako Aurrezki Kutxa fundazioak Polo parkea sortu du Iruñeko Landaben industrialdean, bide hezkuntza lantzeko gunea.

Udaltzaingek lan praktikoa jorra dezakete hurrekin parkean. «Teoria edozein tokitan eman daiteke, baina praktika ez, hiri barnean zaila egiten baita», adierazi du Jose Miguel Martinezek, Polo parkeko koordinatzaileak.

Gaztetxoak bide hezkuntzaren alorrean trebatzea du helburu Polo Parkeak. Beraiek primeran pasatzen dute.

Parkeak hiru esparru ditu 20.000 metro koadrotan: hiria imitatzen duen zirkuitua, kart-en lastertasun zirkuitua eta bizikleten gymkana. Azken biak dibertitzeko guneak dira soilik. Hiri zir-

kuituak, ordea, badu bestelako helburua: hiri bateko bideetan suerta daitezkeen egoera guziak lantzea. «Errealitatea imitatzen saiatzen gara», dio Martinezek. «Baditugu lau gurgpileko autoak

(kart-ak), bi gurgpilekoak (bizikletak eta motorrak) eta oinezkoak». Haiek trafikoa «oztopatzen» dute, bide hezkuntzari buruzko galderei erantzun bidenabar etxetox etxetox paseatzen diren bitartean.

Udan familiak

Uda partean, ikastetxeek erabiltzen ez dutenez, familiei ireki diete parkea. Jardueragune bakoitzean begirale bat dago, azalpenak emateko eta segurtasunaz arduratzeko. Gurasoak, hala ere, beti egoten dira haurren gainean. Argazki makinak eta bideo kamerak dira euren zaindaritza armak. «Guk haurrak zirikatzen ditugu oinezkoentzako bideetan geldi daitezen, besteak errespeta ditzaten, segurtasun distantzia gorde dezaten eta seinaleei kasu egin diezaieten», dio Martinezek.

Baina seinaleak errespetazea zail samar egiten zaie haurrei. Anitzetan, gurasoei agur egiten ari direlarik, oharkabea, espaloira igotzen dira. «Baina, tira, buruan zerbait gelditzea da garrantzitsua», azaldu du parkeko koordinatzaileak. «Zaila da, ordea, hemendik ateratzean gurasoak oinezkoentzako biderik ez dagoen leku batetik pasatzen badira. Orduan parkeak ez du ezertarako balio. Denon konpromisoa behar dugu. Bestela, hau jolasgunea besterik ez da izanen».

Bide hezkuntzak prezio bat du Polo parkean: 1.000 pezeta (40 libera) parkean sartzeagatik, eta 500 pezeta kart batean hamar minutuz aritzeagatik. Oraingoz, jende gutik erabili du Polo parkea: «Abuztua delako», azaldu du Martinezek. «Baina geroz eta jende gehiago etortzen ari da eta batzuk bi aldiz ere izan dira».

Asier Azpilikueta

IRUÑEA